

Vlada Republike Hrvatske
Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

**IZVJEŠĆE O PROVOĐENJU AKCIJSKOG PLANA ZA PROVEDBU
NACIONALNOG PLANA ZA UKLJUČIVANJE ROMA, ZA
RAZDOBLJE OD 2021. DO 2027. GODINE, ZA 2024. GODINU**

ZAGREB, SVIBANJ 2025.

Sadržaj:

UVOD	2
SAŽETAK	4
<u>1.</u> MJERE I AKTIVNOSTI U HORIZONTALNOM CILJU BORBA PROTIV ANTIROMSKOG RASIZMA I DISKRIMINACIJE	17
<u>2.</u> MJERE I AKTIVNOSTI U HORIZONTALNOM CILJU SMANJIVANJE SIROMAŠTVA I SOCIJALNE ISKLJUČENOSTI ROMA KAKO BI SE SMANJIO DRUŠTVENO-EKONOMSKI JAZ IZMEĐU ROMA I OPĆE POPULACIJE	26
<u>3.</u> MJERE I AKTIVNOSTI U HORIZONTALNOM CILJU POTICATI PARTICIPACIJU ROMA KROZ OSNAŽIVANJE, SURADNJU I POVJERENJE ROMA U JAVNE INSTITUCIJE	31
<u>4.</u> MJERE I AKTIVNOSTI U SEKTORSKOM CILJU UČINKOVIT I JEDNAK PRISTUP ROMA KVALITETNOM, UKLJUČIVOM OBRAZOVANJU	45
<u>5.</u> MJERE I AKTIVNOSTI U SEKTORSKOM CILJU UČINKOVIT I JEDNAK PRISTUP ROMA KVALITETNOM, ODRŽIVOM ZAPOSŁJAVANJU	70
<u>6.</u> MJERE I AKTIVNOSTI U SEKTORSKOM CILJU POBOLJŠANO ZDRAVLJE ROMA I UČINKOVIT, JEDNAK PRISTUP ROMA KVALITETNIM USLUGAMA ZDRAVSTVENE SKRBI	79
<u>7.</u> MJERE I AKTIVNOSTI U SEKTORSKOM CILJU UČINKOVIT I JEDNAK PRISTUP ROMA PRIKLADNOM, DESEGREGIRANOM STANOVANJU I OSNOVNIM USLUGAMA	82
PRILOG 1.: SAŽETAK IZVJEŠĆA JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	90

UVOD

Vlada Republike Hrvatske je 23. lipnja 2021. donijela Nacionalni plan za uključivanje Roma, za razdoblje od 2021. do 2027. godine (u daljnjem tekstu: Nacionalni plan) i prateći Akcijski plan za provedbu Nacionalnog plana, za 2021. i 2022. godinu, a potom i Akcijski plan za

provedbu Nacionalnog plana za uključivanje Roma, za razdoblje od 2021. do 2027. godine, za 2023. – 2025.

Nacionalnim planom postavljen je strateški okvir za razvoj jednakosti, uključivanja i sudjelovanja pripadnika romske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj do 2027. godine, a njegov primarni cilj je unaprjeđenje ukupne integracije pripadnika romske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj te smanjivanje jaza između pripadnika romske nacionalne manjine i ostatka populacije u ključnim područjima intervencije usklađenim sa Strateškim okvirom Europske unije za jednakost, uključivanje i participaciju Roma do 2030. godine kao i Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine.

U skladu sa Strateškim okvirom Europske unije za ravnopravnost, uključivanje i sudjelovanje Roma do 2030. godine, horizontalni ciljevi Nacionalnog plana uključuju područje diskriminacije, siromaštva i socijalne isključenosti te participacije, dok sektorski ciljevi Nacionalnog plana obuhvaćaju područje obrazovanja, zapošljavanja, zdravlja i socijalne skrbi te stanovanja. Uz posebne ciljeve Nacionalni plan definira i mjere unutar svakog posebnog cilja koje pridonose ispunjavanju posebnih ciljeva te su predložene moguće aktivnosti koje će se provoditi u cilju njihovog ostvarenja.

U svrhu daljnje provedbe i ispunjavanja posebnih ciljeva i mjera Nacionalnog plana, Vlada Republike Hrvatske je 25. listopada 2023. donijela Odluku o donošenju Akcijskog plana za provedbu Nacionalnog plana za uključivanje Roma, za razdoblje od 2021. do 2027. godine, za 2023. – 2025.

Izradu Izvješća o provedbi Akcijskog plana za provedbu Nacionalnog plana za uključivanje Roma, za razdoblje od 2021. do 2027. godine, za 2024. godinu koordinirao je Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina (u daljnjem tekstu: Ured), a podatke su dostavili nositelji aktivnosti: Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih, Ministarstvo turizma i sporta, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Ured za udruge, Ured za ravnopravnost spolova, Savjet za nacionalne manjine, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Agencija za odgoj i obrazovanje te Ured.

Za provođenje Akcijskog plana u 2024. na pozicijama nadležnih tijela i nositelja mjera utrošena su sredstva u ukupnom iznosu od 7.733.952,01 EUR.

SAŽETAK

Vlada Republike Hrvatske, na 259. sjednici, održanoj 25. listopada 2023. donijela je Odluku o donošenju Akcijskog plana za provedbu Nacionalnog plana za uključivanje Roma za razdoblje od 2021. do 2027. godine, za 2023. – 2025., koja je objavljena 26. listopada 2023. u Narodnim novinama („Narodne novine“, broj 125/23.).

Akcijski plan prati strukturu Nacionalnog plana te se sastoji od 24 mjere i 58 aktivnosti koje služe za ostvarenje sedam posebnih ciljeva - tri horizontalna cilja (Borba protiv antiromskog rasizma i diskriminacije; Smanjivanje siromaštva i socijalne isključenosti Roma kako bi se smanjio društveno-ekonomski jaz između Roma i opće populacije i Poticanje participacije Roma kroz osnaživanje, suradnju i povjerenje Roma u javne institucije) i četiri sektorska cilja (Učinkovit i jednak pristup Roma kvalitetnom, uključivom obrazovanju; Učinkovit i jednak pristup Roma kvalitetnom i održivom zapošljavanju; Poboljšano zdravlje Roma i učinkovit i jednak pristup Roma kvalitetnim uslugama zdravstvene skrbi te Učinkovit i jednak pristup Roma prikladnom desegregiranom stanovanju i osnovnim uslugama).

Ciljevi Nacionalnog plana ostvaruju se i putem mjera i aktivnosti općih politika u nadležnosti tijela državne uprave (u daljnjem tekstu: TDU) i drugih tijela, a osobito Operativnim programima nacionalnih manjina za razdoblje 2024. – 2028. (u daljnjem tekstu: Operativni programi¹) kojima se određuju mehanizmi osiguranja zaštite prava nacionalnih manjina te podrške djelovanju njihovih tijela, sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina i drugim posebnim propisima kojima će se nastaviti dosljedno štititi i unaprjeđivati ljudska i manjinska prava.

Nadalje, s obzirom na to da je Republika Hrvatska, sukladno Preporukama Vijeća EU i Strateškom okviru EU za jednakost, uključivanje i participaciju Roma, dužna detaljno izvještavati Europsku komisiju o svim relevantnim aktivnostima poduzetim za ispunjavanje Preporuka, Ured je i za 2024. godinu prikupio podatke tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (u daljnjem tekstu JLP(R)S) s većim brojem pripadnika romske nacionalne manjine koji su sažeto prikazani u Prilogu 1.

U okviru horizontalnog cilja **borba protiv antiromskog rasizma i diskriminacije** Ministarstvo unutarnjih poslova je i tijekom 2024. godine nastavilo provedbu edukacije studenata te dugoročnih preventivnih akcija i aktivnosti usmjerenih jačanju i promicanju sigurnosti u zajednici, sprječavanju nasilja nad ženama i borbi protiv govora mržnje, različitih i društveno neprihvatljivih ponašanja djece i mladih, zlouporabe droga i ostalih sredstava ovisnosti, smanjenje rizika trgovanja i krijumčarenja ljudima te jačanja prometne kulture. Ministarstvo unutarnjih poslova je u 2024. godini u okviru aktivnosti Jačanje i promicanje sigurnosti u zajednici, organiziralo događanja uz znatno veći broj i događanja (planirano 25, održana 324), sudionika (planirano 309, ostvareno 11 778) te popratnih medijskih objava (planirano 15, objavljeno 24) od planiranog broja.

¹<https://pravamanjina.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Operativni%20programi%20nacionalnih%20manjina%20za%20razdoblje%202024.-%202028..pdf>

Povodom obilježavanja Svjetskog dana Roma, 18. travnja 2024. na Policijskoj akademiji „Prvi hrvatski redarstvenik“ održan je Okrugli stol „Rad policije u manjinskim zajednicama - naglasak na romske zajednice“. Cilj okruglog stola bio je, kroz otvorenu raspravu različitih dionika i prezentaciju primjera dobre prakse u Hrvatskoj i Sloveniji, doprinijeti ostvarivanju vizije Nacionalnog plana, doprinijeti boljem razumijevanju uloge različitih institucija važnih za manjinske i romske zajednice, ali i unaprijeđenu postupanja i pristupa policije u radu u manjinskim, multietničkim i multikulturnim zajednicama. Okrugli stol okupio je široki krug dionika te su u njemu aktivno sudjelovali predstavnici akademske zajednice, Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, nevladinih romskih udruga i centara za pružanje usluga u zajednici.

Uz to, Ministarstvo unutarnjih poslova nastavlja pozivati na pojačano poticanje pripadnika romske nacionalne manjine na zapošljavanje u policiji.

Nadalje, u okviru ovog horizontalnog cilja provedene su aktivnosti vezane uz osnaživanje provedbe međunarodnih dokumenata i ugovora u području zaštite prava nacionalnih manjina i izradu izvješća prema različitim međunarodnim mehanizmima kojima se štite prava nacionalnih manjina.

Suradnja u okviru EU nastavljena je kroz dva sastanka mreže Nacionalnih kontakt točaka za Rome te na mrežnoj konferenciji „Osiguranje političke participacije Roma na lokalnoj, nacionalnoj i europskoj razini. Identificiranje zapreka, rješenja i dobrih praksi.“ 14. ožujka 2024. Predstavnici Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina su također sudjelovali u izradi pripremnih dokumenata te Prijedloga zaključaka Vijeća EU o poboljšanju dostupnosti usluga zbog smanjenja teritorijalnih nejednakosti i promocije socijalnog uključivanja. Predstavnici Ureda, drugih nadležnih tijela, Grada Belog Manastira i romskog civilnog društva su sudjelovali i na 17. sastanku Europske platforme za uključivanje Roma, održanom u Bruxellesu, 1. prosinca 2024.

Ured je 19. siječnja 2024. dostavio Europskoj komisiji dopunu Izvješća o provedbi Okvira EU za uključivanje Roma za 2023. godinu.

Ravnatelj Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina sudjelovao je na dva sastanka skupine stručnjaka za Rome Vijeća Europe (ADI-ROM), a predstavnici Ureda su sudjelovali u posjetu tematske skupine stručnjaka Vijeća Europe za borbu protiv antiromskog rasizma i diskriminacije u Berlinu. Prezentirajući najbolje nacionalne prakse, Ured je organizirao tematski posjet skupine stručnjaka za Rome Vijeća Europe Republici Hrvatskoj od 24. do 26. rujna 2024. Ured je također pomogao organizaciji studijske posjete stručnjaka iz Sjeverne Makedonije, a u organizaciji Vijeća Europe i uz podršku Mreže centara obrazovnih politika, o obrazovnoj integraciji djece Roma u Republici Hrvatskoj 4. lipnja 2024.

Ured je aktivno sudjelovao i u izradi Nacrta studije izvedivosti izrade politika desegregacije i uključivanja na području obrazovanja Vijeća Europe.

Predstavnici Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina aktivno su sudjelovali na sastanku Odbora mreže EURoma, te u doradi referentne publikacije EURoma o pozivima na dostavu projektnih prijedloga kao ključnog elementa za postizanje jednakosti i uključenosti Roma.

Tijekom posjeta izaslanstva Europske komisije Vijeća Europe za borbu protiv rasizma i nesnošljivosti (ECRI) Republici Hrvatskoj, uz sastanke održane 24. i 25. travnja 2024. Ured je članovima izaslanstva dostavio dodatne materijale. Također, priređen je i prilog o napretku ostvarenom u području primjene Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena radi pripreme redovnog Šestog periodičnog izvješća prema članku 18. UN-ove Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW), prilog za obranu Drugog periodičnog izvješća o primjeni Međunarodnog pakta o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima te za obranu Četvrtog periodičnog izvješća o primjeni Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima. Ujedno, u prosincu 2024., Ured je dostavio očitovanje Republike Hrvatske o provedbi hitnih preporuka UN-ovom Odboru za uklanjanje rasne diskriminacije (CERD), sukladno članku 9. stavku 1. Međunarodne konvencije o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije o provedbi preporuka te sudjelovao u pripremi za izradu pregleda prema Univerzalnom periodičkom pregledu Vijeća za ljudska prava (UPR) u okviru četvrtog ciklusa (vidjeti 1.1.7.).

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova je kao glavni koordinator za proces Univerzalnog periodičkog pregleda (u daljnjem tekstu: UPR) u veljači 2024. uputilo Vijeću za ljudska prava UN-a dobrovoljno Među-izvješće prema Univerzalnom periodičkom pregledu - MTR (koje uključuje i odgovore na preporuke vezano za promicanje i zaštitu romske nacionalne manjine), a koje sadrži doprinose svih resornih TDU. Tekst cjelovitog izvješća dostupan je na mrežnim stranicama Ministarstva vanjskih i europskih poslova.

Krajem 2024. godine započela je koordinacija, odnosno priprema izrade teksta i predstavljanja nacionalnog UPR izvješća u okviru IV. ciklusa UPR-a.

Za provedbu aktivnosti u horizontalnom cilju borba protiv antiromskog rasizma i diskriminacije u 2024. godini nadležna tijela su utrošila ukupno 6.480,10 EUR.

U okviru horizontalnog cilja *smanjivanje siromaštva i socijalne isključenosti Roma, kako bi se smanjio društveno ekonomski jaz između Roma i opće populacije*, Ured za udruge je od davatelja financijskih sredstava iz javnih izvora redovito prikupljao i objavljivao informacije o raspisanim natječajima relevantnim za rad romskih udruga i udruga za Rome na nacionalnoj i lokalnim razinama. U 2024. godini je objavljeno 8 relevantnih natječaja na mrežnoj stranici Ureda za udruge. Putem Javnog poziva za podnošenje prijava za sufinanciranje projekata organizacija civilnoga društva ugovorenih u okviru programa Europske unije i inozemnih fondova, Ured za udruge u 2024. godini sufinancirao je jedan projekt i to Saveza Roma u Republici Hrvatskoj „Kali Sara“ s temama radionice o romskoj kulturi, jeziku i povijesti te pripremanje i izvođenje kazališnog ulomka o stradanju Roma u Drugom svjetskom ratu u tri države: Španjolskoj, Italiji i Hrvatskoj s posebnim naglaskom na jezični genocid koji je proizašao iz povijesnih događanja.

U 2024. godini je Centar za pružanje usluga u zajednici Međimurje (u daljnjem tekstu: CPUZ Međimurje), novoosnovana državna ustanova socijalne skrbi za djecu, počeo s pružanjem socijalnih usluga za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi, djecu s problemima u ponašanju i obiteljima u riziku. U prvoj godini svog djelovanja, CPUZ Međimurje razvio je tri različite

socijalne usluge koje dotad nisu postojale na području županije: uslugu boravka u romskim naseljima Parag, Piškorovec, Lončarevo (Podturen) i u Orehovici (u neposrednoj blizini romskog naselja) za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi i djecu s problemima u ponašanju; uslugu organiziranog stanovanja za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi i uslugu psihosocijalne podrške za obitelji diljem Međimurske županije, a koja se pruža u njihovim domovima.

Najveći broj korisnika svih ovih usluga (više od 80 %) su djeca i obitelji pripadnici romske nacionalne manjine. Tijekom 2024. godine u uslugu boravka bilo je uključeno ukupno 55 djece (svi romske nacionalne manjine), u uslugu organiziranog stanovanja četvero djece (od čega je troje djece romske nacionalne manjine), a uslugu psihosocijalne podrške primilo je ukupno 20 obitelji koje imaju ukupno 93 člana, od toga 58 maloljetne djece. Od ukupnog broja obitelji koje su primile uslugu, 13 obitelji je romske nacionalne manjine sa ukupno 65 članova obitelji, od čega 41 dijete.

CPUZ Međimurje aktivno surađuje i s drugim akterima sustava socijalne skrbi, a u cilju povećanja dostupnosti socijalnih usluga pa ustupa svoje prostore u romskim naseljima Obiteljskom centru – Područnoj službi Međimurskoj, Centru za odgoj i obrazovanje „Vinko Bek“, Gradskom društvu Crvenog križa Čakovec te Hrvatskom zavodu za socijalni rad, Područni ured Čakovec. Sve ovo doprinosi jačanju mreže socijalnih usluga i njihove dostupnosti krajnjim korisnicima.

U 2024. godini socijalnim uslugama, uslugama savjetodavnog rada i programskim aktivnostima Obiteljskog centra obuhvaćeno je ukupno 2 997 korisnika kojima je pruženo 2 599 usluga.

U okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti (u daljnjem tekstu: NPOO) provodi se mjera Razvoj usluge socijalnog mentorstva koju provode educirani socijalni mentori u Hrvatskom zavodu za socijalni rad. Uslugom socijalnog mentorstva obuhvaćeno je ukupno 390 korisnika na području Međimurske županije, od toga 184 osobe romske nacionalnost.

Ured je u okviru mjere *Unapređenje dostupnosti kvalitetnih socijalnih usluga pripadnicima romske nacionalne manjine* provodio pripremne radnje za planiranje i provedbu Pilot projekta pružanja usluga u zajednici na 5 lokaliteta u romskim zajednicama. Pripremne aktivnosti su, između ostaloga, uključivale sastanke s Ministarstvom rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike te UNICEF–om kako bi se osigurala komplementarnost s aktivnostima planiranim u okviru reforme sustava socijalne skrbi te održivost aktivnosti razvijenih u okviru Pilot programa „Faza III. Testiranje jamstva za svako dijete“, kao i pripremila adekvatna podloga u programskim dokumentima fondova Europske unije. Uz to, provodile su se konzultativne aktivnosti i s drugim dionicima, predstavnicima civilnog društva i akademske zajednice, najave projekta na lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini te provjere zainteresiranosti dionika za prijavu na predmetni poziv na lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini.

Za provedbu aktivnosti u horizontalnom cilju smanjivanje siromaštva i socijalne isključenosti Roma kako bi se smanjio društveno ekonomski jaz između Roma i opće populacije u 2024. godini nadležna tijela su utrošila ukupno 1.389.478,08 EUR, od čega je 387.000,00 EUR financirano sredstvima NPOO-a.

Provedba mjera u okviru posebnog cilja ***poticati participaciju Roma kroz osnaživanje, suradnju i povjerenje Roma u javne institucije*** u 2024. godini uključivala je aktivnosti Ureda za udruge, Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, Ministarstva pravosuđa, uprave i digitalne transformacije, Ministarstva turizma i sporta te Savjeta za nacionalne manjine.

Oснаživanje horizontalne i vertikalne koordinacije te kapaciteta za praćenje provedbe Nacionalnog plana nastavljeno je radom Povjerenstva za praćenje provedbe Nacionalnog plana za uključivanje Roma za razdoblje od 2021. do 2027. godine (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) i Radne skupine Povjerenstva za praćenje provedbe Nacionalnog plana za uključivanje Roma za razdoblje od 2021. do 2027. godine (u daljnjem tekstu: Radna skupina Povjerenstva).

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 23. lipnja 2021. donijela Odluku o osnivanju Povjerenstva, a nakon provedenih parlamentarnih izbora, na sjednici održanoj 1. kolovoza 2024., Vlada Republike Hrvatske je donijela Odluku o izmjenama Odluke o osnivanju Povjerenstva te razrješenjima i imenovanjima predsjednice i predsjednika, dijela članova i zamjene članova Povjerenstva. Predsjednik Povjerenstva je dr. sc. Davor Božinović, potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar unutarnjih poslova, a zamjenik predsjednika Povjerenstva je g. Veljko Kajtazi, zastupnik u Hrvatskome saboru. Temeljem navedenih odluka, članovi Povjerenstva su na 23. sjednici Povjerenstva jednoglasno usvojili Odluku o razrješenju i imenovanju članova Radne skupine Povjerenstva.

Tijekom 2024. godine održane su dvije sjednice Povjerenstva i pet sastanaka Radne skupine Povjerenstva. Između ostaloga, u 2024. godini Povjerenstvo je raspravljalo i o tijeku provedbe Godišnjeg programa unapređenja životnih uvjeta pripadnika romske nacionalne manjine za 2024. godinu, Nacrtu izvješća za 2023. godinu o provođenju Akcijskog plana za provedbu Nacionalnog plana za uključivanje Roma, za razdoblje od 2021. do 2027., od 2023. do 2025. te segregaciji pripadnika romske nacionalne manjine u obrazovanju. Članovi Povjerenstva su također jednoglasno usvojili Zaključak Povjerenstva vezan za Javni poziv za sanaciju ilegalnih odlagališta otpada Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.

Za su/financiranje pripreme i provedbe projekata neprofitnih organizacija, Ured je u rujnu 2024. u skladu s Kriterijima za utvrđivanje financijske pomoći za poboljšanje uvjeta i kvalitete života pripadnika romske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj (u daljnjem tekstu: Kriteriji) usvojenim 2023. godini, a s ciljem jačanja javnosti i transparentnosti rada Povjerenstva, priredio i objavio Javni poziv za su/financiranje pripreme i provedbe projekata/pojedinačnih aktivnosti udruga povezanih s ostvarivanjem ciljeva Nacionalnog plana za uključivanje Roma, za razdoblje od 2021. do 2027. godine (u daljnjem tekstu: Javni poziv). Zaprimito je ukupno 15 prijava, od kojih osam prijava nije zadovoljilo administrativne uvjete. Nakon provedene administrativne i sadržajne provjere zaprimljenih projektnih prijedloga, Povjerenstvo je dalo suglasnost na Privremenu listu (šest projekata) i Pričuvnu listu projekata (jedan projekt) te je potpisano šest ugovora ukupne vrijednosti 271.841,44 EUR, od čega je u 2024. isplaćeno 217.473,15 EUR.

I
Ukupno je u 2024. godini utrošeno 1.525,84 EUR za rad Povjerenstva, a putem Povjerenstva 475.841,68 EUR. Od navedenog iznosa 204.000,24 EUR utrošeno je temeljem Suglasnosti na raspodjelu financijskih sredstava za romsku nacionalnu manjinu, a 271.841,44 EUR temeljem Suglasnosti na raspodjelu financijskih sredstava za Javni poziv za 2024. godinu.

Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije je u 2023. godini provelo natječaj na temelju kojeg su dodijeljena financijska sredstva za 23 projekta pružanja primarne pravne pomoći ovlaštenih udruga i pravnih fakulteta. Projekti se financiraju u trogodišnjem razdoblju, od 1. siječnja 2023. do 31. prosinca 2025. Posebni ciljevi natječaja su osigurati uravnoteženu teritorijalnu rasprostranjenost projekata pružanja primarne pravne pomoći i pružanje primarne pravne pomoći osjetljivim društvenim skupinama (npr. osobama s invaliditetom, žrtvama obiteljskog nasilja, pripadnicima nacionalnih manjina i drugima). Sedam projekata predviđa pružanje primarne pravne pomoći, među ostalima, i Romima. Zemljopisna područja koja su obuhvaćena projektima uključuju: Osječko-baranjsku županiju, Grad Zagreb, Brodsko-posavsku županiju, Požeško-slavonsku županiju, Sisačko-moslavačku županiju i Karlovačku županiju. Za projekte u kojima se predviđa pružanje primarne pravne pomoći Romima dodijeljeno je ukupno 216.955,09 EUR. U 2024. godini ukupno dodijeljena sredstva povećana su za 30 % u odnosu na 2023. godinu te su iznosila 283.081,62 EUR (A 630048).

U okviru mjere Poticanje sudjelovanja Roma, posebno žena i mladih, u društvenom, kulturnom i političkom životu na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i EU razini aktivnosti su provodili i Ministarstvo turizma i sporta te Savjet za nacionalne manjine.

Ministarstvo turizma i sporta je tijekom 2024. godine provelo tri radionice u suradnji sa županijskim sportskim savezima. Na radionice su bile pozvane sve pravne osobe iz sustava sporta, članice županijskih sportskih saveza pa tako i romske udruge koje djeluju u području sporta.

Savjet za nacionalne manjine financirao je programe posvećene izvornoj romskoj kulturi, jeziku, tradicijskim običajima i umjetničkom stvaralaštvu te sakupljanju i objavljivanju romske povijesne, književne i kulturne građe na jezicima kojima se služe Romi u Republici Hrvatskoj i hrvatskom jeziku. Savjet je u 2024. godini sklopio ukupno 11 ugovora o financijskoj potpori programa udruge iz sredstava Državnog proračuna za 2024. godinu s predstavnicima udruga i/ili ustanova pripadnika romske nacionalne manjine, što je jedan ugovor više u odnosu na 2023. godinu. U 2024. godini sufinancirano je 27 programa kulturne autonomije udruga i/ili ustanova romske nacionalne manjine, što je 6 programa više u odnosu na 2023. godinu. Udrugama i/ili ustanovama romske nacionalne manjine Odlukom o rasporedu sredstava koja se u Državnom proračunu Republike Hrvatske osiguravaju za potrebe nacionalnih manjina u 2024. godini za sufinanciranje programa kulturne autonomije raspoređena su sredstva u ukupnom iznosu od 254.000 EUR, 46 % više u odnosu na 2023. godinu (174.000 EUR).

Dodatno, za programe za stvaranje pretpostavki za ostvarivanje kulturne autonomije romske nacionalne manjine u 2024. godini sklopljeni su ugovori o jednokratnoj financijskoj pomoći između Savjeta za nacionalne manjine i dvije JLP(R)S, Općinom Nedelišće za sufinanciranje nastavka izgradnje Doma kulture Parag (132.723,00 EUR) i Gradom Murskim Središćem za sufinanciranje izgradnje građevine javne i društvene namjene Romskog multikulturalnog centra Sitnice (132.723,00 EUR), ukupno 265.446 EUR, što je 40,8 % više nego u 2023. godini.

Za provedbu aktivnosti u posebnom cilju poticati participaciju Roma kroz osnaživanje, suradnju i povjerenje Roma u javne institucije u 2024. godini nadležna tijela su utrošila ukupno 1.021.546,61 EUR.

Aktivnosti u okviru sektorskog cilja ***učinkovit i jednak pristup Roma kvalitetnom, uključivom obrazovanju*** poduzimali su Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih, Agencija za odgoj i obrazovanje i Ured.

Tijekom 2024. godine Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih je nastavilo provedbu mjera u području predškolskog odgoja i obrazovanja, osnovnoškolskog, srednjoškolskog, visokog te obrazovanja odraslih, kao i aktivnosti dodatne potpore odgojno-obrazovnim ustanovama s većim brojem učenika pripadnika romske nacionalne manjine kako bi se i takvim ciljanim intervencijama omogućili bolji uvjeti obrazovanja svim učenicima.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih obrađuje tj. upotpunjuje **bazu podataka za romsku nacionalnu manjinu** jednom godišnje, uzimajući u obzir podatke na kraju prethodne školske/pedagoške godine i na početku tekuće školske/pedagoške godine. Baza podataka o školovanju pripadnika romske nacionalne manjine temelji se na podacima dobivenim od upravnih odjela za obrazovanje u županiji te Gradskog ureda za obrazovanje, sport i mlade Grada Zagreba. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih koristi navedene podatke za planiranje daljnjih aktivnosti te se planiraju sredstva u državnom proračunu za sve aktivnosti predviđene Nacionalnim planom.

U 2024. godini za sve provedene aktivnosti Akcijskog plana u nadležnosti Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih utrošena su sredstva u ukupnom iznosu od 3.254.086,16 EUR što je povećanje od 10,92 % u odnosu na 2023. godinu, kada je ukupno utrošeno 2.980.829,14 EUR.

I u 2024. godini djeci pripadnicima romske nacionalne manjine osiguravalo se uključivanje u programe predškolskog odgoja i predškole kako bi se premostio jaz između njihove socio-ekonomske situacije i mogućnosti za uspješnu integraciju tijekom daljnjeg obrazovanja. Tako je početkom pedagoške godine 2023./2024. u programima predškolskog odgoja i predškole bilo uključeno ukupno 1.123 (588m/535ž) djece te je vidljivo povećanje zahtjeva od strane dječjih vrtića za sufinanciranje roditeljskog udjela u cijeni predškolskog odgoja.

U osnovnoškolskom sustavu odgoja i obrazovanja krajem školske godine 2023./2024. bilo je uključeno 5.202 (2.604m/2.598ž) učenika, a vidljivo je značajno povećanje broja učenika koji pohađaju produženi boravak. Na kraju školske godine 2022./2023 u produženi boravak bila su uključena 572 učenika, dok ih je krajem školske godine 2023./2024. uključeno 803. Osim osiguravanja produženog boravka, učenicima se osigurava posebna pomoć u učenju hrvatskoga jezika za učenike koji ne poznaju ili nedovoljno poznaju hrvatski jezik. I u 2024. godini u osnovnim školama uključena su 22 romska pomagača čiji se rad financira iz državnog proračuna Republike Hrvatske. Osim navedenoga, osigurava se provedba izvanučioničke nastave te različitih edukativnih aktivnosti koje provode odgojno-obrazovne ustanove. To je iznimno važno, budući da sve navedene aktivnosti predstavljaju preduvjet integracije, ali i uspješnijeg

završetka osnovnog obrazovanja te su potrebni dodatni naponi za postizanje adekvatne pripreme učenika za ulazak, zadržavanje u sustavu obrazovanja kao i uspješno završavanje osnovnog obrazovanja.

U osnovnoškolskom obrazovanju i dalje izazov predstavlja formiranje razrednih odjela koje pohađaju samo učenici pripadnici romske nacionalne manjine. Krajem školske godine 2023./2024. takvi odjeli postojali su u devet osnovnih škola u četiri županije (Varaždinska, Primorsko-goranska, Brodsko-posavska i Međimurska županija). U odnosu na formiranje razrednih odjela s većim brojem učenika pripadnika romske nacionalne manjine te postojanje odjela u kojima su samo učenici pripadnici romske nacionalne manjine, važno je istaknuti činjenicu kako je formiranje takvih odjela vezano uz stanovanje tj. uz postojanje segregiranih romskih naselja u kojima žive pripadnici romske nacionalne manjine. S tim u svezi, također valja napomenuti i kako u navedenim osnovnim školama ne postoje razredni odjeli formirani isključivo s učenicima većinskog naroda. Osim navedenoga, valja uzeti u obzir i činjenicu kako u pojedinim školama postoji tendencija ispisivanja učenika većinskoga naroda pri čemu ne postoji mogućnost formiranja mješovitih razrednih odjela. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih u narednom razdoblju razmotrit će sve prijedloge osnivača školskih ustanova te drugih ključnih dionika odgojno-obrazovnog sustava kao i preporuke pravobraniteljskih institucija kao tijela nadležnih za suzbijanje diskriminacije, a kako bi se zajedničkim naporima i međuresornom suradnjom pronašlo zadovoljavajuće rješenje imajući u vidu te poštujući potrebe te prava i obveze kako manjinske tako i većinske zajednice na područjima s većim brojem pripadnika romske nacionalne manjine.

U srednjoškolskom obrazovanju podaci pokazuju kako je obuhvat učenika srednjih škola i dalje nizak. Tako je krajem školske godine 2023./2024. u srednjoškolske programe upisano 694 (354m/340ž) učenika, za 32 učenika osiguran je smještaj u učenički dom, no postignuti su pomaci povećanjem iznosa srednjoškolskih stipendija od školske godine 2023./2024. koju prima 641 učenika te osiguravanjem jednokratne novčane pomoći za završetak srednjoškolskog obrazovanja. U 2024. godini jednokratnu novčanu pomoć za završetak srednjoškolskog obrazovanja primilo je 79 učenika. U narednom razdoblju poduzet će se dodatne aktivnosti kako bi se povećao obuhvat učenika koji upisuju srednje škole, kao i onih kojima se osigurava jednokratna novčana pomoć za završetak srednjoškolskog obrazovanja.

U visokom obrazovanju vidljivo je povećanje broja studenata pripadnika romske nacionalne manjine na što je svakako utjecalo i povećanje iznosa studentskih stipendija kako bi se dodatno potaknulo završavanje srednjoškolskih programa te upis većeg broja pripadnika romske nacionalne manjine na visoka učilišta. Tako je u akademskoj godini 2023./2024. državnu stipendiju primalo 55 studenata, a za 18 studenata je bio osiguran smještaj u studentskom domu.

Značajan pomak učinjen je donošenjem Kurikuluma za nastavni predmet *Jezik i kultura romske nacionalne manjine u osnovnim i srednjim školama u Republici Hrvatskoj (model C)* čime je omogućeno učenje materinskog jezika, ravnopravno za oba modula (*bajlaški rumunjski* i *romani chib*). Donošenjem navedenog kurikuluma učinjen je značajan iskorak i napredak za pripadnike romske nacionalne manjine u očuvanju jezika, tradicije i kulturnog identiteta. Na kraju školske godine 2023./2024. nastavni predmet Jezik i kultura romske nacionalne manjine (model C) pohađala su ukupno 94 učenika te su u narednom razdoblju planirane dodatne aktivnosti kako

bi se potaknulo učenike da se uključuju u pohađanje nastavnog predmeta te se osigurao ustroj nastave i u drugim školama u kojima postoji potreba za navedeno.

Putem Javnog poziva za sufinanciranje posebnih programa nacionalnih manjina u 2024. godini Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih sufinanciralo je provedbu pet programa Saveza Roma u Republici Hrvatskoj „Kali Sara“. Osim navedenoga, sufinancirana su dva programa Pučkog otvorenog učilišta „Korak po korak“ te po jedan program Osnovne škole prof. Franje Viktora Šignjara, Virje i Udruge Romski nacionalni forum, Beli Manastir. Sufinanciranje ovakvih posebnih programa značajno je jer se njima povećava mogućnost da učenici izvan redovitoga odgojno-obrazovnog sustava steknu znanje i vještine u skladu sa svojim interesima i sposobnostima.

Također, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih financira osnovno obrazovanje odraslih i osposobljavanje za jednostavnije poslove u zanimanjima za odrasle pripadnike romske nacionalne manjine kako bi se osigurali preduvjeti za povećanje uključenosti odraslih osoba u procese cjeloživotnog učenja te unaprijedili i proširili obrazovanje i osposobljavanje pripadnika romske nacionalne manjine. U 2024. godini u navedenim aktivnostima sudjelovalo je 37 odraslih Roma koji su uspješno završili programe obrazovanja.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih tijekom 2024. godine sudjelovalo je u pripremama projekata za novo financijsko razdoblje u okviru Programa „Učinkoviti ljudski potencijali 2021. - 2027.“ te je planirana provedba različitih aktivnosti za pripadnike romske nacionalne manjine u okviru poziva *Potpora obrazovanju djece i učenika romske nacionalne manjine*.

U narednom razdoblju nastaviti će se provedba svih postojećih aktivnosti. Sve mjere koje se provode održive su te je provedba planiranih daljnjih aktivnosti iznimno važna u sprečavanju preuranjenog napuštanja školovanja učenika pripadnika romske nacionalne manjine, ali i podizanja razine svijesti o važnosti obrazovanja. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih i nadalje će provedbom posebnih aktivnosti ulagati dodatne napore za osiguravanjem kvalitetnog i inkluzivnog obrazovanje djece pripadnika romske nacionalne manjine, a imajući u vidu kompleksnost i sveobuhvatnost svih resursa, ali i angažman svih dionika koji je nužno potreban za ostvarivanje postavljenih ciljeva.

Agencija za odgoj i obrazovanje organizirala je dva stručna usavršavanja romskih suradnika pomagača, učitelja i stručnih suradnika u osnovnim školama, s ukupno 43 sudionika, jedno s temom o materijalima Vijeća Europe „Živjeti demokraciju“ kao vodič za rad s učenicima osnovnih škola te drugo na temu Strategija suradničkog učenja i motiviranje učenika za učenje.

Ured je u okviru ovog sektorskog cilja provodio pripremne aktivnosti s relevantnim dionicima, vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina, predstavnicima JLP(R)S, civilnog društva i akademske zajednice. Tijekom 2024. godine nastavljena je suradnja s više jedinica JLP(R)S, romskim vijećima i predstavnicima, stručnjacima i stručnim udrugama na područjima antidiskriminacijskog djelovanja, unaprjeđenja položaja djece i Romkinja, obrazovanja (osobito predškolskog odgoja i desegregacije), razvoja zajednice i jačanja socijalne kohezije na lokalnoj razini. Objava Poziva na dostavu projektnog prijedloga kojim će se financirati ove aktivnosti, planirana je u 2025. godini.

Nadalje, u okviru provođenja mjere Smanjivanje jaza u dovršetku srednjoškolskog obrazovanja između mladih Roma i mladih iz opće populacije, Povjerenstvo je u okviru svojih zadaća tijekom 2024. godine za su/financiranje potreba odgojno – obrazovnih ustanova za obrazovanje odraslih financiralo 8 zamolbi u ukupnom iznosu od 23.208,76 EUR. Financirane su školarine za 30 osoba, od čega je 15 zamolbi za financiranje obrazovanja odobreno pripadnicama romske nacionalne manjine, u ukupnom iznosu od 11.650,00 EUR.

Za provedbu aktivnosti u sektorskom cilju učinkovit i jednak pristup Roma kvalitetnom, uključivom obrazovanju u 2024. godini nadležna tijela su utrošila ukupno 3.277.933,70 EUR.

U okviru sektorskog cilja *učinkovit i jednak pristup Roma kvalitetnom, održivom zapošljavanju* Hrvatski zavod za zapošljavanje je nositelj pet aktivnosti. U okviru aktivnosti prevencija ranog napuštanja redovnog obrazovanja odgovarajućim izborom zanimanja 151 učenik (26,8 % više nego u 2023. godini) je bio uključen u postupak profesionalnog usmjeravanja te je za 131 učenika (21,30 % više nego u 2023. godini) izdano mišljenje stručnog tima za profesionalno usmjeravanje za upis u 1. razred srednje škole. Održano je i šest programa za 52 polaznika s ciljem da osobe osvijeste vlastite mogućnosti, detektiraju prepreke za zapošljavanje te kroz program definiraju što realniju sliku o sebi, vlastitim mogućnostima zapošljavanja i načinima kako prevladati ograničenja za ulazak na tržište rada.

U program obrazovanja za završetak osnovne škole u 2024. godini je bilo uključeno 95 (90 % više nego u 2023. godini) nezaposlenih Roma, u mjeru Obrazovanje nezaposlenih osoba i ostalih tražitelja zaposlenja u program Vozač C kategorije uključena su 2 nezaposlena Roma, a u mjeru osposobljavanja na radnom mjestu 15 (67 % više nego 2023. godine) osoba.

Hrvatski zavod za zapošljavanje provodio je i potpore za zapošljavanje kojima se potiče zapošljavanje osoba sufinanciranjem troška plaće poslodavcima te potpore kojima se potiče zapošljavanje za stjecanje prvog radnog iskustva. U 2024. godini ukupno je 68 (106 % više nego u 2023. godini) poslodavaca koristilo mjere potpore za zapošljavanje i potpore za zapošljavanje za stjecanje prvog radnog iskustva, od kojih je 19 dodijeljeno za zapošljavanje žena. Također, u 2024. godini je osigurana financijska potpora za devet (28,57 % više nego 2023. godine) novouključenih osoba u okviru aktivnosti podrške samozapošljavanju koju je provodio Hrvatski zavod za zapošljavanje, od toga 6 žena.

Za provedbu aktivnosti u ovom sektorskom cilju u 2024. godini Hrvatski zavod za zapošljavanje je ukupno utrošio 78.107,85 EUR. U ova sredstva nisu uračunata znatna sredstva na aktivnosti državnog proračuna Hrvatskog zavoda za zapošljavanje koja se odnose na aktivne politike zapošljavanja koje se financiraju iz državnog proračuna i iz drugih izvora financiranja jer nije moguće prikazati financijski utrošak koji se odnosi samo na pripadnike romske nacionalne manjine ili je taj utrošak prikazan u izvješću o provedbi Operativnog programa romske nacionalne manjine, npr. javni radovi za koje je u 2024. godini utrošeno ukupno 1.586.795,98 EUR.

Za provedbu sektorskog cilja ***poboljšano zdravlje Roma i učinkovit, jednak pristup Roma kvalitetnim uslugama zdravstvene skrbi*** u Akcijskom planu je planirana provedba aktivnosti koje doprinose ispunjavanju preduvjeta za sustavno praćenje zdravlja pripadnika romske nacionalne manjine. Nositelj aktivnosti je Ured u partnerstvu s Hrvatskim zavodom za javno zdravstvo, a provodit će se u sklopu projekta „Jednakost, uključivanje, participacija i integracija Roma putem brige o zdravlju – JUPI ZDRAV“, čije se financiranje planira sredstvima ESF+ iz Programa „Učinkoviti ljudski potencijali 2021. - 2027.“, a početak projekta planiran je u prvom kvartalu 2026. Cilj projekta je prikupljanje podataka o zdravstvenom stanju pripadnika romske nacionalne manjine kako bi se omogućilo dugoročno praćenje i buduće planiranje adekvatnih aktivnosti u području zdravlja Romkinja i Roma, a tijekom 2024. godine poduzimane su daljnje pripreme radnje vezano uz pripremu natječajne dokumentacije Poziva. Brojne relevantne aktivnosti su navedene u prilogima JLP(R)S i izvješćima županijskih zavoda za javno zdravstvo.

U okviru sektorskog cilja ***učinkovit i jednak pristup Roma prikladnom, desegregiranom stanovanju i osnovnim uslugama*** aktivnosti su provodili Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Ured i Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije.

Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine je krajem 2023. godine donijelo Godišnji program unapređenja životnih uvjeta pripadnika romske nacionalne manjine (u daljnjem tekstu: Godišnji program) u romskom naselju Torjanci (Osječko-baranjska županija, Općina Petlovac) za 2024. godinu koji uključuje izgradnju 6 obiteljskih kuća. Općina Petlovac je početkom 2024. godine dostavila Ministarstvu prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine odluke i ugovore o darovanju nekretnina za 6 korisnika programa. Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine je provelo postupak javne nabave i sklopilo ugovor o projektiranju kuća. Izrađeni su idejni i glavni projekti za gradnju svih 6 obiteljskih kuća te su podneseni zahtjevi za ishodenje građevinskih dozvola. Tijekom prosinca 2024. izdane su građevinske dozvole za gradnju 3 obiteljske kuće, a za gradnju preostale 3 obiteljske kuće očekuje se izdavanje građevinske dozvole u siječnju 2025. Izgradnja obiteljskih kuća predviđena je u 2025. godini. Aktivnost se provodi kroz proračunsku aktivnost A761075 Poboljšanje uvjeta življenja romske nacionalne manjine te su u 2024. godini utrošena sredstva u iznosu od 709.606 EUR za građevinski materijal i sanitarnu opremu za uređenje kupaonica/sanitarnih čvorova, vanjsku PVC stolariju i podne obloge (laminat) koji su isporučeni krajem 2023., prema Godišnjem programu za 2023. godinu, a plaćeni početkom 2024. godine.

Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine provodilo je aktivnosti na unaprjeđenju prostornog uređenja područja naseljenih Romima u obliku dodjele financijske potpore za prostorno uređenje područja naseljenog Romima za 2024. godinu. Prihvatljivi podnositelji zahtjeva u svrhu dodjele financijske potpore bile su JLP(R)S koje prema Popisu

stanovništva iz 2021. imaju više od 1 % pripadnika romske nacionalne manjine, pri čemu taj postotak čini najmanje 20 stanovnika pripadnika romske nacionalne manjine koji žive u toj JLP(R)S. Ugovori o dodjeli financijske potpore za izradu prostornih planova i projektno-tehničke dokumentacije za potrebe ishoda akata za gradnju sklopljeni su sa 6 JLP(R)S, a utrošena su sredstva u sveukupnom iznosu od 79.313,50 EUR, koja nisu iskazana u ovom Izvješću s obzirom da se radi o aktivnosti Operativnog programa romske nacionalne manjine.

Ured je nositelj aktivnosti kojom se putem Povjerenstva osigurava financijska pomoć za pripadnike romske nacionalne manjine. Povjerenstvo je tijekom 2024. godine za su/financiranje pripreme i provedbe projekata JLP(R)S financiralo 4 zamolbe ukupne vrijednosti 128.658,10 EUR. Uz to, Povjerenstvo je u okviru svojih zadaća tijekom 2024. godine financiralo 15 zamolbi fizičkih osoba za su/financiranje žurnih potreba pripadnika romske nacionalne manjine koji se nalaze u riziku od siromaštva, a dostatnu potporu nisu osigurali kroz druge relevantne institucije, ukupne vrijednosti 52.133,38 EUR (8 zahtjeva je odobreno pripadnicama romske nacionalne manjine, u ukupnom iznosu od 24.308,14 EUR), od čega je 14 zamolbi odobreno radi otklanjanje šteta uzrokovanih nenamjernim požarima, poplavama te ostalim nepredvidivim nepogodama i nesrećama na stambenim i drugim objektima, a jedna zamolba za sufinanciranje liječenja, nabave lijekova i medicinskih pomagala.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije je u 2024. godini provodilo Program za unaprjeđenje infrastrukture na područjima naseljenim pripadnicima romske nacionalne manjine (u daljnjem tekstu: Program). Korisnici Programa u širem smislu bili su stanovnici lokalne zajednice pripadnici romske nacionalne manjine koji imaju korist od provedbenih aktivnosti Programa. U užem smislu korisnici Programa bile su JLP(R)S s udjelom višim od 1 % pripadnika romske nacionalne manjine u stanovništvu prema Popisu stanovništva iz 2021., pri čemu taj postotak čini najmanje 30 stanovnika pripadnika romske nacionalne manjine koji žive u toj JLP(R)S. Prihvatljive su bile građevine javne namjene, iz područja društvene, javne, komunalne, socijalne, okolišne i gospodarske infrastrukture, koje su bile na raspolaganju široj lokalnoj zajednici, a u okviru kojih je provedba pridonijela povećanju standarda društvene, javne, komunalne, socijalne i okolišne infrastrukture u romskim zajednicama. Putem Programa je realiziran 21 projekt, a ukupno je utrošen iznos od 1.076.220,07 EUR što predstavlja povećanje od 57 % utrošenih sredstava u odnosu na 2023. godinu.

Za provedbu aktivnosti u sektorskom cilju učinkovit i jednak pristup Roma prikladnom, desegregiranom stanovanju i osnovnim uslugama u 2024. godini nadležna tijela su utrošila ukupno 1.960.405,67 EUR.

Zaključno, za provođenje Akcijskog plana u 2024. godini utrošena su sredstva u ukupnom iznosu od 7.733.952,01 EUR, od toga 7.346.952,01 EUR sredstava iz državnog proračuna te 387.000,00 EUR sredstava fondova EU i drugih izvora, odnosno 51,16 % više od sredstava utrošenih za provođenje Akcijskog plana u 2023. godini (5.116.399,66 EUR).

Pri tome u ova sredstva nisu uračunate znatne investicije na lokalnoj i područnoj razini, sredstva nadležnih tijela u okviru redovitih aktivnosti i aktivnosti sufinancirane sredstvima fondova EU

za koje se ne vodi statistika u odnosu na etničku pripadnost korisnika. Početak provedbe projekata planiranih u okviru ESF+ iz Programa „Učinkoviti ljudski potencijali 2021. - 2027.“ očekuje se tijekom 2025. i 2026. godine kao i dodatni porast udjela EU sredstava u ukupnoj provedbi Akcijskog plana.

Također, za komplementarne aktivnosti koje se provode u okviru Operativnog programa romske nacionalne manjine u 2024. godini utrošena su sredstva u ukupnom iznosu od 7.725.165,87 EUR. Zaključno se navodi kako je za unaprjeđenje položaja pripadnika romske nacionalne manjine u 2024. godini iz državnog proračuna utrošeno ukupno 15.459.117,88 EUR.

1. MJERE I AKTIVNOSTI U HORIZONTALNOM CILJU BORBA PROTIV ANTIROMSKOG RASIZMA I DISKRIMINACIJE

Svrha provedbe mjera i aktivnosti je:

- pojačavanje borbe protiv diskriminacije, govora i zločina iz mržnje te promicanje sveobuhvatnog sustava podrške i pomoći žrtvama diskriminacije i zločina iz mržnje te promicanje pozitivnog govora o Romima kao i podizanje svijesti o romskim kulturama, jeziku i povijesti te
- poticanje međukulturalnog dijaloga i socijalne kohezije na regionalnoj i lokalnoj razini.

Mjera 1.1. Smanjivanje broja Roma koji su doživjeli diskriminaciju i zločin iz mržnje

Aktivnost 1.1.1. Podrška borbi protiv diskriminacije na lokalnoj razini

Nositelj provedbe: Ured za ljudska prava i oprava nacionalnih manjina

Provedba aktivnosti nije planirana u 2024. godini.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj podržanih projekata	Broj sudionika aktivnosti	Broj djece korisnika usluga
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	n/p	n/p	n/p
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	0	0	0
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024.	0,00	0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	0,00	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2025.		

Aktivnost 1.1.2. Edukacija studenata preddiplomskog stručnog i specijalističkog diplomskog stručnog studija Kriminalistike

Nositelj provedbe: Ministarstvo unutarnjih poslova - Veleučilište kriminalistike i javne sigurnosti

Tijekom akademske godine 2024./2025. na Veleučilištu kriminalistike i javne sigurnosti, sukladno izvedbenom planu nastave, provedena je edukacija studenata Stručnog prijediplomskog studija Kriminalistika, u okviru kolegija Kriminalistička metodika istraživanja maloljetničke delinkvencije i kriminaliteta na štetu djece, kroz nastavne teme: Postupanje policije prema djeci žrtvama svih oblika zlostavljanja i iskorištavanja, Postupanje policije u sprječavanju i procesuiranju međuvršnjačkog nasilja, Zaštita djece od prisilnih maloljetničkih brakova i Prevencija maloljetničke delinkvencije i međuresorna suradnja, u okviru kojih su obrađene specifičnosti zaštite romske djece, kako počinitelja, tako i žrtava kaznenih djela i vršnjačkog nasilja.

Izborni kolegiji Kriminalistička metodika istraživanja složenog kriminaliteta na štetu djece i Praktikum policijskog postupanja prema manjinskim i ugroženim skupinama u društvu održavaju se u 2. semestru akademske godine 2024./2025. Stručnog diplomskog studija Kriminalistika te stoga nisu održane planirane edukacije. Nastava iz ovih kolegija nije održana niti u akademskoj godini 2023./2024. iz razloga što ove kolegije studenti nisu birali.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj sati edukacije	Broj studenata	
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	4	66	
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	n/p	n/p	
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u godini (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A553131 Administracija i upravljanje	0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	A553131 Administracija i upravljanje 0,00	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	II. kvartal 2025.		

Aktivnost 1.1.3. Jačanje i promicanje sigurnosti u zajednici

Nositelj provedbe: Ministarstvo unutarnjih poslova

Jačanje i promicanje sigurnosti u zajednici u okviru prevencije protupravnih i drugih društveno neprihvatljivih ponašanja povezanih s pripadnicima romske nacionalne manjine provođenjem Provedbenog programa preventivnih mjera usmjerenih na povećanje sigurnosti te jačanje socijalne uključenosti Roma na području Policijske uprave međimurske 2023.-2025., a aktivnosti se provode i u vidu informativnih punktova Mobilnim preventivnim centrom policije i na druge načine, kontrolnih punktova (pojačana nazočnost policijskih službenika na terenu-formalni nadzor), predavanja, radionice, javne akcije, okrugli stolovi i dr.).

Tijekom 2024. godine organizirano je 12 (planiranih 5) događanja uz 1118 sudionika (planirano 60) i 12 medijskih objava (planirano 5), izvor A 553131 Administracija i upravljanje te ukupni trošak nije moguće specificirati.

Nacionalni preventivni projekt „Imam izbor“ provodio se tijekom školske godine 2024./2025. u odgojno-obrazovnim ustanovama na području više županija uz posebni naglasak na Međimursku županiju. Kroz ovaj Projekt policija je uspostavila kvalitetnu suradnju s romskim udrugama, organizacijama civilnog društva i odgojno obrazovnim ustanovama s ciljem provedbe zajedničkih aktivnosti. Projekt je tematski usmjeren na osnaživanje socijalne uključenosti manjinskih društvenih skupina u društvenu zajednicu, s naglaskom na dijalog i poštivanje kulturoloških sličnosti i različitosti kroz kulturu tolerancije, nenasilja i nediskriminacije i sprječavanja svih oblika mržnje. Ciljana skupina u projektu su djeca romske nacionalnosti u dobi od 10 i 11 godina. Tijekom 2024. godine organizirano je 49 (planiranih

10) događanja uz 2 615 sudionika (planirano 100), izvor A 553131 Administracija i upravljanje te ukupni trošak nije moguće specificirati.

Sukladno planu preventivnih mjera za potresom pogođeno područje Sisačko-moslavačke županije, tijekom 2024. godine Ministarstvo unutarnjih poslova je, u suradnji s drugim relevantnim dionicima, provelo niz preventivno-intervencijskih mjera odnosno veliki broj različitih programa prevencije s ciljem senzibilizacije i edukacije potencijalnih ranjivih skupina te senzibilizacije građana o važnosti reakcije na sve oblike nasilja. Tijekom 2024. godine organizirano je 212 (planiranih 10) događanja uz 7 985 sudionika (planirano 200) i 12 medijskih objava (planirano 10), izvor A 553131 Administracija i upravljanje te ukupni trošak nije moguće specificirati.

Povodom obilježavanja Svjetskog dana Roma, 18. travnja 2024. na Policijskoj akademiji „Prvi hrvatski redarstvenik“ održan je Okrugli stol „Rad policije u manjinskim zajednicama - naglasak na romske zajednice“. Cilj okruglog stola bio je, kroz otvorenu raspravu različitih dionika i prezentaciju primjera dobre prakse u Hrvatskoj i Sloveniji, doprinijeti ostvarivanju vizije Nacionalnog plana, doprinijeti boljem razumijevanju uloge različitih institucija važnih za manjinske i romske zajednice, ali i unaprijeđenu postupanja i pristupa policije u radu u manjinskim, multietničkim i multikulturnim zajednicama. Okrugli stol okupio je široki krug dionika te su u njemu aktivno sudjelovali predstavnici akademske zajednice, Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, nevladinih romskih udruga i centara za pružanje usluga u zajednici, ukupno 60-tak sudionika.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj događanja	Broj sudionika događanja	Broj medijskih objava
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	25	309	15
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	324	11778	24
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A553131 – Administracija i upravljanje	0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	A553131 – Administracija i upravljanje 0,00	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	II. kvartal 2025.		

Aktivnost 1.1.4. Jačanje i promicanje sigurnosti u zajednici

Nositelj provedbe: Ministarstvo unutarnjih poslova

Partneri: JLP(R)S, organizacije civilnog društva

Projekt „Lily“ ima multimodularni karakter te se kroz međusobno povezan niz aktivnosti kontinuirano provodi u svim županijama Republike Hrvatske od 2019. godine. Cilj ovoga projekta je umrežavanje svih nadležnih državnih tijela, organizacija civilnog društva, pravnih osoba i drugih društveno odgovornih subjekata, a kako bi koordinirano pronašli zajednički odgovor u sprječavanju svih oblika nasilja nad ženama. Dodatno kroz svoje komponente sadržava i aktivnosti namijenjene osobama muškog spola s ciljem njihove senzibilizacije na temu ravnopravnosti spolova kao isključivanja svih oblika nasilnog ponašanja.

U 2024. godini evidentirano je 60 prekršaja počinjenih na štetu Roma (ukupno oštećenih – 92, od toga 22 maloljetna Roma i 70 punoljetnih Roma); broj počinitelja prekršaja neroma iznosio je 75 (6 maloljetnih počinitelja i 69 punoljetnih počinitelja). U 2024. godini evidentirano je ukupno 369 prekršaja unutar romskih zajednica kojima je oštećeno 139 maloljetnih Roma i 471 punoljetnih Roma; broj počinitelja Roma iznosio je ukupno 579 (55 maloljetnih Roma i 524 punoljetnih Roma). Kada je riječ o prekršajima koje su počinili Romi, u 2024. godini evidentirano je ukupno 1.040 prekršaja; broj oštećenih neroma iznosio je 276 (27 maloljetnih i 249 punoljetnih), a broj Roma počinitelja prekršaja iznosio je ukupno 1285 (62 maloljetna i 1223 punoljetna počinitelja). Tijekom 2024. godine zabilježena su 4 kaznena djela zločina iz mržnje na štetu Roma i to 3 kaznena djela Prijetnje iz članka 139. Kaznenog zakona i 1 kazneno djelo Tjelesna ozljeda iz članka 117. Kaznenog zakona. Kaznena djela Javnog poticanja na nasilje i mržnju iz članka 325. Kaznenog zakona na štetu Roma tijekom 2024. godine nisu zabilježena.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj događanja	Broj sudionika događanja	Broj medijskih objava
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	10	5000	50
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	157	12 821	9
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A553131 Administracija i upravljanje, izvor 11 0,00	0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR) 0,00	EU financiranje (EUR) 0,00	Drugi izvori (EUR) 0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV- kvartal 2025.		

Aktivnost 1.1.5. Jačanje i promicanje sigurnosti u zajednici

Nositelj provedbe: Ministarstvo unutarnjih poslova

Partneri: JLP(R)S, organizacije civilnog društva

Projekt „Zajedno protiv govora mržnje“ – Ravnateljstvo policije provodi u suradnji drugim nadležnim državnim institucijama, JLP(R)S, sveučilišnom i znanstvenom zajednicom,

sportskim organizacijama, klubovima i udrugama, relevantnim organizacijama civilnog društva, medijima, odgojno-obrazovnim ustanovama, sportašima, glazbenicima, umjetnicima i drugim istaknutim članovima društvene zajednice. Cilj ovoga Projekta je da se kroz različite preventivne aktivnosti uz zajedničko sudjelovanje društveno angažiranih osoba javno putem medija upute prigodne poruke javnosti s ciljem sprječavanja svih oblika govora mržnje uz promicanje pozitivnih stilova života, nenasilja, međusobne tolerancije i kulture dijaloga te sprječavanja nasilja u obitelji i nasilja nad ženama.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj događanja	Broj sudionika	Broj medijskih objava
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	5	1000	5
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	301	54 458	18
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A553131 - Administracija i upravljanje 0,00	0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	A553131 - Administracija i upravljanje 0,00	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	Prosinac 2024.		

Aktivnost 1.1.6. Medijska slika Roma

Nositelj provedbe: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Provedba aktivnosti nije planirana u 2024. godini.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj objavljenih poziva za javno nadmetanje	Broj izrađenih istraživačkih izvješća	Broj edukacijskih aktivnosti
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	/	/	/
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	/	/	/
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A513059 – JUPI 0,00	A513059 - JUPI 0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	0,00	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI:	IV. kvartal 2025.		

Aktivnost 1.1.7. Osnaživanje provedbe međunarodnih dokumenata/ugovora (EU, VE, UN) u području zaštite prava pripadnika romske nacionalne manjine

Nositelj provedbe: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Suradnja u okviru EU nastavljena je kroz mrežu Nacionalnih kontakt točaka za Rome na dva sastanka, mrežnom održanom 21. i 22. ožujka 2024. te u Bruxellesu u sklopu mađarskog predsjedanja EU, 2. listopada 2024. Predstavnici Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, drugih nadležnih tijela, Grada Belog Manastira i romskog civilnog društva su sudjelovali i na 17. sastanku Europske platforme za uključivanje Roma, održanom u Bruxellesu, 1. prosinca 2024. Sudjelovali su i na mrežnoj konferenciji „Osiguranje političke participacije Roma na lokalnoj, nacionalnoj i europskoj razini. Identificiranje zapreka, rješenja i dobrih praksi.“ 14. ožujka 2024. Predstavnici Ureda su također sudjelovali u izradi pripremnih dokumenata te Prijedloga zaključaka Vijeća EU o poboljšanju dostupnosti usluga zbog smanjenja teritorijalnih nejednakosti i promocije socijalnog uključivanja.

Ured je 19. siječnja 2024. dostavio Europskoj komisiji dopunu Izvješća o provedbi Okvira EU za uključivanje Roma za 2023. godinu.

Ravnatelj Ureda sudjelovao je u Strasbourgu na 9. sastanku skupine stručnjaka za Rome Vijeća Europe (ADI-ROM) održanom 15. i 16. svibnja 2024. te na 10. sastanku održanom 29. i 30. listopada 2024. Uz to, predstavnici Ureda su sudjelovali u posjetu tematske skupine stručnjaka Vijeća Europe za borbu protiv antiromskog rasizma i diskriminacije 9. i 10. rujna 2024. u Berlinu. Ured je organizirao tematski posjet skupine stručnjaka za Rome Vijeća Europe Republici Hrvatskoj (Crna Gora, Grčka, Sjeverna Makedonija, Slovačka i Hrvatska), od 24. do 26. rujna 2024., prezentirajući najbolje nacionalne prakse prikupljanja i analize podataka te participacije Roma, uz sudjelovanje Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih, Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, Ureda pučke pravobraniteljice, Saveza Roma u Republici Hrvatskoj „Kali Sara“ i drugih romskih udruga. Ured je također pomogao organizaciji studijske posjete stručnjaka iz Sjeverne Makedonije, a u organizaciji Vijeća Europe i uz podršku Mreže centara obrazovnih politika, o obrazovnoj integraciji djece Roma u Republici Hrvatskoj 4. lipnja 2024.

Ured je aktivno sudjelovao i u izradi Nacrta studije izvedivosti izrade politika desegregacije i uključivanja na području obrazovanja Vijeća Europe.

Predstavnici Ureda aktivno su sudjelovali na sastanku Odbora mreže EURoma, održanom u Budimpešti 24. i 25. listopada 2024. Uz to, Ured je sudjelovao u doradi referentne publikacije EUROMA o pozivima na dostavu projektnih prijedloga kao ključnog elementa za postizanje jednakosti i uključenosti Roma.

Tijekom posjeta izaslanstva Europske komisije Vijeća Europe za borbu protiv rasizma i nesnošljivosti (ECRI) Republici Hrvatskoj, uz sastanke održane 24. i 25. travnja 2025., Ured je članovima izaslanstva dostavio dodatne materijale. Također, priređen je i prilog o napretku ostvarenom u području primjene Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena radi pripreme redovnog Šestog periodičnog izvješća prema članku 18. UN-ove Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW).

Ujedno, Ured je sudjelovao u pripremi priloga za obrana Drugog periodičnog izvješća o primjeni Međunarodnog pakta o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima i Četvrtog periodičnog izvješća o primjeni Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima te bio dio delegacije prilikom njegova predstavljanja. U prosincu 2024., Ured dostavio je očitovanje Republike Hrvatske o provedbi hitnih preporuka UN-ovom Odboru za uklanjanje rasne diskriminacije (CERD), sukladno članku 9. stavku 1. Međunarodne konvencije o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije.

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova je nositelj izrade nacionalnog izvješća prema **UPR-u**, kao i njegovih među-izvješća (sukladno dobrovoljnom doprinosu Republike Hrvatske). Krajem 2024. godine Ministarstvo vanjskih i europskih poslova uputilo je svim nadležnim tijelima poziv na suradnju u izradi **Nacionalnog UPR izvješća** (u okviru četvrtog ciklusa).

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj sastanaka	Broj upućenih izvješća	
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024. godini	7	1	
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024. godini	12	3	
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. godini (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A513041 - NPUR 4.000,00	0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	A513041- NPUR 6.480,10	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2025.		

Aktivnost 1.1.8. Koordinacija pripreme nacionalnih izvješća prema međunarodnim ugovorima na području ljudskih prava, uključujući i izvješćivanje prema Univerzalnom periodičkom pregledu Vijeća za ljudska prava

Nositelj provedbe: Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

Partneri: Tijela državne uprave

Republika Hrvatska je vezano uz zaštitu prava Roma uspostavila na svim razinama (središnjoj, regionalnoj i lokalnoj) dobru praksu uključivanja Roma u procese izrade, provedbe i praćenja provedbe nacionalne politike usmjerene uključivanju Roma. Povjerenstvo za praćenje provedbe predmetnih dokumenata uspješno djeluje od vremena prve nacionalne javne politike usmjerene pripadnicima romske nacionalne manjine, tj. od 2003. godine, a kontinuirana politička predanost Vlade Republike Hrvatske ogleda se i u činjenici da je Povjerenstvom, u svim mandatima, predsjedao jedan od potpredsjednika Vlade, dok su članovi imenovani iz redova predstavnika državne uprave i predstavnika romske nacionalne manjine.

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova je kao glavni koordinator za proces UPR-a u veljači 2024. uputilo Vijeću za ljudska prava UN-a dobrovoljno Među-izvješće prema Univerzalnom periodičkom pregledu - MTR (koje uključuje i odgovore na preporuke vezano za promicanje i zaštitu romske nacionalne manjine), a koje sadrži doprinose svih resornih TDU. Tekst cjelovitog izvješća dostupan je na mrežnim stranicama Ministarstva vanjskih i europskih poslova.

Krajem 2024. godine započela je koordinacija, odnosno priprema izrade teksta i predstavljanja nacionalnog izvješća UPR-a u okviru IV. ciklusa UPR-a. Predstavljanje Izvješća očekuje se na 50. Radnoj skupini za UPR koja će se održati u studenome 2025. u sjedištu Vijeća za ljudska prava, u Ženevi. Trenutno je u izradi tzv. nulti nacrt teksta, u što su se svojim odgovorima sukladno nadležnosti prema preporukama uključili svi relevantni resori koji su sudjelovali i tijekom izrade MTR-a. U prvom kvartalu 2025. planirani su sastanci s resornim predstavnicima ministarstava i predstavnicima civilnoga društva, sa svrhom rasprave teksta Izvješća te uključivanja potencijalnih doprinosa u isti. Prema proceduri, Nacrt Izvješća bit će predstavljen saborskom Odboru za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, nakon čega će biti upućen Vladi Republike Hrvatske na donošenje Odluke o prihvatanju Izvješća te potom i preveden na engleski jezik. Rok za dostavu Izvješća je kolovoz 2025.

Predstavljeno je Četvrto periodično izvješće Republike Hrvatske prema Međunarodnom paktu o građanskim i političkim pravima (*International Covenant on Civil and Political Rights*), u Ženevi, 2. i 3. srpnja 2024. Ovo izvješće rezultat je procesa u kojem su sudjelovala sva relevantna državna tijela.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj upućenih izvješća		
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	1		
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	1		
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A777046 - Administracija i upravljanje 0,00	0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	A777046 - Administracija i upravljanje 0,00	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2025.		

Mjera: 1.2. Poticanje integrativnih procesa i osnaživanje socijalne kohezije između romskog i većinskog stanovništva

Aktivnost 1.2.1. Poticanje integracije i socijalne kohezije

Nositelj provedbe: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Provedba aktivnosti nije planirana u 2024. godini.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj ugovorenih projekata	Broj sudionika	Broj sudionika iz redova romske nacionalne manjine/ broj djece
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024	n/p	n/p	n/p
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	0	0	0
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A681000 - Administracija i upravljanje	0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	A681000 - Administracija i upravljanje 0,00	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2025.		

Aktivnost 1.2.2. Osnaživanje kapaciteta za integrativan rad u području obrazovanja

Nositelj provedbe: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Ured je u okviru ovog sektorskog cilja provodio pripremne aktivnosti s relevantnim dionicima, vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina, predstavnicima JLP(R)S, civilnog društva i akademske zajednice. Tijekom 2024. godine nastavljena je suradnja s više JLP(R)S, romskim vijećima i predstavnicima, stručnjacima i stručnim udrugama na područjima antidiskriminacije, položaja djece i Romkinja, obrazovanja (osobito predškolskog odgoja i desegregacije), razvoja zajednice i jačanja socijalne kohezije na lokalnoj razini. Obavljeni su terenski posjeti Brodsko-posavskoj, Istarskoj, Međimurskoj, Osječko-baranjskoj i Sisačko-moslavačkoj županiji.

Objava Poziva na dostavu projektnog prijedloga kojim će se financirati ove aktivnosti, planirana je u 2025. godini.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Izrađeno istraživačko izvješće	Broj objavljenih publikacija	Broj održanih edukativnih aktivnosti
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	0	0	0
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	0	0	0
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A681000- Administracija i upravljanje 0,00	A681000- Administracija i upravljanje 0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	A681000- Administracija i upravljanje 0,00	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2025.		

2. MJERE I AKTIVNOSTI U HORIZONTALNOM CILJU SMANJIVANJE SIROMAŠTVA I SOCIJALNE ISKLJUČENOSTI ROMA KAKO BI SE SMANJIO DRUŠTVENO-EKONOMSKI JAZ IZMEĐU ROMA I OPĆE POPULACIJE

Svrha provedbe mjera i aktivnosti u horizontalnom cilju uključuje:

- smanjivanje siromaštva i socijalne isključenosti Roma poticanjem ulaganja u ljudski kapital, osiguravanjem pristupa adekvatnim programima socijalne zaštite, potpora dohotku, davanja u naravi i pružanje usluga za Rome u nepovoljnom položaju;
- smanjivanje jaza u siromaštvu i socijalne isključenosti djece pripadnika romske nacionalne manjine pružanjem sveobuhvatne potpore djeci i njihovim obiteljima u međusobno povezanim područjima te osiguravanja pristupa osnovnim uslugama, prehrani i slobodnim aktivnostima;
- unapređenju dostupnosti kvalitetnih socijalnih usluga na romskim lokalitetima.

Mjera 2.1. Smanjivanje siromaštva i socijalne isključenosti Roma

Aktivnost 2.1.1. Redovito prikupljanje i objavljivanje informacija o raspisanim natječajima relevantnim za rad romskih udruga i udruga za Rome na nacionalnoj i lokalnim razinama i njihovo objavljivanje na mrežnim stranicama Ureda za udruge

Nositelj provedbe: Ured za udruge

Partneri: TDU, JLP(R)S i drugi davatelji financijskih sredstava iz javnih izvora)

Ured za udruge je od davatelja financijskih sredstava iz javnih izvora redovito prikupljao i objavljiavao na mrežnim stranicama Ureda za udruge informacije o raspisanim natječajima relevantnim za rad romskih udruga i udruga za Rome na nacionalnoj i lokalnim razinama..

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj obavijesti objavljenih na mrežnim stranicama Ureda za udruge o natječajima relevantnim za rad romskih udruga i udruga za Rome na nacionalnoj i lokalnim razinama		
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	100		
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	8		
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A509000 - Administracija i upravljanje	0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	A509000 - Administracija i upravljanje 0,00	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2025.		

Aktivnost 2.1.2. Sufinancirati programe i projekte romskih udruga i udruga koje provode aktivnosti usmjerene na poboljšanje života romske nacionalne manjine koji su financirani iz fondova EU i inozemnih fondova

Nositelj provedbe: Ured za udruge

U okviru Javnog poziva Ureda za udruge za sufinanciranje projekata ugovorenih u okviru EU i inozemnih programa, u 2024. godini sufinanciran je jedan projekt i to Saveza Roma u Republici Hrvatskoj „Kali Sara“ s temom: Radionice o romskoj kulturi, jeziku i povijesti te pripremanje i izvođenje kazališnog ulomka o stradanju Roma u Drugom svjetskom ratu u tri države: Španjolskoj, Italiji i Hrvatskoj s posebnim naglaskom na jezični genocid koji je proizašao iz povijesnih događanja.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj i iznos dodijeljenih potpora		
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	2		
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	1		
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A509000 - Administracija i upravljanje	0,00	A509051 (izvor 41): 16.558,08

UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	A509051, izvor 41 16.558,08	0,00	Aktivnost:
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2025.		

Mjera 2.2. Smanjivanje siromaštva i socijalne isključenosti romske djece

Nema planiranih aktivnosti u ovom Akcijskom planu.

Mjera 2.3. Unapređenje dostupnosti kvalitetnih socijalnih usluga pripadnicima romske nacionalne manjine

Aktivnost 2.3.1. Uspostava centra za pružanje usluga u zajednici

Nositelj provedbe: Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike

Partneri: Pružatelji socijalnih usluga u Međimurskoj županiji, Hrvatski zavod za socijalni rad (pravni sljednik centara za socijalnu skrb), Obiteljski centar u Međimurskoj županiji, Jedinice lokalne samouprave u Međimurskoj županiji, JLP(R)S

Aktivnost obuhvaća uspostavu Centra za pružanje usluga u zajednici na području Međimurske županije radi osiguravanja usluga: boravka, psihosocijalne podrške, socijalnog mentorstva, organiziranog stanovanja.

U 2024. godini je CPUZ Međimurje, novoosnovana državna ustanova socijalne skrbi za djecu, počeo s pružanjem socijalnih usluga za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi, djecu s problemima u ponašanju i obiteljima u riziku.

U prvoj godini svog djelovanja CPUZ Međimurje razvio je tri različite socijalne usluge koje dotad nisu postojale na području županije: uslugu boravka u romskim naseljima Parag, Piškorovec, Lončarevo (Podturen) i u Orehovici (u neposrednoj blizini romskog naselja) za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi i djecu s problemima u ponašanju; uslugu organiziranog stanovanja za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi i uslugu psihosocijalne podrške za obitelji diljem Međimurske županije, a koja se pruža u njihovim domovima.

Najveći broj korisnika svih ovih usluga (više od 80 %) su djeca i obitelji pripadnici romske nacionalne manjine. Tijekom 2024. godine u uslugu boravka bilo je uključeno ukupno 55 djece (svi romske nacionalne manjine), u uslugu organiziranog stanovanja četvero djece (od čega je troje djece romske nacionalne manjine), a uslugu psihosocijalne podrške primilo je ukupno 20 obitelji koje imaju ukupno 93 člana, od toga 58 maloljetne djece. Od ukupnog broja obitelji koje su primile uslugu, 13 obitelji je romske nacionalne manjine s ukupno 65 članova obitelji, od čega 41 dijete.

CPUZ Međimurje aktivno surađuje i s drugim akterima sustava socijalne skrbi, a u cilju povećanja dostupnosti socijalnih usluga pa tako, sukladno mogućnostima organizacije rada, ustupa svoje prostore u romskim naseljima Obiteljskom centru – Područnoj službi Međimurskoj, Centru za odgoj i obrazovanje „Vinko Bek“, Gradskom društvu Crvenog križa Čakovec te Hrvatskom zavodu za socijalni rad, Područnom uredu Čakovec. Sve ovo doprinosi jačanju mreže socijalnih usluga i njihove dostupnosti krajnjim korisnicima.

U 2024. godini socijalnim uslugama, uslugama savjetodavnog rada i programskim aktivnostima Obiteljskog centra obuhvaćeno je ukupno 2 997 korisnika kojima je pruženo 2 599 usluga. U okviru NPOO-a provodi se mjera Razvoj usluge socijalnog mentorstva, koju provode educirani socijalni mentori u Hrvatskom zavodu za socijalni rad. Uslugom socijalnog mentorstva obuhvaćeno je ukupno 390 korisnika na području Međimurske županije, od toga 184 osobe romske nacionalnosti.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj uspostavljenih socijalnih usluga i programa za djecu i obitelji	Broj novozaposlenih radnika za pružanje socijalnih usluga (odgajatelji, obiteljski suradnici, voditelji mjera/stručnjaci za uslugu psihosocijalne podrške, socijalni mentori i stručnjaci u Obiteljskom centru)	Broj korisnika socijalnih usluga i broj korisnika programa Obiteljskog centra
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	6	25	400
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	3 usluge CPUZ Međimurje: boravak, organizirano stanovanje i psihosocijalna podrška 1 usluga HZSR: usluga socijalnog mentorstva 7 usluga Obiteljski centar: edukacijske i senzibilizacijske aktivnosti, programi, psihosocijalni tretman radi prevencije nasilničkog ponašanja, obiteljska medijacija psihosocijalno savjetovanje, savjetovanje, savjetovanje u vezi s brakom, roditeljstvom, obiteljskim i partnerskim odnosima	9 zaposlenih socijalnih mentora u PU HZSR Čakovec i Prelog u Međimurskoj županiji 32 radnika zaposlenih u CPUZ Međimurje 8 stručnih radnika u Obiteljskom centru	U 2024. socijalnim uslugama, uslugama savjetodavnog rada i programskim aktivnostima Obiteljskog centra obuhvaćeno je ukupno 2997 korisnika. Uslugama CPUZ-a Međimurje obuhvaćeno je ukupno 79 korisnika romske nacionalne manjine Uslugom socijalnog mentorstva obuhvaćeno je ukupno 390 korisnika na području Međimurske županije, od toga 184 osobe romske nacionalne manjine
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A854006 Administracija i upravljanje	0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	A734192 Skrb za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi CPUZ Međimurje 720.000,00 EUR	T797014 – Razvoj socijalnih usluga u zajednici – NPOO 270.000 EUR za plaće socijalnih mentora	0,00

	A940003 Administracija i upravljanje Obiteljskog centra 265.920,00 EUR	T797014 – Razvoj socijalnih usluga u zajednici – NPOO 117.000 EUR za plaće CPUZ Međimurje (obiteljski suradnici)	
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2025.		

Aktivnost 2.3.2. Pilot projekt pružanja usluga u zajednici - JUPI PILOT

Nositelj provedbe: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Ured je provodio pripremne radnje za planiranje i provedbu Pilot projekta pružanja usluga u zajednici na 5 lokaliteta u romskim zajednicama. Ova aktivnost odnosi se na Poziv koji će biti objavljen u okviru Europskog socijalnog fonda plus koji će se financirati kroz Program „Učinkoviti ljudski potencijali 2021. - 2027.“ „Jednakost, uključivanje, participacija i integracija Roma – pilot projekt pružanja usluga u zajednici – JUPI PILOT“. Pripremne su aktivnosti uglavnom uključivale sastanke s Ministarstvom rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike te UNICEF-om kako bi se osigurala komplementarnost s aktivnostima planiranim u okviru reforme sustava socijalne skrbi te održivost aktivnosti razvijenih u okviru projekta *Testiranje jamstva za svako dijete u Republici Hrvatskoj*, kao i pripremila adekvatna podloga u programskim dokumentima EU fondova. Uz to, provodile su se aktivnosti konzultacija s drugim dionicima, predstavnicima civilnog društva i akademske zajednice, najave projekta na regionalnoj i lokalnoj razini te provjere zainteresiranosti dionika na lokalnoj i regionalnoj razini za prijavu na predmetni poziv (Slavonski Brod, Beli Manastir, Darda i Jagodnjak 4. siječnja, Parag, Kuršanec i Čakovec 10. siječnja, Orehovica, Pribislavec i Čakovec 18. srpnja, Sitnice 18. listopada te Općini Pribislavec 20. prosinca 2024.).

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj usluga i aktivnosti u resursnim centrima	Broj romske djece uključene u rad Centara	Broj pripadnika romske nacionalne manjine koristi usluge Centara
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	0	00	0
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	0	0	0
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024.	A681000 - Administracija i upravljanje 0,00	A681000 - Administracija i upravljanje 0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	A681000 - Administracija i upravljanje 0,00	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	I. kvartal 2026.		

3. MJERE I AKTIVNOSTI U HORIZONTALNOM CILJU POTICATI PARTICIPACIJU ROMA KROZ OSNAŽIVANJE, SURADNJU I POVJERENJE ROMA U JAVNE INSTITUCIJE

Svrha provedbe mjera i aktivnosti je:

- izgradnja kapaciteta organizacija civilnog društva i sposobnosti vođenja u romskom civilnom društvu kako bi se romskom stanovništvu omogućilo sudjelovanje u procesima donošenja odluka;
- educiranje Roma o zakonodavnom i institucionalnom okviru zaštite od diskriminacije te podizanje svijesti članova marginaliziranih romskih zajednica o pravima i odgovornostima građana;
- poticanje razvoja romskih organizacija mladih i žena kao i njihovih sposobnosti vođenja i upravljanja lokalnim poslovima putem vijeća i predstavnika nacionalnih manjina te poticanje programa posvećenih izvornoj romskoj kulturi, jeziku, tradicijskim običajima i umjetničkom stvaralaštvu.

Mjera 3.1. Osiguravanje preduvjeta za sudjelovanje romskih udruga kao punopravnih članova u nacionalnim odborima za praćenje

Aktivnost: 3.1.1. Poboljšati dostupnost i transparentnost podataka o rezultatima projekata i programa financiranih iz javnih izvora koje provode organizacije civilnoga društva s izdvojenim podacima o financiranju projekata i programa u području potpore romskoj nacionalnoj manjini

Nositelj provedbe: Ured za udruge

Partneri: TDU, JLP(R)S i drugi davatelji finansijskih sredstava iz javnih izvora

U sklopu aktivnosti Ured za udruge u fazi je prikupljanja izvješća o financiranju projekata i programa organizacija civilnog društva iz javnih izvora za 2024. godinu s izdvojenim podacima o financiranju projekata i programa u području potpore romskoj nacionalnoj manjini.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj izrađenih i usvojenih godišnjih Izvješća o financiranju projekata i programa organizacija civilnog društva iz javnih izvora		
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	1		
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	0		
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A509000 - Administracija i upravljanje	0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	A509000 - Administracija i	0,00	0,00

	upravljanje 0,00		
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2025.		

Aktivnost 3.1.2. Financijska pomoć za romsku nacionalnu manjinu

Nositelj provedbe: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

U skladu s novim Kriterijima, a s ciljem jačanja javnosti i transparentnosti rada Povjerenstva, Ured je priredio i objavio Javni poziv za su/financiranje pripreme i provedbe projekata/pojedinačnih aktivnosti udruga povezanih s ostvarivanjem ciljeva Nacionalnog plana. Zaprimljeno je ukupno 15 prijava, od kojih 8 prijava nije zadovoljilo administrativne uvjete.

Nakon sadržajne provjere, Povjerenstvo je dalo suglasnost na preliminarnu listu (6 projekata) i pričuvnu listu projekata (1 projekt) te je potpisano 6 ugovora ukupne vrijednosti 271.841,44 EUR, od čega je u 2024. godini isplaćeno 217.473,15 EUR.

REDNI BROJ	NAZIV UDRUGE	IZNOS SREDSTAVA	SAŽETAK PROJEKTNIH AKTIVNOSTI
1.	MEDECINS DU MONDE ASBL - DOKTTTERS VAN DE WERELD VZW	48.960,00	Projekt „Pravo na zdravlje“ obuhvaća aktivnosti usmjerene na jednak pristup zdravstvenim uslugama u Međimurskoj županiji te poboljšanje informiranosti o zaštiti zdravlja i prevenciji bolesti, s posebnim naglaskom na reproduktivno zdravlje žena i djevojaka tijekom 6 mjeseci.
2.	HRVATSKI CRVENI KRIŽ GRADSKO DRUŠTVO CRVENOG KRIŽA VALPOVO	49.895,66	Projekt „Snažni i jednaki“ će na području Valpovštine tijekom 12 mjeseci za povećanje obrazovnih mogućnosti i društvene uključenosti žena i djece pripadnika romske nacionalne manjine organizirati partnerske sastanke dionika, edukativne radionice za žene i djecu, uključujući radionice za osposobljavanje odraslih, podršku i savjetovanje za žene te raditi na osvješćivanju javnosti putem društvenih mreža o štetnosti govora mržnje.
3.	UDRUGA KULTURA NOVA	49.655,00	Projekt „Kulturom protiv predrasuda i diskriminacije“ će tijekom 12 mjeseci, postavljanjem kazališne predstave s pripadnicima romske nacionalne manjine poticati dijalog, razumijevanje i razbijanje predrasuda u zajednici, istovremeno jačajući osobne kompetencije, samopoštovanje i samopouzdanje. Educirat će se i šira zajednica o romskoj kulturi i izazovima s kojima se mladi Romi suočavaju kako bi doprinijeli smanjenju predrasuda i stigmi s kojima se Romi suočavaju u 10 gradova od sjevernog Jadrana do Slavonije.
4.	CENTAR ZA MIR, NENASILJE I LJUDSKA PRAVA - OSIJEK	50.000,00	Projekt „Socijalno mentorstvo za romsku zajednicu Baranje“ će tijekom 12 mjeseci kroz inovativan model socijalnog mentorstva u Kulturnom centru Roma u Dardi osigurati potporu Romima suočenim s nezaposlenošću i siromaštvom, organizirati sportske aktivnosti s djecom i mladima s fokusom na osobni razvoj, socijalne vještine i jačanje osjećaja pripadnosti zajednici te provesti radionice

			s ciljem osvještavanja mladih o prisutnosti (online) govora mržnje u svakodnevnim kontekstima.
5.	MEDIJSKI INFORMATIVNI CENTAR	25.330,78	Projekt „Romalen – upoznajmo se!“ će tijekom 12 mjeseci znatno doprinijeti informiranosti kroz jačanje web portala i stvaranje dodatnog podcasta, uključujući terenska snimanja. Iako prvenstveno usmjeren na mlađe pripadnike romske nacionalne manjine (15-29 godina), korisnici su i ostali pripadnici romske nacionalne manjine, ali i opća populacija. Druga aktivnost je organizacija radionica za mlade u Zagrebu, Slavonskom Brodu i Sisku koje će rezultirati izradom klipova o temama koje mladi smatraju važnim za zajednicu, a osobito će se promovirati primjeri mladih uspješnih Roma te važnost obrazovanja i njihovog aktivnog sudjelovanja u društvu.
6.	PROJEKT GRAĐANSKIH PRAVA SISAK	48.000,00	Projekt „ROMI – Romski održivi model inkluzije“ će tijekom 12 mjeseci pružiti pravnu i administrativnu pomoć, kao i društveno-socijalnu podršku pripadnicima romske nacionalne manjine na području Sisačko-moslavačke i Karlovačke županije. Uz individualna pravna savjetovanja, organizirat će se i edukativne radionice o važnosti obrazovanja, o zapošljavanju i tržištu rada te provesti analiza potreba romske nacionalne manjine.
	UKUPNO	271.841,44	

Detaljnije informacije su dostupne na sljedećim poveznicama:

<https://pravamanjina.gov.hr/nacionalne-manjine/ostvarivanje-prava-romske-nacionalne-manjine/povjerenstvo-za-pracenje-provedbe-nacionalnog-plana-za-ukljucivanje-roma-za-razdoblje-od-2021-do-2027-godine/1031>

i

[https://pravamanjina.gov.hr/?id=1246&pregled=1&datum=Wed%20Sep%2011%202024%2016:37:16%20GMT+0200%20\(srednjoeuropsko%20ljetno%20vrijeme\)](https://pravamanjina.gov.hr/?id=1246&pregled=1&datum=Wed%20Sep%2011%202024%2016:37:16%20GMT+0200%20(srednjoeuropsko%20ljetno%20vrijeme))

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj odobrenih zahtjeva	Iznos odobrenih sredstava	
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	5-6	272.083,00	
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024	6	271.841,44	
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A513041 - NPUR 170.000,00	0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	A513041 - NPUR 217.473,15	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2025.		

Aktivnost 3.1.3. Osnazivanje horizontalne i vertikalne koordinacije te kapaciteta za praćenje provedbe Nacionalnog plana za uključivanje Roma

Nositelj provedbe: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 23. lipnja 2021. donijela Odluku o osnivanju Povjerenstva, a nakon provedenih parlamentarnih izbora, na sjednici održanoj 1. kolovoza 2024. Vlada Republike Hrvatske je donijela Odluku o izmjenama Odluke o osnivanju Povjerenstva te razrješenjima i imenovanjima predsjednice i predsjednika, dijela članova i zamjene članova Povjerenstva. Predsjednik Povjerenstva je dr. sc. Davor Božinović, potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar unutarnjih poslova, a zamjenik predsjednika Povjerenstva je g. Veljko Kajtazi, zastupnik u Hrvatskome saboru. Temeljem navedenih Odluka, članovi Povjerenstva su na 23. sjednici Povjerenstva jednoglasno usvojili Odluku o razrješenju i imenovanju članova Radne skupine Povjerenstva za praćenje provedbe Nacionalnog plana za uključivanje Roma, za razdoblje od 2021. do 2027.

Povjerenstvo čine predstavnici Ministarstva vanjskih i europskih poslova, Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih, Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina te sedam predstavnika romske nacionalne manjine koji su imenovani na prijedlog, nakon provedenog Javnog poziva. Ured obavlja stručne i administrativne poslove za Povjerenstvo i Radnu skupinu Povjerenstva.

Tijekom 2024. godine održane su dvije sjednice Povjerenstva: 10. rujna i 13. prosinca 2024.

Tijekom 2024. godine održano je pet sastanaka Radne skupine Povjerenstva: 25. ožujka, 27. kolovoza, 5. rujna, 11. prosinca i 12. prosinca 2024.

Između ostaloga, u 2024. godini Povjerenstvo je raspravljalo i o tijeku provedbe Godišnjeg programa unapređenja životnih uvjeta pripadnika romske nacionalne manjine za 2024. godinu, Nacrtu izvješća za 2023. godinu o provođenju Akcijskog plana za provedbu Nacionalnog plana za uključivanje Roma, za razdoblje od 2021. do 2027., od 2023. do 2025. te segregaciji pripadnika romske nacionalne manjine u obrazovanju. Članovi Povjerenstva su također jednoglasno usvojili Zaključak Povjerenstva vezan za Javni poziv za sanaciju ilegalnih odlagališta otpada Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. Povjerenstvo podržava nastavak saniranja postojećih ilegalnih odlagališta otpada u romskim naseljima, kontinuiranog odvoza otpada te izgradnje potrebne komunalne infrastrukture, sukladno aktivnosti 6.18. Operativnih programa nacionalnih manjina za razdoblje 2024. – 2028.

Ukupno je u 2024. godini utrošeno 1.525,84 EUR za rad Povjerenstva, a putem Povjerenstva 475.841,68 EUR. Od navedenog iznosa 204.000,24 EUR utrošeno je temeljem Suglasnosti na raspodjelu financijskih sredstava za romsku nacionalnu manjinu, a 271.841,44 EUR temeljem Suglasnosti na raspodjelu financijskih sredstava za Javni poziv.

Dodatne informacije o radu Povjerenstva nalaze se i u izvješću o provedbi aktivnosti 3.1.2., 4.3.15. te 7.1.2.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj sjednica	Broj regionalnih sjednica u odnosu na ukupni broj sjednica	Broj izrađenih promotivnih materijala
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	4	1/4	/
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	2	0/2	/
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A513041 - NPUR 5.974,00	0,00 0	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	A513041 - NPUR 1.525,84	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2025.		

Aktivnost 3.1.4. Evaluacija socijalne intervencije – JUPI PILOT-a

Nositelj provedbe: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Provedba aktivnosti nije planirana u 2024. godini.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj mjerenja	Broj izrađenih evaluacijskih izvješća	
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024. i	n/p	n/p	/
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	0	0	/
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A681000 – Administracija i upravljanje	0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	A681000 – Administracija i upravljanje 0,00	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2025.		

Aktivnost 3.1.5. Unapređenje transparentnosti praćenja provedbe Nacionalnog plana za uključivanje Roma

Nositelj provedbe: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Provedba aktivnosti planirana za 2024. godinu se planira u 2025. godini radi racionalizacije provedbe. U 2024. godini su provedene pripremne aktivnosti Ureda s relevantnim dionicima, vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina, predstavnicima JLP(R)S, civilnog društva i akademske zajednice. U tom kontekstu, potpora je pružena i udrugama uključenim u projekt Europske komisije Roma Civil Monitoring te su predstavnici Ureda održali sastanak 29. kolovoza 2024. te prezentaciju na skupu *Prijedlog mjera za ravnopravan pristup obrazovanju s naglaskom na djecu romske nacionalne manjine*, 25. studenog 2024., u Zagrebu. Također, delegacija Povjerenstva (ravnatelj Ureda i voditelj Radne skupine Povjerenstva Alen Tahiri, potpredsjednik Povjerenstva i saborski zastupnik Veljko Kajtazi te predsjednica Saveza Roma u Republici Hrvatskoj „Kali Sara“ Suzana Krčmar) posjetili su Općinu Pribislavec 20. prosinca 2024.

Objava Poziva na dostavu projektnog prijedloga kojim će se financirati ove aktivnosti, planirana je u 2025. godini.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj izrađenih izvješća o provedbi putem alata/broj istraživačkih izvješća	Broj dionika koji su sudjelovali u izradi izvješća putem on-line Platforme/broj sudionika istraživanja	Broj predstavnika romske nacionalne manjine koji su sudjelovali u izradi izvješća/broj sudionika iz redova romske nacionalne manjine
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024	n/p	n/p	n/p
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	n/p	n/p	n/p
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u godini (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A681000 - Administracija i upravljanje	0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	A681000 - Administracija i upravljanje 0,00	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2025.		

Mjera 3.2. Poticanje povećanja udjela Roma koji podnose pritužbe na diskriminaciju

Aktivnost 3.2.1. Pružanje besplatne pravne pomoći pripadnicima osjetljivih društvenih skupina (uključujući pripadnicima romske nacionalne manjine)

Nositelj provedbe: Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije

Partneri: Ovlaštene udruge i pravni fakulteti

U 2024. godini Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije je nastavilo s financiranjem 23 projekta pružanja primarne pravne pomoći ovlaštenih udruga i pravnih fakulteta koji su u 2023. godini odabrani za financiranje u trogodišnjem razdoblju od 2023. do 2025. godine, a među njima je sedam projekata koji predviđaju pružanje primarne pravne pomoći Romima. Zemljopisna područja koja su obuhvaćena projektima uključivala su: Osječko-baranjsku županiju (Grad Osijek, Grad Beli Manastir, općina Darda, područje Baranje), Grad Zagreb, Brodsko-posavsku županiju, Požeško-slavonsku županiju, Sisačko-moslavačku županiju, Karlovačku županiju (gradovi Karlovac, Slunj, Duga Resa, općine Krnjak, Vojnić, Lasinja i Barilović). Za navedene projekte u kojima se predviđa pružanje primarne pravne pomoći Romima dodijeljeno je ukupno 283.081,62 EUR, odnosno 30 % više u odnosu na 2023. godinu.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Udio pripadnika romska nacionalne manjine u ukupnom broju korisnika u projektima koji predviđaju pružanje primarne pravne pomoći Romima i žrtvama diskriminacije	Broj financiranih projekata koji u svojim prioritetnim područjima djelovanja predviđaju pružanje primarne pravne pomoći Romima i žrtvama diskriminacije	
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	5-10 %	5-6	
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	8,31 %	7	
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A630048 – Besplatna pravna pomoć 140.000,00	0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	A630048 – Besplatna pravna pomoć 283.081,62	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2025.		

Mjera 3.3. Poticanje sudjelovanja Roma, posebno žena i mladih, u društvenom, kulturnom i političkom životu na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i EU razini

Aktivnost 3.3.1. Educirati romske udruge iz područja sporta za uključivanje u natječaje za sufinanciranje sportskih programa koje provodi Ministarstvo turizma i sporta

Nositelj provedbe: Ministarstvo turizma i sporta

Ministarstvo turizma i sporta putem natječaja za sufinanciranje sportskih programa omogućava što većem broju korisnika svakodnevno bavljenje organiziranom tjelesnom aktivnošću koja

pridonosi očuvanju i unaprjeđenju psihofizičkih sposobnosti i zdravlja kroz stvaranje uvjeta za bavljenje sportom na cjelokupnom području Republike Hrvatske, a u skladu sa svojim interesima i sposobnostima. Kroz organizaciju informativnih radionica za romske udruge uključuju se i educiraju romske udruge iz područja sporta kao potencijalne prijavitelje na natječaje za sufinanciranje sportskih programa. Na radionicama je pojašnjena svrha i uvjeti prijave na natječaje s ciljem pružanja relevantnih informacija o natjecajima i postupku prijave. Na taj način se stvaraju preduvjeti za prijavu i uključivanje što većeg broja romskih udruga u sufinanciranje sportskih programa.

Ministarstvo turizma i sporta, u siječnju 2024. provelo je tri radionice u suradnji sa županijskim sportskim savezima. Na radionice su bile pozvane sve pravne osobe iz sustava sporta, članice županijskih sportskih saveza pa tako i romske udruge koje djeluju u području sporta.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Organizirana informativna radionica		
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	1		
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024	3		
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A761016 – Administracija i upravljanje	0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	A761016 - Administracija i upravljanje 0,00	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	I. kvartal 2025.		

Aktivnost 3.3.2. Financiranje programa posvećenih izvornoj romskoj kulturi, jeziku, tradicijskim običajima i umjetničkom stvaralaštvu te sakupljanju i objavljivanju romske povijesne, književne i kulturne građe (na jezicima kojim se služe Romi u Republici Hrvatskoj i na hrvatskom jeziku) i programa za stvaranje pretpostavki za ostvarivanje kulturne autonomije nacionalnih manjina

Nositelj provedbe: Savjet za nacionalne manjine

Savjet za nacionalne manjine raspodjeljuje proračunska sredstva udrugama i ustanovama nacionalnih manjina za programe kulturne autonomije i programe stvaranja pretpostavki za ostvarivanje kulturne autonomije romske nacionalne manjine JLP(R)S.

U pogledu programa posvećenih izvornoj romskoj kulturi, jeziku, tradicijskim običajima i umjetničkom stvaralaštvu te sakupljanju i objavljivanju romske povijesne, književne i kulturne građe (na jezicima kojim se služe Romi u Republici Hrvatskoj i na hrvatskom jeziku) Savjet za

nacionalne manjine provodi aktivnost na način da *sufinancira* programe kulturne autonomije udruga romske nacionalne manjine koji su posvećeni izvornoj romskoj kulturi, jeziku, tradicijskim običajima i umjetničkom stvaralaštvu te njegovanju kulturne baštine Roma i njihovog jezičnog identiteta, a koji pripadnici istovremeno integracijom u društvo daju doprinos kulturnom i društvenom razvoju Republike Hrvatske

Odabir sufinanciranih programa uvjetovan je njihovom kvalitetom, brojem članova udruge i ustanove, dužinom djelovanja, ostvarivanjem značajnih rezultata u očuvanju romskog kulturnog identiteta s ciljem motiviranja i poticanja pripadnika na tolerantno i usklađeno djelovanje unutar svoje manjine i same zajednice kao cjeline te na opravdano i namjensko korištenje sredstava.

Savjet za nacionalne manjine na godišnjoj razini donosi odluku kojom raspoređuje sredstva koja se osiguravaju u Državnom proračunu Republike Hrvatske za potrebe nacionalnih manjina.

U postupku utvrđivanja financijske potpore za programe ostvarivanja kulturne autonomije nacionalnih manjina iz sredstava Državnog proračuna Republike Hrvatske Savjet za nacionalne manjine primjenjuje Kriterije i metodologiju. U skladu s Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina i Kriterijima i metodologijom, Savjet za nacionalne manjine raspodjeljuje proračunska sredstva udrugama i ustanovama manjina za programe kulturne autonomije i programe stvaranja pretpostavki za ostvarivanje kulturne autonomije. Sredstvima Državnog proračuna Republike Hrvatske sufinanciraju se programi za ostvarivanje kulturne autonomije iz područja informiranja, izdavaštva, kulturnog amaterizma i kulturnih manifestacija te programi koji proizlaze iz bilateralnih sporazuma i ugovora.

Iznos proračunskih sredstava za sufinanciranje ovisi isključivo o masi sredstava osiguranih u Državnom proračunu, razdjel 020 Vlada Republike Hrvatske, glava 02021 Stručna služba Savjeta za nacionalne manjine, aktivnost A732003 Potpore za programe ostvarivanja kulturne autonomije nacionalnih manjina, pozicija 381 Tekuće donacije.

Za realizaciju navedenih programa Odlukom o rasporedu sredstava koja se u Državnom proračunu Republike Hrvatske osiguravaju za potrebe nacionalnih manjina u 2024. godini („Narodne novine“, br. 47/24. i 85/24.) odobren je iznos od 9.706.057 EUR što je za 25 % više u odnosu na 2023. godinu kada je odobren iznos od 7.764.846 EUR.

Iznos sredstava koja se raspodjeljuju za programe kulturne autonomije romske nacionalne manjine ovisi o broju odobrenih programa nakon što se izvrše prijave prijedloga programa po objavljenom Javnom pozivu.

Savjet za nacionalne manjine je u 2024. godini sklopio ukupno jedanaest ugovora o financijskoj potpori programa udruge iz sredstava Državnog proračuna za 2024. godinu s predstavnicima udruga i/ili ustanova pripadnika romske nacionalne manjine što je jedan ugovor više u odnosu na 2023. godinu kada ih je ukupno zaključeno deset.

Udrugama i/ili ustanovama romske nacionalne manjine Odlukom o rasporedu sredstava koja se u Državnom proračunu Republike Hrvatske osiguravaju za potrebe nacionalnih manjina u 2024. godini za sufinanciranje programa kulturne autonomije raspoređena su sredstva u ukupnom iznosu od 254.000 EUR, dok su u 2023. godini bila osigurana sredstva u ukupnom iznosu od 174.000 EUR. U odnosu na 2023. godinu sredstava su u 2024. godini povećana za 46 %.

Nastavno se daje tablični prikaz doznačenih sredstava iz Državnog proračuna za 2024. godinu putem Savjeta za nacionalne manjine sljedećim udrugama i/ili ustanovama romske nacionalne manjine za sufinanciranje po programima izdavaštva, informiranja, kulturnog amaterizma i kulturnih manifestacija:

X. ROMI	254.000
1. Medijski informativni centar, Zagreb	5.000
Informiranje	
– Internetska stranica www.romalen.com	2.500
Kulturne manifestacije	
– Ederlezi – Zagreb	2.500
2. Romska udruga „Sara“ Torjanci, Torjanci	4.200
Kulturne manifestacije	
– Romi u Baranji – Dom kulture, Torjanci	4.200
3. Romski kulturni centar, Sisak	3.000
Kulturni amaterizam	
– Čuvanje kulturnog identiteta romske nacionalne manjine – romske pjesme, plesovi i tradicionalni instrumenti	3.000
4. Romski resursni centar, Darda	34.000
Kulturni amaterizam	
– Čuvari romske baštine	30.300
Kulturne manifestacije	
– 22. Godišnji koncert – Darda	1.500
– Smotra dječjeg folklora 2024 – Darda	2.200
5. Savez Roma u Republici Hrvatskoj „Kali Sara“, Zagreb	154.500
Informiranje	
– Phralipen – glasilo romske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj – brojeva: 4, 22×32 cm, 76 str., naklada: 1500	40.000
Izdavaštvo	

– Samudaripen: spomenici sjećanja u Republici Hrvatskoj (Robert Korenić), 25×17 cm, 150 str., naklada: 300	6.000
– Romi u Republici Hrvatskoj – položaj, prava i slobode i njihovo ostvarivanje (Branka Arlović, Mato Arlović), 17,6×25 cm, 432 str., naklada: 300	8.000
Kulturne manifestacije	
– Svjetski dan Roma – Zagreb	36.500
– Međunarodni dan sjećanja na romske žrtve genocida u Drugom svjetskom ratu / Samudaripen – Romski memorijalni centar, Uštica, Jasenovac	29.000
– Svjetski dan romskog jezika – Muzej suvremene umjetnosti, Zagreb	15.000
– Peti kongres mladih Roma – Hotel International, Zagreb	10.000
– Sjećanje na romske žrtve – Marija Gorica, Romski memorijalni centar Uštica, Gornja Trebinja	10.000
6. Perspektiva, Sesvete	7.500
Informiranje	
– Portal nacionalnemanjine.hr	1.500
– Internetska stranica www.perspektivaudruga.hr	2.000
Izdavaštvo	
– Uspješne pripadnice nacionalnih manjina (Slavica Šarović), web-izdanje, 120 str.	4.000
7. Udruga baranjskih Roma, Beli Manastir	4.500
Kulturne manifestacije	
– Dani Roma u Belom Manastiru – Beli Manastir	4.500
8. Udruga baranjskih Roma „Napredak“, Bolman	4.000
Kulturne manifestacije	
– Dani kulture Roma u Bolmanu – Dom kulture, Bolman	4.000
9. Udruga Romski nacionalni forum, Beli Manastir	8.800
Kulturni amaterizam	
– Romi Korpari – umjetnici i čuvari tradicije	2.800
Kulturne manifestacije	

– 16. Festival pjesme i plesa Roma Republike Hrvatske – Beli Manastir	6.000
10. Udruga žena Romkinja u Hrvatskoj „Bolja budućnost“, Zagreb	17.000
Informiranje	
– Budućnost – brojeva: 4, A4, 28 – 36 str., naklada: 1000	17.000
11. Zajednica Roma Hrvatske – Romski san, Zagreb	11.500
Informiranje	
– Portal nacionalnemanjine.hr	1.500
– Internetska stranica www.romskisan.hr	2.000
Izdavaštvo	
– Hrvatski branitelji pripadnici manjina (Slavica Šarović), web-izdanje, 110 str.	4.000
– Najznačajniji pripadnici nacionalnih manjina kroz povijest (Slavica Šarović), web-izdanje, 120 str.	4.000
X. ROMI UKUPNO	254.000

Zaključno se navodi da je putem Savjeta za nacionalne manjine u 2024. godini sufinancirano 27 programa kulturne autonomije udruga i/ili ustanova romske nacionalne manjine temeljem Odluke o rasporedu sredstava koja se u Državnom proračunu Republike Hrvatske osiguravaju za potrebe nacionalnih manjine u 2024. godini, što je 6 programa više u odnosu na 2023. godinu kada ih je sufinancirano ukupno 21.

Savjet za nacionalne manjine temeljem odredbi članka 13. Kriterija i metodologije financira programe usuglašene s tijelima državne vlasti te JLP(R)S kojima se stvaraju materijalne pretpostavke za ostvarivanje kulturne autonomije nacionalnih manjina kroz pomoć u održavanju ili izgradnji domova kulture, nabavi opreme i stvaranju prostornih i drugih uvjeta za djelovanje udruga i ustanova. Sukladno Odluci o rasporedu sredstava koja se u Državnom proračunu Republike Hrvatske osiguravaju za potrebe nacionalnih manjina u 2024. godini, za stvaranje pretpostavki za ostvarivanje kulturne autonomije romske nacionalne manjine osigurano je 265.446 EUR.

Sredstva iz Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu i projekcija za 2025. i 2026. godinu („Narodne novine“, broj 149/23.), osigurana u razdjelu 020 Vlada Republike Hrvatske, glava 02021 Stručna služba Savjeta za nacionalne manjine, aktivnost A732003 Potpore za programe ostvarivanja kulturne autonomije nacionalnih manjina, podskupine računa 363 Pomoći unutar općeg proračuna, u iznosu od 265.446 EUR, raspoređuju se za programe

stvaranja materijalnih pretpostavki za ostvarivanje kulturne autonomije romske nacionalne manjine te se dodjeljuju, sukladno podnesenim zamolbama, JLP(R)S kao jednokratna pomoć.

Na temelju Nacionalnog plana, pratećeg Akcijskog plana i Odluke o rasporedu sredstava koja se u Državnom proračunu Republike Hrvatske osiguravaju za potrebe nacionalnih manjina u 2024. godini, Savjet za nacionalne manjine je na 106. sjednici održanoj 19. travnja 2024., na temelju članka 36. stavka 10., a u vezi s člankom 35. stavkom 4. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i člankom 13. Kriterija i metodologije, donio Odluku o raspodjeli sredstava za programe stvaranja materijalnih pretpostavki za ostvarivanje kulturne autonomije romske nacionalne manjine. Temeljem te odluke dodijeljena su sredstva u ukupnom iznosu od 265.446 EUR sljedećim JLP(R)S kao jednokratna pomoć:

- Općini Nedelišće iznos od 132.723 EUR za sufinanciranje nastavka izgradnje Doma kulture Parag, na lokaciji k.č.br. 1509/18, dio 1510/1 i dio 1509/19, k.o. Trnovec,
- Gradu Mursko Središće iznos od 132.723 EUR za sufinanciranje izgradnje građevine javne i društvene namjene Romskog multikulturalnog centra Sitnice, 2. skupine na građevinskoj čestici k.č.br.6014/30 k.o. Zebanec koja će se formirati od dijela k.č.br. 6014/30 k.o. Zebanec, Mursko Središće, Sitnice 62.

Savjet za nacionalne manjine je sklopio s obje (2) JLP(R)S ugovore o jednokratnoj financijskoj pomoći iz sredstava Državnog proračuna za 2024. godinu, za programe stvaranja materijalnih pretpostavki za ostvarivanje kulturne autonomije romske nacionalne manjine. U tijeku je izvještajno razdoblje za podnošenje izvješća jedinica o provedbi projekta i dostignutim fazama izgradnje tijekom 2024. godine.

U Državnom proračunu za 2024. godinu predviđeno je 265.446 EUR za programe stvaranja materijalnih pretpostavki za ostvarivanje kulturne autonomije romske nacionalne manjine dok je u 2023. godini bilo osigurano 188.466 EUR.

Zaključno se navodi kako su u 2024. godini i sredstva povećana za 40,8 % u odnosu na 2023. godinu.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Ugovori s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave	Broj sufinanciranih programa romske nacionalne manjine	
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	2	27	
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	2	21	
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	Državni proračun (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024 (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A732003 - Potpore za programe ostvarivanja kulturne autonomije nacionalnih manjina 265.446,00	A732003 - Potpore za programe ostvarivanja kulturne autonomije nacionalnih manjina 254.000,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	A732003 - Potpore za programe ostvarivanja kulturne autonomije	0,00	0,00

	nacionalnih manjina 519.446,00		
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2025.		

4. MJERE I AKTIVNOSTI U SEKTORSKOM CILJU UČINKOVIT I JEDNAK PRISTUP ROMA KVALITETNOM, UKLJUČIVOM OBRAZOVANJU

Svrha provedbe mjera i aktivnosti je:

- aktivno djelovanje usmjereno protiv segregacije u obrazovanju, od najranije dobi;
- djelovanje na okolnosti koje dovode do razlika u sudjelovanju djece pripadnika romske nacionalne manjine u predškolskom odgoju i obrazovanju;
- djelovanje na okolnosti koje dovode do razlika u dovršetku srednjoškolskog obrazovanja djece pripadnika romske nacionalne manjine u odnosu na ostalu djecu;
- osiguravanje dodatne pomoći i podrške mladima tijekom stjecanja visokog obrazovanja;
- djelovanje na okolnosti koje dovode do malog sudjelovanja pripadnika romske nacionalne manjine u programima osposobljavanja i usavršavanja te poticanje sudjelovanja u programima osposobljavanja i usavršavanja.

Mjera 4.1. Smanjivanje udjela romske djece koja pohađaju obvezni program predškole/ osnovnoškolsko obrazovanje u skupinama/ razredima u kojima je većina ili su sva djeca Romi

Aktivnost 4.1.1. Sufinanciranje namjenskog prijevoza od kuće do vrtića/škole za djecu i učenike pripadnike romske nacionalne manjine koja žive u izoliranim, segregiranim naseljima

Nositelj provedbe: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih

Partneri: Upravni odjeli za obrazovanje u županijama, Gradski ured za obrazovanje Grada Zagreba predškolske ustanove, osnovne škole, JLP(R)S

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih ima za cilj osiguravanje preduvjeta za poboljšanje obrazovnih postignuća, socijalizacije te uključivanje u društvo djece i učenika pripadnika romske nacionalne manjine. Jedna od predviđenih aktivnosti jest osiguravanje prijevoza od kuće do vrtića/škole za djecu i učenike pripadnike romske nacionalne manjine koja žive u udaljenim, izoliranim naseljima. U 2024. godini Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih nije zaprimilo zahtjeve za osiguravanjem prijevoza.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj vrtića/škola kojima se osigurava prijevoz	Broj djece kojima je osiguran prijevoz	Broj učenika kojima je osiguran prijevoz
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	0	0	0
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	0	0	0
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A767015 – Provedba programa za uključivanje Roma 0,00	0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)

	0,00	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2025.		

Aktivnost: 4.1.2. Izrada analize te plana za smanjivanje udjela romske djece pohađaju osnovnoškolsko obrazovanje u skupinama u kojima je većina ili su sva djeca Romi

Nositelj provedbe: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih, JLP(R)S

Partneri: Upravni odjeli za obrazovanje u županijama, Gradski ured za obrazovanje Grada Zagreba, osnovne škole, pravobraniteljske institucije, predstavnici romske nacionalne manjine

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih ima za cilj osiguravanje preduvjeta za poboljšanje obrazovnih postignuća, socijalizacije te uključivanje u društvo djece i učenika pripadnika romske nacionalne manjine. Jedna od aktivnosti koja se pokazala nužnom jest rješavanje i poduzimanje radnji s ciljem rješavanja problematike formiranja razrednih odjela u kojima su svi učenici Romi u suradnji s osnivačima školskih ustanova kao glavnim predlagateljima mogućih rješenja. Navedena aktivnost uključuje redovite sastanke sa svim dionicima s ciljem definiranja i usuglašavanja polazišnih točaka, ciljeva te rješenja na svim razinama, od lokalne do nacionalne, uključujući predstavnike romske nacionalne manjine, s posebnim naglaskom na integraciju kao dvosmjerni proces koji obuhvaća aktivno sudjelovanje kako romske tako i većinske zajednice. Vezano uz problematiku segregacije romskih učenika te formiranje etnički segregiranih razrednih odjela važno je naglasiti kako je formiranje takvih odjela vezano uz segregirana područja na kojima većinom žive pripadnici romske nacionalne manjine što predstavlja izazov u integraciji u širu zajednicu, pa tako i odgojno-obrazovni sustav. Kontinuiranom provedbom svih aktivnosti na svim razinama odgojno-obrazovnog sustava poboljšavaju se uvjeti za osiguravanjem kvalitetnog i inkluzivnog odgoja i obrazovanja djece i učenika pripadnika romske nacionalne manjine, a posljedično sve navedeno doprinosi uspješnijoj integraciji učenika u društvo u cjelini. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih dugogodišnjom provedbom svih mjera i aktivnosti značajno doprinosi integraciji i smanjenju potencijalne diskriminacije pripadnika romske nacionalne manjine. Ministarstvo je u 2024. godini održalo niz sastanaka s ravnateljima osnovnih škola u cilju iznalaženja zajedničkog rješenja oko razrednih odjela u kojima su većina ili svi učenici Romi. Ravnatelji osnovnih škola iznijeli su aktivnosti koje škole poduzimaju u cilju ublažavanja obrazovne segregacije kao i izazove s kojima se susreću pri formiranju razrednih odjela (iseljavanje većinskog stanovništva, udaljenost romskih naselja, pad broja učenika i većinskog i manjinskog stanovništva i dr.). Valja naglasiti kako sve škole provode veliki broj različitih izvannastavnih i izvanškolskih aktivnosti s ciljem dodatne integracije učenika pripadnika romske nacionalne manjine te osnaživanja učitelja i stručnih suradnika kao i povećanja kvalitete rada.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj škola s odjelima koji pohađaju samo pripadnici romske nacionalne manjine	Broj odjela koje pohađaju samo pripadnici romske nacionalne manjine	Broj izrađenih planova za smanjenje broja odjela koje pohađaju samo pripadnici romske nacionalne manjine
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	6	50	0

Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	6	79	0
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A577000 - Administracija i upravljanje	0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	A577000 - Administracija i upravljanje 0,00	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2025.		

Mjera 4.2. Smanjivanje jaza u sudjelovanju u predškolskom odgoju i obrazovanju između romske djece i djece iz opće populacije

Aktivnost: 4.2.1. Sufinanciranje roditeljskog udjela za pripadnike romske nacionalne manjine u integriranim programima predškolskog odgoja

Nositelj: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih

Partneri: Upravni odjeli za obrazovanje u županijama, Gradski ured za obrazovanje Grada Zagreba, predškolske ustanove, JLP(R)S

Za djecu pripadnike romske nacionalne manjine Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih osigurava uključivanje u programe integriranog predškolskog odgoja kako bi se premostio jaz između socio-ekonomske situacije u kojoj djeca pripadnici romske nacionalne manjine žive i povećale mogućnosti za njihovu uspješnu integraciju tijekom obveznog osnovnog obrazovanja. Aktivnost uključuje sufinanciranje roditeljskog udjela u ekonomskoj cijeni predškolskog odgoja za djecu pripadnike romske nacionalne manjine koja su integrirana u predškolske programe tj. polaznici su redovitog programa dječjih vrtića. I u 2024. godini temeljem zaprimljenih zahtjeva predškolskih ustanova i Odluke o kriterijima za sufinanciranje roditeljskog udjela u cijeni predškolskog odgoja, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih sufinanciralo je roditeljski udio za djecu pripadnike romske nacionalne manjine polaznike dječjih vrtića.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj djece za koju je odobreno sufinanciranje roditeljskog udjela	Broj dječjih vrtića u kojima se provode programi predškolskog odgoja	Ukupan broj djece u programima predškolskog odgoja
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	800	100	1500
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	(kraj ped. god. 2023./2024.) 494	Pedagoška godina 2023./2024. 90	(kraj ped. god. 2023./2024.) 1.123 (588m/535ž)
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)

Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A767015 – Provedba programa za uključivanje Roma 398.168,00	0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	(A767015 470.045,00, A 577137 59.105,38) 529.150,38	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2025.		

Aktivnost: 4.2.2. Sufinanciranje programa predškole za djecu pripadnike romske nacionalne manjine

Nositelj: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih

Partneri: Upravni odjeli za obrazovanje u županijama, Gradski ured za obrazovanje Grada Zagreba, predškolske ustanove, osnovne škole, JLP(R)S

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih sufinancira provedbu programa predškole za djecu pripadnike romske nacionalne manjine te se osiguravaju sredstva za rad odgajatelja, didaktike te prehranu djece. U slučaju da ne postoje prostorni uvjeti u predškolskoj ustanovi, program predškole organizira se u osnovnim školama te se praćenje i vrednovanje ostvarivanja ciljeva i zadataka uključivanja romske djece prati suradnjom sa školama i vrtićima. I u 2024. godini Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih je osiguralo sufinanciranje temeljem zaprimljenih zahtjeva odgojno-obrazovnih ustanova i Odluke o kriterijima za sufinanciranje programa predškole za djecu pripadnike romske nacionalne manjine te je vidljivo povećanje broja djece u navedenim programima.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj djece uključene u program predškole	Broj ustanova u kojima se provodi program predškole	Ukupan broj djece u programima predškolskog odgoja
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	700	50	1500
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	(kraj ped. god. 2023./2024.) 628 (340m/288ž)	86	(kraj ped. god. 2023./2024.) 1.123 (588m/535ž)
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A767015 – Provedba programa za uključivanje Roma	0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	(A767015 465.348,89, A 577131 60.366,88) 525.715,77	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2025.		

Aktivnost: 4.2.3. Promocija predškolskog obrazovanja

Nositelj: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Ured je u okviru ovog sektorskog cilja provodio pripremne aktivnosti s relevantnim dionicima, vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina, predstavnicima JLP(R)S, civilnog društva i akademske zajednice. Tijekom 2024. godine nastavljena je suradnja s više JLP(R)S, romskim vijećima i predstavnicima, stručnjacima i stručnim udrugama na područjima antidiskriminacije, položaja djece i Romkinja, obrazovanja (osobito predškolskog odgoja i desegregacije), razvoja zajednice i jačanja socijalne kohezije na lokalnoj razini. Obavljeni su terenski posjeti Brodsko-posavskoj, Istarskoj, Međimurskoj, Osječko-baranjskoj i Sisačko-moslavačkoj županiji.

Objava Poziva na dostavu projektnog prijedloga kojim će se financirati ove aktivnosti, planirana je u 2025. godini.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj provedenih aktivnosti	Broj sudionika pripadnika romske nacionalne manjine	Broj javnih događanja (promocija primjera dobre prakse)
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	n/p	n/p	n/p
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	n/p	n/p	n/p
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A681000- Administracija i upravljanje 0,00	0.00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	A681000- Administracija i upravljanje 0,00	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2025.		

Mjera 4.3. Smanjivanje jaza u dovršetku srednjoškolskog obrazovanja između mladih Roma i mladih iz opće populacije

Aktivnost 4.3.1. Prevencija napuštanja srednjoškolskog obrazovanja

Nositelj provedbe: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Ured je u okviru ovog sektorskog cilja provodio pripremne aktivnosti s relevantnim dionicima, vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina, predstavnicima JLP(R)S, civilnog društva i akademske zajednice. Tijekom 2024. godine nastavljena je suradnja s više JLP(R)S, romskim vijećima i predstavnicima, stručnjacima i stručnim udrugama na područjima antidiskriminacije, položaja djece i Romkinja, obrazovanja (osobito predškolskog odgoja i desegregacije), razvoja zajednice i jačanja socijalne kohezije na lokalnoj razini. Obavljeni su terenski posjeti Brodsko-posavskoj, Istarskoj, Međimurskoj, Osječko-baranjskoj i Sisačko-moslavačkoj županiji.

Objava Poziva na dostavu projektnog prijedloga kojim će se financirati ove aktivnosti, planirana je u 2025. godini.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj provedenih aktivnosti	Broj sudionika pripadnika romske nacionalne manjine	Broj javnih događanja(promocij a primjera dobre prakse)
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	n/p	n/p	n/p
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	n/p	n/p	n/p
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A681000- Administracija i upravljanje 0,00,00	A681000- Administracija i upravljanje 0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	A681000- Administracija i upravljanje 0,00	A681000- Administracija i upravljanje 0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2025.		

Aktivnost 4.3.2. Osiguravanje izvanškolskih aktivnosti za djecu i mlade

Nositelj: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Ured je u okviru ovog sektorskog cilja provodio pripremne aktivnosti s relevantnim dionicima, vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina, predstavnicima JLP(R)S, civilnog društva i akademske zajednice. Tijekom 2024. godine nastavljena je suradnja s više JLP(R)S, romskim vijećima i predstavnicima, stručnjacima i stručnim udrugama na područjima antidiskriminacije,

položaja djece i Romkinja, obrazovanja (osobito predškolskog odgoja i desegregacije), razvoja zajednice i jačanja socijalne kohezije na lokalnoj razini.

Obavljeni su terenski posjeti Brodsko-posavskoj, Istarskoj, Međimurskoj, Osječko-baranjskoj i Sisačko-moslavačkoj županiji.

Objava Poziva na dostavu projektnog prijedloga kojim će se financirati ove aktivnosti, planirana je u 2025.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj podržanih projekata	Broj djece korisnika usluga	
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	n/p	n/p	
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	n/p	n/p	
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A681000- Administracija i upravljanje 0,00	0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	A681000- Administracija i upravljanje 0,00	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2025.		

Aktivnost 4.3.3. Praćenje upisa i školovanja učenika romske nacionalne manjine oba spola u osnovnim školama

Nositelj provedbe: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih

Partneri: Upravni odjeli za obrazovanje u županijama, Gradski ured za obrazovanje Grada Zagreba, osnovne škole, JLP(R)S

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih vodi bazu o osnovnoškolskom obrazovanju pripadnika romske nacionalne manjine. Podaci dobiveni od upravnih odjela za obrazovanje u županijama te Gradskog ureda za obrazovanje, sport i mlade Grada Zagreba upotpunjuju se tj. obrađuju jednom godišnje, uzimajući u obzir podatke na kraju prethodne i na početku tekuće školske godine. Temeljem podataka prati se upis učenika, uključivanje u produženi boravak, osiguravanje dodatnog učenja hrvatskoga jezika, ponavljanje razreda, napuštanje školovanja tijekom školske godine kao i broj učenika pripadnika romske nacionalne manjine u pojedinim razrednim odjelima.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj učenika osnovnih škola koja su uključena u osnovno obrazovanje na početku školske godine	Broj učenika osnovnih škola koja su uključena u osnovno obrazovanje na kraju školske godine	Broj učenika osnovnih škola koja su napustila osnovnu školu tijekom školske godine
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	6.000	5.900	100
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	(početak šk. god. 2023./2024.) 5.230 (2.646m/2.584ž)	(kraj šk. god. 2023./2024.) 5.202 (2.604m/2.598ž)	(šk. god. 2023./2024.) 161 (110m/51ž)
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A577000 – Administracija i upravljanje	0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	A577000 - Administracija i upravljanje 0,00	0,00	0,00
ROK PROVEDBE KTIVNOSTI	II. kvartal 2025.		

Aktivnost 4.3.4. Uključivanje učenika romske nacionalne manjine u produženi boravak, pružanje dodatne pomoći u učenju hrvatskog jezika te uključivanje učenika u dodatne aktivnosti usmjerene ka obrazovnoj i socijalnoj integraciji

Nositelj provedbe: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih

Partneri: Upravni odjeli za obrazovanje u županijama, Gradski ured za obrazovanje Grada Zagreba, predškolske ustanove, osnovne škole, JLP(R)S

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih, sukladno članku 43. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi („Narodne novine“, br. 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 16/12, 86/12, 94/13, 152/14, 7/17, 68/18, 98/19, 64/20, 151/22 i 156/23), pripadnicima romske nacionalne manjine osigurava posebnu pomoć u učenju hrvatskoga jezika učenicima koji ne znaju ili nedovoljno poznaju hrvatski jezik. Učiteljima razredne nastave i hrvatskoga jezika osiguravaju se sredstva za prekovremeni rad za pružanje posebne pomoći u učenju hrvatskoga jezika. Osim navedenoga, osigurava se provedba produženog boravka za pripadnike romske nacionalne manjine. Tako su u 2024. godini utrošena sredstva u iznosu od 472.782,50 EUR za provedbu programa produženog boravka. Također, kroz navedenu aktivnost sufinancira se izvanučionička nastava (škola u prirodi, terenska nastava, školska ekskurzija i dr.) te druge aktivnosti usmjerene ka obrazovnoj i socijalnoj integraciji učenika pripadnika romske nacionalne manjine. Za navedene aktivnosti u 2024. godini utrošena su sredstva u iznosu od 148.620,97 EUR. Osiguranje produženog boravka iznimno je važno kao preduvjet

uspješnog završetka osnovnog obrazovanja učenika romske nacionalne manjine te je vidljivo povećanje broja učenika uključenih u produženi boravak. Provedbom izvanučioničke nastave te produženog boravka ostvaren je znatan napredak djece na području učenja jezika, stjecanja higijenskih navika i socijalizacije djece u čemu značajnu ulogu imaju i romski pomagači u osnovnim školama za čiji se rad sredstva osiguravaju u državnom proračunu. Za plaće 22 romska pomagača koji rade u 11 osnovnih škola s većim brojem pripadnika romske nacionalne manjine, u 2024. godini utrošena su sredstva u iznosu od 507.057,00 EUR. Za provedbu aktivnosti uključivanja učenika romske nacionalne manjine u produženi boravak, pružanje dodatne pomoći u učenju hrvatskog jezika te uključivanje učenika u dodatne aktivnosti usmjerene ka obrazovnoj i socijalnoj integraciji utrošena su sredstva u sveukupnom iznosu od 1.128.460,47 EUR.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj učenika uključenih u produženi boravak	Broj učenika uključenih u dodatno učenje hrvatskog jezika	Broj učenika uključenih u izvannastavne aktivnosti
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	700	400	300
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	(kraj šk. god. 2023./2024.) 803 (417m/386ž)	(kraj šk. god. 2023./2024.) 626 (337m/289ž)	280
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)		0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	produženi boravak 472.782,50 EUR (A767015 418.950,64 + A 577137 911,13 + A 577131 52.920,73) plaće romskih pomagača A579000 507.057,00 EUR izvanučionička nastava 148.620,97 EUR (A 767015 143.483,97, A 577137 5.137,00) ukupno 1.128.460,47 EUR	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2025.		

Aktivnost 4.3.5. Sufinanciranje ljetnih škola te drugih posebnih programa za učenike pripadnike romske nacionalne manjine

Nositelj provedbe: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih

Partneri: organizacije civilnog društva, savezi/udruge, odgojno-obrazovne ustanove

U svrhu očuvanja etničkog, kulturnog i jezičnog identiteta učenika pripadnika nacionalnih manjina Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih kontinuirano sufinancira provedbu posebnih oblika nastave za potrebe učenika pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj. Ministarstvo svake godine objavljuje Javni poziv kojemu je jedan od glavnih ciljeva, u suradnji s manjinskim udrugama koje djeluju na području odgoja i obrazovanja učenika pripadnika nacionalnih manjina, kao ravnopravnim partnerima, provoditi programe koji će učenicima pripadnicima nacionalnih manjina omogućiti stjecanje novih vještina i znanja izvan redovitoga odgojno-obrazovnog sustava. U 2024. godini Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih je putem Javnog poziva za sufinanciranje posebnih programa nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj sufinanciralo provedbu pet programa u organizaciji Saveza Roma u Republici Hrvatskoj „Kali Sara“, i to: *Svjetski Dan Roma, Međunarodni dan sjećanja na romske žrtve genocida u Drugom svjetskom ratu/Samudaripen, Svjetski dan romskog jezika, Dođi u REKC I te Putujem i čitam*, dva programa Pučkog otvorenog učilišta Korak po korak: *Dorada i dotisak bajaških jezično-didaktičkih resursa za promicanje jezika i kulture romske nacionalne manjine* i *Stručno usavršavanje nastavnika predmeta Jezik i kultura romske nacionalne manjine*, jedan program Osnovne škole prof. Franje Viktora Šignjara, *Virje Igramo i učimo uz pomoć Malog razgovornog bajaško-virovskog rječnika* te jedan program Udruge Romski nacionalni forum Beli Manastir *Obilježavanje Svjetskog dana romskog jezika - Beli Manastir 2024*. Temeljem javnih poziva osigurano je sufinanciranje navedenih programa u sveukupnom iznosu od 26.130,00 EUR.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj prijava na javne Pozive	Broj odobrenih programa	Broj sudionika ljetnih škola i/ili posebnih programa
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	12	10	500
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	10	9	300
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A577137 – Posebni programi obrazovanja za provođenje programa nacionalnih manjina	0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	A577137 – Posebni programi za provođenje programa nacionalnih manjina Izvor 11 Iznos: 26.130,00 EUR	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2025.		

Aktivnost 4.3.6. Sufinanciranje didaktičke opreme i školskog pribora za učenike osnovnih škola pripadnike romske nacionalne manjine

Nositelj provedbe: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih

Partneri: Osnovnoškolske odgojno-obrazovne ustanove

Aktivnost predviđa osiguranje minimalne opremljenosti učenika pripadnika romske nacionalne manjine školskim priborom. Uslijed siromaštva i života u otežanim uvjetima, često u obiteljima s nezaposlenim roditeljima djeca pripadnika romske nacionalne manjine osnovnoškolske dobi ne raspolažu školskim priborom koji osigurava nesmetano ili olakšano izvršavanje školskih obveza. Navedeno potvrđuju i škole koje pohađaju takvi učenici, većinom iz izoliranih romskih naselja. Provedba aktivnosti osigurava sredstva koja se dodjeljuju osnovnoj školi, a koja bi uključenim učenicima nabavila potrebnu opremu i pribor. U 2024. godini Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih osiguralo je sredstva za didaktički materijal i opremu odgojno-obrazovnim ustanovama s većim brojem učenika pripadnika romske nacionalne manjine, a kako bi se i takvim ciljanim intervencijama omogućili bolji uvjeti obrazovanja svim učenicima. Osnovnoj školi Dr. Ivana Novaka, Macinec, sufinancirano je opremanje učionice (projektori i platna za projekte) u iznosu od 4.349,91 EUR. Osiguravanje kvalitetnog i uključivog obrazovanja za sve dodatno se smanjuju društvene, gospodarske i kulturne nejednakosti.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj osnovnih škola koja podnose zahtjev za osiguravanjem opreme	Broj učenika kojima su osigurana didaktička sredstva i oprema	/
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	10	300	/
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024	1	430	/
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A767015 – Provedba programa za uključivanje Roma	0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	A577137– Posebni programi za provođenje programa nacionalnih manjina 4.349,91	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2025.		

Aktivnost 4.3.7. Stručno usavršavanje romskih suradnika pomagača, učitelja i stručnih suradnika u osnovnim školama

Nositelj provedbe: Agencija za odgoj i obrazovanje

Partneri: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih

Učitelji, romski suradnici pomagači i stručni suradnici pedagozi u osnovnim školama putem stručnih usavršavanja stječu znanja i metode kojima će uspješnije upravljati različitostima u

razredu, upoznaju se s različitim antidiskriminacijskim pristupima poučavanja, mogu u okviru školskog kurikuluma planirati aktivnosti za pružanje podrške učenicima koji su u riziku od ranog napuštanja školovanja, ovladavaju strategijama upotrebe inkluzivnih metoda radi prevencije ranog napuštanja školovanja kojima se promiče razvoj i širenje uključivih metoda poučavanja i učenja i podupire učitelje u rješavanju pitanja raznolikosti u nastavi te se podupire sudjelovanje i aktivno uključivanje romskih učenika, zajedno sa svim ostalim učenicima, u svim obrazovnim aktivnostima i procesima, kao i promicanje ravnopravnosti spolova kao teme iz Građanskog odgoja i obrazovanja. Organizirana su i održana dva stručna skupa.

1) Stručno usavršavanje romskih suradnika pomagača, učitelja i stručnih suradnika u osnovnim školama; Tema: Materijali Vijeća Europe „Živjeti demokraciju” kao vodič za rad s učenicima osnovnih škola, Čakovec, 20. veljače 2024.

Teme stručnog skupa bile su:

Integracija, planiranje i provedba nacionalnih programa u osnovnim i srednjim školama i izrada i planiranje stručnih usavršavanja na županijskim stručnim vijećima iz Građanskog odgoja i obrazovanja u povezanosti s drugim međupredmetnim temama

Materijali Vijeća Europe „Živjeti demokraciju” za učenike, nastavnike i ravnatelje – mogućnosti primjene u odgojno-obrazovnom procesu

Materijali Vijeća Europe u kontekstu provedbe međupredmetne teme Građanski odgoj i obrazovanje – upute o dostupnosti, sadržaju i korištenju Međunarodne baze podataka na hrvatskom jeziku www.living-democracy.com/hr i na razini EU dogovorenih kompetencija za demokratsko građanstvo

Radionice:

Aktivna škola, Set kartica za aktivnosti integrirane u lekcije, Set kartica za aktivnosti u kombinaciji s lekcijama, Komunikacija, Kontroverzna pitanja, Rukovođenje, Učenje, Prehrana, Sudjelovanje,

Razgovor s djecom o agresivnom ponašanju, Razgovarajmo s djecom o zlostavljanju, Razgovarajmo s djecom o domaćoj zadaći, Razgovor s djecom o njihovu tijelu i spolnosti, Razgovor s mladima o drogama, Razgovor s djecom o profesionalnom usmjeravanju, Razgovor s djecom o korištenju medija, Razgovor s djecom o spolnosti i ljubavi, Razgovor s djecom.

Predavači i voditelji radionica: viši savjetnik za nacionalne programe u Agenciji za odgoj i obrazovanje, mr. sc. Tomislav Ogrinšak, Mirela Berlančić, profesor hrvatskog jezika i književnosti, voditeljica Županijskoga stručnog vijeća Osječko-baranjske županije za predmetno područje Građanski odgoj i obrazovanje u korelaciji s međupredmetnim temama, Osijek.

Viši savjetnik za nacionalne programe mr. sc. Tomislav Ogrinšak održao je izlaganje: Plan provedbe i način organizacije županijskih i državnih smotri iz područja Građanskog odgoja i obrazovanja u povezanosti s drugim međupredmetnim temama; Integracija, planiranje i provedba nacionalnih programa u osnovnim i srednjim školama i izrada i planiranje stručnih usavršavanja na županijskim stručnim vijećima iz Građanskog odgoja i obrazovanja u povezanosti s drugim međupredmetnim temama.

Mirela Berlančić, prof., održala je izlaganje i radionice.

U interaktivnim radionicama predstavljani su edukativni i metodički materijali iz udžbenika i priručnika Vijeća Europe „Živjeti demokraciju” za učenike, nastavnike i ravnatelje i

participacija učenika u školi. Prema modelu iskustvenog učenja, sudionici su proveli mnogobrojne vježbe iz područja demokratskog obrazovanja kojima će se unaprijediti stavovi, znanja, vještine i kompetencije u planiranju i provođenju tema „Živjeti demokraciju“ za učenike, nastavnike i ravnatelje i participacija učenika u školi.

U fokusu rada bilo je razvijanje komunikacije, kritičkog mišljenja i vještina argumentiranja potrebnih za društveno sudjelovanje u procesu oblikovanja cjelovitoga iskustva aktivnoga građanstva. Prema modelu kompetencija za demokratsku kulturu, radionice su se temeljile na vježbama koje razvijaju sposobnost jasne komunikacije u različitim situacijama.

Raspravljalo se o mnogobrojnim životnim i školskim problemima i situacijama koje zahtijevaju demokratsku kulturu i ponašanje te unapređuju interpersonalnu komunikaciju.

Ovim je omogućeno stjecanje prijeko potrebnih znanja, vještina i kompetencija za stvaranje školske kulture u kojoj se može slobodno i otvoreno razgovarati o osjetljivim pitanjima bez straha od kritike (priručnik *Kontroverzna pitanja*).

Pomoću radionica sudionicima je omogućeno da kod učenika razviju samopouzdanje, kritičko i analitičko mišljenje, poticanje slobodnog izražavanja i poštivanja različitosti. Također, postiže se u razumijevanje svijeta, aktualnih događaja i medijskih materijala. Sudionici stručnog skupa upoznali su se s konceptom aktivne škole koja je važan čimbenik u ostvarivanju dugoročnog zdravlja, a naglasak je bio na dva ključna područja – tjelesna aktivnost i prehrana. Odrađene su vježbe *Aktivna književnost*, *Veseli sat*, *Brze ruke*, *Zrcalo*, *Pogodi moje zanimanje*, *Mobilni radni listovi (karuselska aktivnost)*, *Hodaj i govori*, *Veseli kviz*. Spoznaje stečene na radionicama pokazuju da koncept iskustvenog učenja najdjelotvorniji način rada te se time obogaćuje i osuvremenjuje odgojno-obrazovni proces za demokratsko građanstvo i ljudska prava. Tijekom radionica pokazale su se i mogućnosti nadogradnje ideja i preoblikovanje materijala za rješavanje zadataka i aktivno učenje u kontekstu građanskog odgoja i obrazovanja u povezanosti s međupredmetnim temama, dakle kako *Živjeti demokraciju*, odnosno kako stvoriti školsku kulturu u kojoj vladaju prihvaćenost, otvorenost, uključivost, poštivanje prava i demokracija.

Tijekom i nakon svakog izlaganja i radionice sudionici stručnog skupa imali su mogućnost postavljati pitanja predavačima.

2) Stručno usavršavanje romskih suradnika pomagača, učitelja i stručnih suradnika u osnovnim školama; Tema: Strategija suradničkog učenja i motiviranje učenika za učenje; 30. kolovoza 2024., Čakovec.

Cilj stručnog skupa: upoznati sudionike s metodama rada suradničkog učenja radi postizanja veće motivacije za učenje kod učenika i s literaturom za korištenje metode suradničkog učenja. Predavači i voditelji radionica: izv. prof. dr. sc. Goran Lapat, Zdenka Novak, mag. prim. educ. izvrstan savjetnik, III. Osnovna škola Čakovec i viši savjetnik za nacionalne programe u Agenciji za odgoj i obrazovanje mr. sc. Tomislav Ogrinšak.

Viši savjetnik za nacionalne programe mr. sc. Tomislav Ogrinšak održao je izlaganje pod naslovom: Stručna usavršavanja iz Građanskog odgoja i obrazovanja i materijali te nacionalni programi.

Izv. prof. dr. sc. Goran Lapat, održao je izlaganje i radionice:

Učionica – prostor za jednakost u različitosti i

Metode za razvoj kritičkog mišljenja

Zdenka Novak, izvrsna savjetnica održala je izlaganje i radionicu: Kako koristiti u nastavi priručnik *Pravedni medvjedići uče o pravednosti*.

Tijekom i nakon svakog izlaganja i radionice sudionici stručnog skupa imali su mogućnost postavljati pitanja predavačima.

Izv. prof. dr. sc. Goran Lapat: SAŽECI IZLAGANJA / RADIONICA

1. radionica/predavanje: Učionica kao prostor jednakosti i različitosti

Učionica kao prostor jednakosti i različitosti srž je suvremenog obrazovanja, naglašavajući važnost inkluzivnog pristupa koji omogućava svim učenicima da se razvijaju u poticajnom i stimulativnom okruženju. Ova vrsta učionice omogućava svim učenicima, bez obzira na njihove individualne sposobnosti, kulturne pozadine ili specifične potrebe, jednake šanse za učenje i razvoj. Inkluzivno obrazovanje ne samo da potiče akademske vještine, već i socijalne interakcije koje su ključne za razvoj emocionalne inteligencije. Kultura poštovanja ima ključnu ulogu u stvaranju pozitivne atmosfere unutar učionice. Poticanje tolerancije i međusobnog poštovanja pomaže učenicima da razviju osjećaj zajedništva i sigurnosti, što je od suštinske važnosti za njihovo psihološko blagostanje. U učionicama gdje se poštuje raznolikost, učenici se osjećaju prihvaćenima, a to im omogućava da slobodnije izraze svoje misli i osjećaje. Jedan od važnih aspekata učionica koje promoviraju različitost je raznolikost sadržaja koje te učionice nude. Kroz učenje o različitim kulturama, tradicijama i perspektivama, učenici upoznaju širu sliku svijeta, što im omogućava da razviju empatiju i razumijevanje prema drugima i drugačijima. Obrazovni sadržaji koji uključuju raznolikost dovode do dubljeg razumijevanja složenosti ljudskog iskustva i potiču kritičko razmišljanje. Aktivnosti koje potiču suradnju i timski rad također igraju značajnu ulogu. Kada učenici rade zajedno na projektima ili zadacima, kroz interakciju razvijaju komunikacijske vještine. Ovaj vid interakcije ne samo da poboljšava njihov akademski uspjeh, već ih također priprema za život u sve više povezanom, ali raznolikom društvu. Osnaživanje pojedinaca još jedan je ključni element učionica koje promoviraju jednakost i različitost.

Na kraju, učionica kao prostor jednakosti u različitosti ne predstavlja samo obrazovni okvir, već i prostrano mjesto za razvoj pojedinca i zajednice. Razvijajući kulturu poštovanja, suradnje, i razumijevanja, takve učionice doprinose izgradnji zajednice u kojoj se slavi različitost, ali i jednakost. Ovakvo okruženje omogućava svim učenicima da ne samo da uspijevaju akademski, već i postanu svjesni, empatični i aktivni građani.

2. radionica / predavanje: Razvijanje kritičkog mišljenja

Razvijanje kritičkog mišljenja kod učenika u primarnom obrazovanju predstavlja osnovni aspekt modernog obrazovanja i ključno je za njihovu sposobnost da razumiju složenost svijeta koji ih okružuje, donose valjanje odluke i efikasno rješavaju probleme s kojima se susreću. Kroz različite strategije i pristupe, učitelji mogu poticati kritičko razmišljanje koje će učenicima pomoći da postanu ne samo uspješni učenici, već i odgovorni i aktivni građani. Jedna od najefikasnijih metoda je postavljanje otvorenih pitanja koja zahtijevaju od učenika da razmišljaju, analiziraju i argumentiraju svoje stavove. Tako učenici sadržaj dublje razumiju. Svakodnevne situacije i razgovori o njima potiču učenike na istraživanje i iznošenje osobnih iskustava. Organiziranje grupnih diskusija je izuzetno korisno, jer učenici u malim grupama imaju priliku da razmijene ideje i argumente. Ove interakcije razvijaju njihove socijalne vještine

i omogućavaju im da nauče kako slušati i uvažiti mišljenja iz druge perspektive, što je od suštinske važnosti u današnjem društvu. Analiza različitih izvora informacija je ključna vještina u svijetu preplavljenim različitim informacijama o istom sadržaju. Učitelji mogu poticati učenike da istražuju kako prepoznati pouzdane informacije i kako razlikovati činjenice od mišljenja. Uključivanje vježbi i aktivnosti koje se fokusiraju na kritičko ispitivanje izvora, poput analiziranja vijesti ili istraživačkih članaka, doprinosi razvoju informacijske pismenosti. Istraživački projekti su još jedan način poticanja kritičkog mišljenja. Kada učenici istražuju teme koje su im zanimljive i relevantne, moraju prikupiti, analizirati i prezentirati informacije. Ovaj proces im omogućava da samostalno razvijaju kritičke vještine dok uče kako formulirati i opravdati svoje zaključke. Uključivanje aktivnosti rješavanja problema također igra ključnu ulogu u razvoju kritičkog mišljenja. Kroz praktične zadatke i realne situacije, učenici imaju priliku razmatrati različite pristupe i rješenja. Scenariji iz svakodnevnog života mogu biti polazišna točka kako bi učenici razvili strategije za rješavanje izazova, što im može pomoći da postanu snalažljiviji i sposobniji da se suoče u raznim novim situacijama. Povezivanje nastavnih sadržaja i tema sa stvarnim svijetom omogućava učenicima da vide značaj onoga što uče i kako to može utjecati na njihov svakodnevni život. Ova povezanost čini učenje relevantnijim i zanimljivijim, što ih potiče na aktivno razmišljanje i primjenu stečenog znanja. Na kraju, važno je naglasiti da je učenje iz grešaka ključno za razvoj kritičkog mišljenja. Učitelji bi trebali poticati učenike da vide neuspjehe kao prilike za učenje, govoreći im kako je nastala situacija također dio učenja.

Zdenka Novak, izvrsna savjetnica održala je izlaganje i radionicu: Kako koristiti u nastavi priručnik *Pravedni medvjedići uče o pravednosti*. Nazočne je uputila da je Kurikulumu o pravdi i pravednosti napravljen da bi pomogao učenicima razumjeti i primjenjivati osnovna načela u proučavanju pitanja pravednosti i pravde tako da sami mogu odrediti što bi bilo pravedno u određenoj situaciji. Primjenom radioničkog oblika rada u paru i skupini i radom na konkretnim primjerima odnosa likova i situacija iz slikovnice, sudionici su upoznali načine kako mogu samostalno primijeniti rješavanje problemskih situacija s učenicima.

Na primjerima iz svakodnevnog života učenika sudionici su uvježbavali razlikovati distributivnu, korektivnu i proceduralnu pravdu te isto povezivali s vlastitim iskustvom. Sudionici su svojim aktivnim uključivanjem stvorili dinamično i ugodno radno ozračje. Nazočne je pozvala na aktivno uključivanje na edukacije u sklopu Županijskog stručnog vijeća za Građanski odgoj i obrazovanje u korelaciji s drugim međupredmetnim temama za osnovne škole Međimurske županije.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj događanja	Broj sudionika	/
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	2 stručna skupa	40 sudionika po stručnom skupu	/
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	2 stručna skupa	43 sudionika ukupno	
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)

Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A767022 - Stručno usavršavanje odgojno-obrazovnih djelatnika u sustavu osnovnog i srednjeg školstva 500,00	0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	A767022, izvor 11 - Stručno usavršavanje odgojno- obrazovnih djelatnika u sustavu osnovnog i srednjeg školstva 638,78	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2025.		

Aktivnost 4.3.8. Izdavanje suglasnosti školama za ustroj nastave za provedbu nastavnog predmeta Jezik i kultura romske nacionalne manjine (model C) i zapošljavanje učitelja i nastavnika u nastavi na jeziku i pismu nacionalnih manjina

Nositelj provedbe: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih

Partneri: JLP(R)S, Upravni odjeli za obrazovanje u županijama, Gradski ured za obrazovanje Grada Zagreba, odgojno-obrazovne ustanove

U travnju 2020. godine Ministarstvo znanosti i obrazovanja donijelo je kurikulum za nastavni predmet *Jezik i kultura romske nacionalne manjine* (model C). Time je po prvi put omogućeno sustavno učenje materinskog jezika za pripadnike romske nacionalne manjine u osnovnoškolskom obrazovanju, čime je učinjen značajan iskorak u očuvanju jezika, tradicije i kulture romske zajednice.

Aktivnost obuhvaća izdavanje suglasnosti školama za ustroj nastave i zapošljavanje učitelja/nastavnika za provedbu kurikuluma. Cilj je pratiti provedbu i poticati uključivanje što većeg broja učenika u ovaj predmet.

U 2024. godini Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih nije zaprimilo zahtjeve škola za ustroj nastave niti za zapošljavanje djelatnika za ovaj predmet.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj izdanih suglasnosti	Broj učenika koji pohađaju model C	/
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	3	150	/
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	0	(kraj šk. god. 2023./2024.) 94	/
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A577000 – Administracija i upravljanje	0,00	0,00

UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	A577000 - Administracija i upravljanje 0,00	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2025.		

Aktivnost 4.3.9. Praćenje upisa i školovanja učenika romske nacionalne manjine oba spola u srednjim školama

Nositelj provedbe: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih

Partneri: JLP(R)S, Upravni odjeli za obrazovanje u županijama, Gradski ured za obrazovanje Grada Zagreba, srednje škole

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih vodi bazu podataka o srednjoškolskom obrazovanju učenika pripadnika romske nacionalne manjine. Podaci dobiveni od upravnih odjela za obrazovanje u županijama te Gradskog ureda za obrazovanje, sport i mlade Grada Zagreba upotpunjuju se tj. obrađuju jednom godišnje, uzimajući u obzir podatke na kraju prethodne i na početku tekuće školske godine. Temeljem podataka prati se upis učenika u trogodišnje, četverogodišnje i petogodišnje srednjoškolske programe. Također, prati se ponavljanje razreda te napuštanje srednjoškolskog obrazovanja.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj učenika srednjih škola koji su uključeni u srednjoškolsko obrazovanje na početku školske godine	Broj učenika srednjih škola koji su uključeni u srednjoškolsko obrazovanje na kraju školske godine	Broj učenika srednjih škola koji su napustili srednjoškolsko obrazovanje tijekom školske godine
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	750	700	50
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	(početak šk. god. 2023./2024.) 744 (360m/384ž)	(kraj šk. god. 2023./2024.) 694 (354m/340ž)	(šk. god. 2023./2024.) 50 (6m/44ž)
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A577000 - Administracija i upravljanje	0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	A577000- Administracija i upravljanje, Izvor 11 0,00	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	II. kvartal 2025.		

Aktivnost 4.3.10. Osiguravanje mjesečnih stipendija redovitim učenicima srednjih škola pripadnicima romske nacionalne manjine

Nositelj provedbe: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih
Partneri: Srednje škole

Putem Javnog poziva polaznicima srednjih škola pripadnicima romske nacionalne manjine Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih osigurava stipendije za redovite učenike srednjih škola kako bi se omogućilo uspješno školovanje većeg broja učenika, zadržavanje u sustavu te uspješan nastavak daljnjeg obrazovanja. Srednjoškolske stipendije dodjeljuju se za razdoblje od deset mjeseci, od rujna prošle do lipnja tekuće godine te uključuje dodjelu stipendija i učenicima ponavljajima. Aktivnost odgovara potrebi smanjivanja razlike između prosječnog obuhvata i završnosti srednjeg obrazovanja u odnosu na isto na nacionalnoj razini kao i potrebi stjecanja znanja i vještina za rad i nastavak daljnjeg školovanja. U školskoj godini 2023./2024. putem Javnog poziva dodijeljena je stipendija za 641 učenika srednjih škola pripadnika romske nacionalne manjine.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Ukupan broj učenika srednjih škola	Broj učenika kojima je dodijeljena srednjoškolska stipendija	/
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	800	800	/
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	(kraj šk. god. 2023./2024.) 694 (354m/340ž)	kraj šk. god. 2023./2024. 641 (313m/328 ž)	/
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2023. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A767003 – Srednjoškolske stipendije za učenike Rome 929.060,00	0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	A767003 – Srednjoškolske stipendije za učenike Rome 774.171,66	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	II. kvartal 2025.		

Aktivnost 4.3.11. Osiguravanje jednokratne novčane pomoći redovitim učenicima pripadnicima romske nacionalne manjine koji završavaju srednjoškolsko obrazovanje

Nositelj provedbe: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih
Partneri: Srednje škole

Mjera predviđa osiguravanje jednokratne novčane pomoći učenicima pripadnicima romske nacionalne manjine koji u tekućoj godini završavaju srednjoškolsko obrazovanje. Stimuliranje učenika odnosi se na završavanje trogodišnjih programa te četverogodišnjih i petogodišnjih programa u tekućoj godini. Programom stipendiranja te osiguravanja jednokratnih novčanih

pomoći za završetak srednjoškolskog obrazovanja učenika romske nacionalne manjine nastoji se potaknuti upisivanje u srednju školu kao i završavanje iste te se nastoji dodatno povećati omjer školovanih Roma kao i potaknuti upis u srednjoškolske programe koji mogu osigurati upise na visoka učilišta.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspjehnosti provedbe	Ukupan broj učenika srednjih škola	Broj učenika koji su u tekućoj godini završili srednjoškolsko obrazovanje	Broj učenika korisnika mjere
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	800	250	150
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	(kraj šk. god. 2023./2024.) 694 (354m/340ž)	(kraj šk. god. 2023./2024.) 134 (66m/68ž)	79
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A767003 – Srednjoškolske stipendije za učenike Rome	0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	A767003 – Srednjoškolske stipendije za učenike Rome, Izvor 11 Iznos: 19.800,00 EUR	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI :	IV. kvartal 2025.		

Aktivnost 4.3.12. Sufinanciranje smještaja u učeničke domove učenicima srednjih škola pripadnicima romske nacionalne manjine

Nositelj provedbe: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih

Partneri: Srednje škole, učenički domovi

Kako bi se osigurali uvjeti za uspješnije školovanje učenicima srednjih škola, pripadnicima romske nacionalne manjine, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih učenicima sufinancira smještaj u učenički dom. Temeljem Odluke o utvrđivanju cijene usluga smještaja i prehrane učenika u učeničkim domovima, za pripadnike romske nacionalne manjine razliku do ukupne cijene smještaja sufinancira Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih. U 2024. godini temeljem zaprimljenih zahtjeva i Odluke o kriterijima za sufinanciranje smještaja i prehrane u učeničkom domu osiguralo je smještaj za 32 učenika putem učeničkih domova koji su zatražili sufinanciranje smještaja te prehrane za učenike pripadnike romske nacionalne manjine.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspjehnosti provedbe	Ukupan broj učenika srednjih škola	Broj učenika za koje je osiguran smještaj u učeničkom domu	/
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	800	50	
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	kraj šk. god. 2023./2024.) 694 (354m/340ž)	32	

IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A767015 – Provedba programa za uključivanje Roma 38.489,00	0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	A767015 14.633,51; A 577137 668,96 Iznos: 15.302,47 EUR	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2025.		

Aktivnost 4.3.13. Sufinanciranje aktivnosti za pomoć u učenju/mentoriranje za učenike pripadnike romske nacionalne manjine te edukacije učitelja i nastavnika

Nositelj: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih

Partneri: Osnovne i srednje škole

Provedbom aktivnosti nastoji se omogućiti pristup kvalitetnom i uključivom obrazovnom sustavu, koje cilja na smanjenje početnih nejednakosti, eliminiranje diskriminacije, redukciju izazova s kojima se susreću djeca iz ranjivih društvenih skupina te promicanje razvoja djece. Svrha provedbe aktivnosti je podići kvalitetu i učinkovitost obrazovanja djece pripadnika romske nacionalne manjine te osigurati stjecanje potrebnih znanja i vještina. Aktivnost predviđa pružanje dodatne potpore odgojno-obrazovanim ustanovama s većim brojem pripadnika romske nacionalne manjine. Navedena potpora uključuje pružanje pomoći u učenju/mentoriranje, edukacije učitelja/nastavnika i stručnih suradnika koji rade u multikulturalnom okruženju. Temeljem Odluke o raspodjeli financijskih sredstava za sufinanciranje posebnih programa obrazovanja nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj u 2024. godini sufinancirani su i edukativni programi „Dođi u REKC!” i „Escape Rom” s ukupno 16.295,81 EUR. Program „Dođi u REKC“ održava se za učenike osnovnih i srednjih škola romske nacionalne manjine s ciljem upoznavanja s romskom kulturom jezikom i poviješću. Edukativne radionice osmišljene su na način da prezentiraju temeljne pojmove romske kulture kao dio kurikuluma *Jezik i kultura romske nacionalne manjine (Model C)*, a u protekle dvije godine u programu su sudjelovala 1.043 učenika osnovnih škola s područja Grada Zagreba, Osječko-baranjske, Međimurske, Koprivničko-križevačke, Zagrebačke i Primorsko-goranske županije. Program „Escape Rom“ temelji se na edukativnom potencijalu igre „soba za bijeg“, odnosno na rješavanju zagonetki iz svakodnevnog života u kojima sudionici timski surađuju kako bi riješili niz izazova i pronašli tragove za „bijeg“ unutar zadanog vremenskog okvira, a obuhvaćaju romska nacionalna obilježja, podrijetlo i jezik, Samudaripen – stradanje u Drugom svjetskom ratu, medijsku pismenost, tradicijsku baštinu i „romske velikanе“ te njihov doprinos razvoju svjetske kulture, znanosti i umjetnosti. U njemu su u 2024. godini sudjelovala 262 učenika srednjih škola s područja Grada Zagreba, Varaždinske, Međimurske i Bjelovarsko-bilogorske županije. Edukativni program „Putujem i čitam“ ima za cilj približavanje knjiga i čitanja djeci i mladima u romskim naseljima u Hrvatskoj. U posebno opremljenom kombi vozilu nalazi se različita literatura na romskom, bayaškom rumunjskom i hrvatskom jeziku. Terenske radionice uključuju brojne programske aktivnosti: čitanje priča, umjetničko

stvaralaštvo te dramske i lutkarske izvedbe za djecu i mlade. Programom je tijekom 2024. godine bilo obuhvaćeno 17 romskih naselja u više županija.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj učenika osnovnih škola koji su sudjelovali u programima	Broj učenika srednjih škola koji su sudjelovali u programima	/
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	1.100	300	/
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	1.043	262	/
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A767015 – Provedba programa za uključivanje Roma 26.544,00	0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	A577137 – Posebni programi za provođenje programa nacionalnih manjina 16.295,81 EUR	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2025.		

Aktivnost 4.3.14. Izrada preporuka za smanjivanje ranog napuštanja školovanja radi maloljetničkih brakova i maloljetničkih trudnoća

Nositelj: Ured za ravnopravnost spolova

Provedba aktivnosti predviđena je u 2025. godini.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj događanja	Broj sudionika događanja	Broj izrađenih dokumenata
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	n/p	n/p	n/p
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	A532004 – Administracija i upravljanje 0,00	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	I. kvartal 2025.		

Aktivnost 4.3.15. Financijska pomoć za školarine

Nositelj provedbe: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Povjerenstvo u okviru svojih zadaća tijekom 2024. godine za **su/financiranje potreba odgojno-obrazovnih ustanova za obrazovanje odraslih ukupno financiralo 8 zamolbi u ukupnom iznosu od 23.208,76 EUR**. Financirane su školarine za 30 osoba, od čega je 15 zamolbi za financiranje obrazovanja odobreno pripadnicama romske nacionalne manjine, u ukupnom iznosu od 11.650,00 EUR

- Temeljem članka 3. točka 3. a. Kriterija – su/financiranje projekata i/ili potrebe dječjih vrtića te osnovnih i srednjih škola s ciljem unaprjeđenja integracije djece i učenika pripadnika romske nacionalne manjine, Povjerenstvo je financiralo zamolbu Privatne umjetničke gimnazije u iznosu 245,00 EUR za naknadu dijela troškova stručnog putovanja.
- Temeljem članka 3. točka 3. Kriterija - su/financiranje potreba odgojno-obrazovnih ustanova te ustanova za obrazovanje odraslih - d. upisnine i školarine polaznika uključenih u programe obrazovanja i osposobljavanja odraslih u svrhu poboljšanja zapošljivosti i/ili nastavka visokog obrazovanja, Povjerenstvo je jednoglasno usvojilo šest zamolbi: zamolbu Pučkog otvorenog učilišta Auto moto centra Nova Gradiška u iznosu od 796,34 EUR; zamolbu Pučkog otvorenog učilišta Zagreb u iznosu 860,00 EUR; zamolbu Pučkog otvorenog učilišta Brod u iznosu 1.950,00 EUR; zamolbu Pučkog otvorenog učilišta Novak u iznosu 8.921,42 EUR; zamolbu Učilišta za cestovni promet u iznosu 896,00 EUR te zamolbu Pučkog otvorenog učilišta Novak u iznosu 7.040,00 EUR.
- Temeljem članka 3. točka 3. e Kriterija - su/financiranje potreba odgojno-obrazovnih ustanova te ustanova za obrazovanje odraslih - upisnine i školarine na ustanovama visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj do iznosa 2.500,00 EUR, Povjerenstvo je jednoglasno usvojilo zamolbu Zdravstvenog veleučilišta Zagreb u iznosu 2.500,00 EUR.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj odobrenih zahtjeva	Iznos odobrenih sredstava	
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	30		
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	30	47.722,03	
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A513041 - NPUR 55.922,00	0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	A513041, NPUR - 23.208,76	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI :	IV. kvartal 2025.		

Mjera 4.4. Povećanje udjela mladih Roma u visokom obrazovanju

Aktivnost 4.4.1. Osiguravanje stipendija studentima pripadnicima romske nacionalne manjine
Nositelj provedbe: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih
Partneri: Visoka učilišta

Temeljem Pravilnika o uvjetima i načinu ostvarivanja prava na državnu stipendiju za studente pripadnike romske nacionalne manjine te Javnog natječaja za dodjelu državnih stipendija za studente pripadnike romske nacionalne manjine upisane na sveučilišne, stručne i poslijediplomske studije na visokim učilištima u Republici Hrvatskoj, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih osigurava stipendije studentima pripadnicima romske nacionalne manjine. Stipendija iznosi 360,00 EUR mjesečno, dok za studente koji ne upisuju višu godinu tj. imaju zaostajanja u studiju/ponavljaju godinu iznosi 292,00 EUR. Stipendije se dodjeljuju za razdoblje od 10 mjeseci (od listopada prošle do srpnja tekuće godine). Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih je temeljem Javnog natječaja za dodjelu državnih stipendija za studente pripadnike romske nacionalne manjine upisane na sveučilišne, stručne i poslijediplomske studije na visokim učilištima u Republici Hrvatskoj, za akademsku godinu 2023./2024. osiguralo stipendije za 55 studenata.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj studenata 1. godine upisanih na visoka učilišta	Broj studenata viših godina kojima je osigurana stipendija	Ukupan broj studenata kojima je osigurana stipendija
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	25	35	60
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	24	31	55
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A769066 – Potpore romskim studijima i studentima Romima 215.011,00	0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	A769066 – Potpore romskim studijima i studentima Romima 183.368,00	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	III. kvartal 2025.		

Aktivnost 4.4.2. Sufinanciranje smještaja u studentskim domovima studentima pripadnicima romske nacionalne manjine
Nositelj provedbe: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih
Partneri: Visoka učilišta, studentski centri

Kako bi se osigurali preduvjeti te potaknulo na daljnje školovanje, uz studentske stipendije studentima pripadnicima romske nacionalne manjine osigurava se smještaj u studentski dom.

U 2024. godini Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih izdalo je preporuke te putem studentskih centara osiguralo smještaj za 18 studenata pripadnika romske nacionalne manjine.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj studenata na visokim učilištima	Broj studenata za koje je osiguran smještaj u studentskom domu	Omjer godina smještaja u studentskom domu i trajanja studijskog programa
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	60	30	2
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	55	18	2
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A767015 – Provedba programa za uključivanje Roma	0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	A767015 14.633,51, A 577137 668,96 EUR ukupno 14.961,00	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI :	IV. kvartal 2025.		

Mjera 4.5. Povećanje udjela odraslih Roma u programima osposobljavanja i usavršavanja

Aktivnost 4.5.1. Uključivanje odraslih pripadnika romske nacionalne manjine u program opismenjavanja i osposobljavanja za prvo zanimanje

Nositelj provedbe: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih

Partneri: Učilišta za obrazovanje odraslih, upravni odjeli za obrazovanje u županijama

Temeljem Odluke o financiranju provedbe osnovnog obrazovanja odraslih i osposobljavanja za jednostavnije poslove u zanimanjima, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih financira osnovno obrazovanje odraslih i osposobljavanje za jednostavnije poslove u zanimanjima za odrasle pripadnike romske nacionalne manjine kako bi se osigurali uvjeti za razvijanje kompetencija te postizanje konkurentnosti na tržištu rada. Cilj provedbe ove aktivnosti je osigurati preduvjete za povećanje uključenosti odraslih osoba u procese cjeloživotnog učenja te unaprijediti i proširiti obrazovanje i osposobljavanje pripadnika romske nacionalne manjine. U 2024. godini u navedenim aktivnostima sudjelovalo je 37 odraslih Roma koji su uspješno završili programe obrazovanja.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj Roma uključenih u programe opismenjavanja	Broj Roma uključenih u programe	/
---	--	---------------------------------	---

		osposobljavanja za prvo zanimanje	
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	150	10	/
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	36 (17ž/19m)	1(ž)	/
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A580014 – Razvoj sustava obrazovanja odraslih	0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	A580014 – Razvoj sustava obrazovanja odraslih 16.380,00	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	I.-IV. kvartal 2025.		

5. MJERE I AKTIVNOSTI U SEKTORSKOM CILJU UČINKOVIT I JEDNAK PRISTUP ROMA KVALITETNOM, ODRŽIVOM ZAPOSŁJAVANJU

Svrha provedbe mjera i aktivnosti je:

- pomoć i podrška pri prelasku iz sustava obrazovanja na tržište rada i podrška stjecanju vještina i znanja kojima se poboljšava ukupni položaj pripadnika romske nacionalne manjine na tržištu rada te potiče zapošljavanje i samozapošljavanje;
- ciljana potpora Romkinjama pri zapošljavanju koja uzima u obzir individualne sklonosti i motivaciju te prepreke i specifičan nepovoljni položaj kao i razloge zbog kojih su nezaposlene;
- ciljana potpora mladima koja uzima u obzir individualne sklonosti, motivaciju te prepreke i specifičan nepovoljni položaj mladih Roma uz rad s poslodavcima s ciljem uvođenja novih praksi podupiranja osposobljavanja i usavršavanja na radnom mjestu.

Mjera 5.1. Smanjivanje jaza u zapošljavanju Roma i zapošljavanju opće populacije

Aktivnost 5.1.1. Prevencija ranog napuštanja redovnog obrazovanja odgovarajućim izborom zanimanja

Nositelj provedbe: Hrvatski zavod za zapošljavanje

Partneri: Škole na lokalnom području

Omogućiti učenicima romske nacionalne manjine podršku pri izboru zanimanja od strane stručnjaka za profesionalno usmjeravanje u završnim razredima osnovne i srednje škole, koja uključuje individualnu procjenu i savjetovanje o najprimjerenijem obliku nastavka obrazovanja. U tom procesu učenici se dodatno motiviraju za nastavak obrazovanja te dobivaju informacije o mogućnostima zapošljavanja nakon završenog školovanja.

Tijekom 2024. godine u postupak profesionalnog usmjeravanja pri Zavodu bio je uključen 151 učenik pripadnik romske nacionalne manjine, od čega 74 učenika odnosno 79 učenica, većinom u dobi od 15 (41 %) i 14 (40 %) godina, zatim 16 (13 %) godina, 17 (7 %) godina te 13 (4 %) godina.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj učenika romske nacionalne manjine uključenih u postupak profesionalnog usmjeravanja	Broj učenika romske nacionalne manjine kojima je izdano mišljenje stručnog tima za profesionalno usmjeravanje za upis u I. razred srednje škole	
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	140	50	
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	151	131	
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)

Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A689016 - Profesionalno usmjeravanje, informiranje i zadržavanje postojeće zaposlenosti 4.000,00	0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	A689016 - Profesionalno usmjeravanje, informiranje i zadržavanje postojeće zaposlenosti 3.483,49	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2025.		

Aktivnost 5.1.2. Osnaživanje mladih nezaposlenih Roma kroz obrazovanje za osobni i profesionalni razvoj

Nositelj provedbe: Hrvatski zavod za zapošljavanje

Navedena aktivnost obuhvaća grupni i individualni rad s ciljem da osobe osvijeste vlastite mogućnosti, detektiraju prepreke za zapošljavanje te se kroz program osoba definira što realniju sliku o sebi i vlastitim mogućnostima zapošljavanja te načinima kako prevladati ograničenja za ulazak na tržište rada. Mjera se provodi u kontinuitetu od srpnja 2022.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj održanih programa	Broj polaznika	
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	2	50	
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	6	52	
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A689013 – Administracija i upravljanje i A689036 – naknade korisnicima aktivne politike zapošljavanja 16.000,00	0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	A689013 – Administracija i upravljanje – 0,00 i A689036 – naknade korisnicima aktivne politike zapošljavanja 15.609,36	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2025.		

Aktivnost 5.1.3. Povećati zapošljivost Roma stjecanjem novih kompetencija traženih na tržištu rada

Nositelj provedbe: Hrvatski zavod za zapošljavanje

Partneri: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih, Ustanove za obrazovanje odraslih, Poslodavci na lokalnom području

Ovisno o individualnim potrebama i mogućnostima omogućuje se uključivanje nezaposlenih Roma u različite programe obrazovanja i osposobljavanja koji uključuju: programe završavanja osnovne škole i stjecanja prvog zanimanja, obrazovanje u ustanovama za obrazovanje odraslih, osposobljavanje na radnom mjestu te kroz kombinirani model obrazovanja (kod poslodavca i u ustanovama za obrazovanje odraslih). Svim polaznicima financira se trošak obrazovanja, putni trošak te novčana pomoć za vrijeme trajanja obrazovanja (osim za program završavanja osnovne škole koji uključuje samo putni trošak). U programu osposobljavanja na radnom mjestu polaznik ima individualiziranu podršku od strane mentora te po završetku programa dobije potvrdu o stečenim kompetencijama.

Tijekom 2024. godine u program obrazovanja za završetak osnovne škole uključeno je 95 nezaposlenih Roma od čega 48 žena. Kroz mjeru Obrazovanje nezaposlenih osoba i ostalih tražitelja zaposlenja u program Vozač C kategorije uključena su 2 nezaposlena Roma (oba muškog spola). U mjeru Osposobljavanje na radnom mjestu uključeno je 15 nezaposlenih osoba (od čega 6 žena) i to za poslove Stočara (5 korisnika), Pomoćnog soboslikara (1), Suradnika u zabrinjavanju metalnog otpada (3), Pomoćnog stolara (1), Poljoprivrednog tehničara biljne proizvodnje (1), Proizvođač opekarskih proizvoda (1), Pomoćnog kuhara (1), Prodavača (1) te Trgovca male vrtne mehanizacije (1).

U Obrazovanje za stjecanje kompetencija potrebnih za rad putem sustava vaučera uključeno je 30 pripadnika romske nacionalne manjine (od čega 18 muškaraca odnosno 12 žena; 16 nezaposlenih odnosno 14 zaposlenih Roma) i to u programe Pomoćnik u nastavi (1 korisnik), Priprema jednostavnih slatkih jela (1), Rukovanje mosnom dizalicom (1), Zavarivanje čelika kutnim spojem TIG postupkom (1), Osnove bravarskih poslova (2), Rukovanje bagerom (2), Njegovatelj u institucionalnoj i izvaninstitucionalnoj skrbi o starijim i nemoćnim osobama (3), Prodavač prema dualnom modelu obrazovanja (4), Rukovanje viličarom u logistici i prometu (4), Šivanje klasičnog stolnog i posteljnog rublja te uporabnih predmeta (4) i Rukovanje viličarom u skladišnom prostoru (7 korisnika).

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj različitih obrazovnih programa	Broj polaznika	Broj ustanova za obrazovanje odraslih i broj poslodavaca s kojima su se provodili programi
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	4	34	
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	22	164	29

IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A689036 – naknade korisnicima aktivne politike zapošljavanja i A689027 - Akcijski plan za uključivanje Roma 23.225,21	T813039 – NPOO 6.000,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	A689013 – Administracija i upravljanje i A689036 – naknade korisnicima aktivne politike zapošljavanja (16.055,00 € za programe završavanja osnovne škole i stjecanja prvog zanimanja A689023 – Aktivna politika zapošljavanja Osobe romske nacionalne manjine mogu se uključivati i u mjere aktivne politike zapošljavanja koje se financiraju iz Državnog proračuna te nije moguće prikazati financijski utrošak za osobe romske nacionalne manjine. Ukupno utrošena financijska sredstva u 2024. godini iznosila su 49.274.988,56 EUR od toga 2.389.052,14 EUR za obrazovanje	T689039 - Operativni program Europski socijalni fond plus (ESF+) Osobe romske nacionalne manjine mogu se uključivati i u mjere aktivne politike zapošljavanja koje se financiraju iz drugih izvora financiranja (Operativni program Europski socijalni fond plus (ESF+)) te nije moguće prikazati financijski utrošak za osobe romske nacionalne manjine koje su uključene u neku od mjera financiranih iz Operativnog programa. Ukupno utrošena financijska sredstva u 2024. godini iznosila su 106.673.085,18 EUR od toga 14.060.038,90 EUR za obrazovanje. T813039 – Unaprjeđenje mjera zapošljavanja i pravnog okvira za moderno tržište rada i gospodarstvo budućnosti –NPOO Osobe romske nacionalne manjine mogu se uključivati i u mjere aktivne politike zapošljavanja koje se financiraju iz NPOO-a - Unaprjeđenje mjera zapošljavanja i pravnog	

		okvira za moderno tržište rada i gospodarstvo budućnosti te nije moguće prikazati financijski utrošak za osobe romske nacionalne manjine. Ukupno utrošena financijska sredstva u 2024. godini iznosila su 24.014.059,82 EUR , od toga 6.040.304,05, EUR za obrazovanje putem sustava vaučera.	
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2025.		

Aktivnost 5.1.4. Podrška održivom zapošljavanju

Nositelj provedbe: Hrvatski zavod za zapošljavanje

Hrvatski zavod za zapošljavanje provodi mjere koje su namijenjene osobama u nepovoljnom položaju na tržištu rada kako bi se i one integrirale na tržište. U takvoj situaciji, gdje je položaj marginaliziranim skupinama na tržištu rada dodatno otežan, potrebno je subvencijama motivirati poslodavce na zapošljavanje pripadnika određenih ciljanih skupina. Na taj način poslodavci imaju šire mogućnosti izbora te izbjegavaju zapošljavanje radnika koje smatraju manje produktivnima, što zbog nedostatka radnog iskustva, što zbog percepcije da radnicima nedostaju određena znanja i vještine zbog dugotrajne nezaposlenosti, godina starosti, neiskustva i sl.

Hrvatski zavod za zapošljavanje je u 2024. godini provodio potpore za zapošljavanje kojima se potiče zapošljavanje osoba sufinanciranjem troška plaće poslodavcima te potpore za zapošljavanje za stjecanje prvog radnog iskustva/pripravništvo kojima se potiče zapošljavanje osoba za stjecanje prvog radnog iskustva.

U 2024. godini ukupno je 68 poslodavaca koristilo mjere potpore za zapošljavanje i potpore za zapošljavanje za stjecanje prvog radnog iskustva, dok ih je u 2023. godini koristilo 33. Od 68 dodijeljene potpore u 2024. godini, njih 19 je dodijeljeno za zapošljavanje žena.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj osoba uključenih u sufinancirano zapošljavanje	Broj poslodavaca uključenih u program	
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	30	30	
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	68	68	

IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A689027 – Akcijski plan za uključivanje Roma 85.407,13	0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	A689027 - Akcijski plan za uključivanje Roma Ukupno utrošena financijska sredstva u 2024. godini iznosila su 1.590.826,77 EUR od toga 42.960,00 EUR za potpore za zapošljavanje. A689023 – Aktivna politika zapošljavanja Osobe romske nacionalne manjine mogu se uključivati i u mjere aktivne politike zapošljavanja koje se financiraju iz Državnog proračuna te nije moguće prikazati financijski utrošak za osobe romske nacionalne manjine. Ukupno utrošena financijska sredstva u 2024. godini iznosila su 49.274.988,56 EUR od toga 15.677.093,47 EUR za potpore za zapošljavanje i potpore pripravnništvo.	T689039 - Operativni program Europski socijalni fond plus (ESF+) T689039 - Operativni program Europski socijalni fond plus Osobe romske nacionalne manjine mogu se uključivati i u mjere aktivne politike zapošljavanja koje se financiraju iz drugih izvora financiranja (Operativni program Europski socijalni fond plus (ESF+)) te nije moguće prikazati financijski utrošak za osobe romske nacionalne manjine koje su uključene u neku od mjera financiranih iz Operativnog programa. Ukupno utrošena financijska sredstva u 2024. godini iznosila su 106.673.085,18 EUR od toga 53.982.454,20 EUR za potpore za zapošljavanje i potpore pripravnništvo.	T813039 - NPOO Unaprjeđenje mjera zapošljavanja i pravnog okvira za moderno tržište rada i gospodarstvo budućnosti Osobe romske nacionalne manjine mogu se uključivati i u mjere aktivne politike zapošljavanja koje se financiraju iz NPOO-a - Unaprjeđenje mjera zapošljavanja i pravnog okvira za moderno tržište rada i gospodarstvo budućnosti te nije moguće prikazati financijski utrošak za osobe romske nacionalne manjine. Ukupno utrošena financijska sredstva u 2024. godini iznosila su 24.014.059,82 EUR od toga 8.130.366,20 EUR za potpore za zapošljavanje zeleno/digitalno i potpore pripravnništvo zeleno/digitalno.
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2025.		

Aktivnost 5.1.5. Podrška samozapošljavanju

Nositelj provedbe: Hrvatski zavod za zapošljavanje

Financijska podrška nezaposlenim osobama koje odluče pokrenuti vlastiti posao može se dodijeliti nezaposlenoj osobi za pokrivanje troškova za osnivanje i započinjanje poslovanja poslovnog subjekta u sljedećim organizacijskim oblicima – obrt, trgovačko društvo, samostalna djelatnost i ustanova.

Naglasak je stavljen na podupiranje nedostajućih djelatnosti s visokim potencijalom bržeg rasta i novog zapošljavanja poput prerađivačke industrije, građevinarstva, uslužnih i tehničkih djelatnosti te posebice zelenih i digitalnih djelatnosti.

U 2024. godini ukupno je 9 novouključenih osoba koristilo mjeru samozapošljavanja, od čega je 6 žena, dok je u 2023. godini mjeru koristilo 7 osoba.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj novih poslovnih subjekata		
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	12		
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	9 (6ž)		
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A689027 – Akcijski plan za uključivanje Roma - i A689023 – Aktivna politika zapošljavanje	0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	A689023 – Aktivna politika zapošljavanja Osobe romske nacionalne manjine mogu se uključivati i u mjere aktivne politike zapošljavanja koje se financiraju iz Državnog proračuna te nije moguće prikazati financijski utrošak za osobe romske nacionalne manjine. Ukupno utrošena financijska sredstva u 2024. godini iznosila su 49.274.988,56 EUR od toga 9.863.106,28 EUR za potpore za samozapošljavanje	T689039 - Operativni program Europski socijalni fond plus (ESF+) Osobe romske nacionalne manjine mogu se uključivati i u mjere aktivne politike zapošljavanja koje se financiraju iz drugih izvora financiranja (Operativni program Europski socijalni fond plus (ESF+)) te nije moguće prikazati financijski utrošak za osobe romske nacionalne manjine koje su uključene u neku od mjera financiranih iz Operativnog programa.	T813039 – Unaprjeđenje mjera zapošljavanja i pravnog okvira za moderno tržište rada i gospodarstvo budućnosti – NPOO Osobe romske nacionalne manjine mogu se uključivati i u mjere aktivne politike zapošljavanja koje se financiraju iz NPOO-a - Unaprijeđenje

		Ukupno utrošena financijska sredstva u 2024. godini iznosila su 106.673.085,18 EUR od toga 38.528.890,94 EUR za potpore za samozapošljavanje	mjera zapošljavanja i pravnog okvira za moderno tržište rada i gospodarstvo budućnosti te nije moguće prikazati financijski utrošak za osobe romske nacionalne manjine. Ukupno utrošena financijska sredstva u 2024. godini iznosila su 24.014.059,82 EUR od toga 9.843.389,57 EUR za potpore za samozapošljavanje zeleno/digitalno.
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2025.		

Mjera 5.2. Smanjivanje rodnog jaza u zapošljavanju

Nema planiranih aktivnosti u ovom Akcijskom planu.

Mjera 5.3. Smanjivanje jaza između romske NEET populacije i NEET populacije unutar opće populacije mladih

Aktivnost 5.3.1. Priprema za uključivanje na tržište rada

Nositelj provedbe: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Provedba aktivnosti nije planirana u 2024. godini.

Ključne aktivnosti projekta čija je provedba planirana od 2025. godine usmjerene su mladima iz NEET skupine i obuhvaćaju osiguravanje osposobljavanje na radnom mjestu. Aktivnosti do 2025. godine uključuju provedbu nacionalne kampanje usmjerene poslodavcima, outreach rad s mladima u NEET skupini te izradu programa osposobljavanja u suradnji s poslodavcima.

U okviru ovog sektorskog cilja Ured planira pripremu i provedbu projekta „Jednakost, uključivanje i integracija Roma putem zapošljavanja – JUPI ZA“ financiranog sredstvima ESF+ iz Programa „Učinkoviti ljudski potencijali 2021. - 2027.“ te su tijekom 2024. godine provedene radnje povezane s pripremom projektne dokumentacije.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj mladih iz NEET skupine uključenih u projektne aktivnosti	Broj sudionika poslodavaca	
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	n/p	n/p	
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	0	0	
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A681061 - JUPI ZA 0,00	A681061 - JUPI ZA 0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	0,00	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	I. kvartal 2026.		

6. MJERE I AKTIVNOSTI U SEKTORSKOM CILJU POBOLJŠANO ZDRAVLJE ROMA I UČINKOVIT, JEDNAK PRISTUP ROMA KVALITETNIM USLUGAMA ZDRAVSTVENE SKRBI

Svrha provedbe mjera i aktivnosti je:

- osnaživanje preventivnih aktivnosti u romskim zajednicama kako bi se doprinijelo ukupnom poboljšanju zdravlja pripadnika romske nacionalne manjine;
- omogućavanje na podacima utemeljenog zaključivanja o stanju i napretku u zdravstvenom statusu pripadnika romske nacionalne manjine u odnosu na opću populaciju;
- osnaživanje preventivnih aktivnosti usmjerenih Romkinjama s krajnjim ciljem unapređenja reproduktivnog zdrava te
- podizanje svijesti romske zajednice o utjecaju koji rodno utemeljeno nasilje ima na ukupnu dobrobit obitelji kao i razvoj djece u nasilničkim obiteljima.

Mjera 6.1. Smanjivanje jaza očekivanog životnog vijeka između Roma i opće populacije

Za provedbu sektorskog cilja poboljšano zdravlje Roma i učinkovit, jednak pristup Roma kvalitetnim uslugama zdravstvene skrbi nisu planirane aktivnosti u 2024. godini i shodno tome iste nisu provedene. Nositelj aktivnosti je Ured u partnerstvu s Hrvatskim zavodom za javno zdravstvo, a planirane aktivnosti provodit će se u sklopu projekta „Jednakost, uključivanje, participacija i integracija Roma putem brige o zdravlju – JUPI ZDRAV“, čije se financiranje planira sredstvima ESF+ iz Programa „Učinkoviti ljudski potencijali 2021. - 2027.“, a koji je planiran za 2026. godinu.

Aktivnost 6.1.1. Osiguravanje preventivnih pregleda i zdravstvenog savjetovanja

Nositelj: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Provedba aktivnosti nije planirana u 2024. godini.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj osoba koje su obavile preventivni pregled	Broj osoba koje su primile uslugu zdravstvenog savjetovanja	Broj djece koja su obavila preventivni pregled
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	n/p	n/p	
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	0	0	
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	n/p	n/p	n/p
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	0,00	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	I. kvartal 2026.		

Mjera 6.2. Ispunjavanje preduvjeta za sustavno praćenje zdravlja romske populacije

Aktivnost 6.2.1. Zdravstvena slika pripadnika romske nacionalne manjine

Nositelj provedbe: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Partneri: Hrvatski zavod za javno zdravstvo

Provedba aktivnosti nije planirana u 2024. godini.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj sudionika	Broj djece sudionika	Izrađeno istraživačko izvješće
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	/	/	
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	0	0	
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	n/p	n/p	n/p
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	0,00	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2025.		

Mjera 6.3. Unapređenje reproduktivnog zdravlja Romkinja

Aktivnost: 6.3.1. Zdravlje prije svega

Nositelj: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Provedba aktivnosti nije planirana u 2024. godini.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj događanja	Broj sudionika događanja	Broj žena sudionica
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	n/p	n/p	n/p
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	n/p	n/p	n/p
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	n/p	n/p	n/p
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	0,00	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2025.		

Mjera 6.4. Povećanje informiranosti romske populacije o rodno utemeljenom nasilju

Aktivnost 6.4.1. Povećanje informiranosti o rodno utemeljenom nasilju

Nositelj: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Provedba aktivnosti nije planirana u 2024. godini.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj događanja	Broj muškaraca sudionika	Broj žena sudionica
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	n/p	n/p	n/p
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	n/p	n/p	n/p
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	n/p	n/p	n/p
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	0,00	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2025.		

7. MJERE I AKTIVNOSTI U SEKTORSKOM CILJU UČINKOVIT I JEDNAK PRISTUP ROMA PRIKLADNOM, DESEGREGIRANOM STANOVANJU I OSNOVNIM USLUGAMA

Svrha provedbe mjera i aktivnosti je:

- ujednačavanje stambenih uvjeta života pripadnika romske nacionalne manjine s uvjetima života opće populacije;
- ujednačavanje okolišnih uvjeta života pripadnika romske nacionalne manjine s uvjetima života opće populacije;
- pružanje potpore tijelima odgovornim za standarde stanovanja, osnovne usluge i zaštitu okoliša.

Mjera 7.1. Smanjivanje jaza u stambenoj deprivaciji Roma i opće populacije

Aktivnost 7.1.1. Poboljšanje uvjeta življenja i stambeno zbrinjavanje pripadnika romske nacionalne manjine

Nositelj provedbe: Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine

Partneri: Općina Petlovac

Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine je krajem 2023. godine donijelo Godišnji program unapređenja životnih uvjeta pripadnika romske nacionalne manjine (u daljnjem tekstu: Godišnji program). u romskom naselju Torjanci (Osječko-baranjska županija, Općina Petlovac) za 2024. godinu. Godišnji program uključuje izgradnju 6 obiteljskih kuća u romskom naselju Torjanci. Općina Petlovac je početkom 2024. godine dostavila Ministarstvu prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine odluke i ugovore o darovanju nekretnina za 6 korisnika programa. Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine je provelo postupak javne nabave i sklopilo ugovor o projektiranju kuća. Izrađeni su idejni i glavni projekti za gradnju svih 6 obiteljskih kuća te su podneseni zahtjevi za ishodenje građevinskih dozvola. Tijekom prosinca 2024. izdane su građevinske dozvole za gradnju 3 obiteljske kuće, a za gradnju preostale 3 obiteljske kuće očekuje se izdavanje građevinske dozvole u siječnju 2025. Izgradnja obiteljskih kuća predviđena je u 2025. godini. Aktivnost se provodi kroz proračunsku aktivnost A761075 Poboljšanje uvjeta življenja romske nacionalne manjine, te su u 2024. godini utrošena sredstva u iznosu od 709.606 EUR ili 56 % od planiranih sredstava na proračunskoj aktivnosti.

Proračunska sredstva u iznosu 709.606 EUR utrošena su za građevinski materijal i sanitarnu opremu za uređenje kupaonica/sanitarnih čvorova, vanjsku PVC stolariju i podne obloge (laminat) koji su isporučeni krajem 2023. godine prema godišnjem programu za 2023. godinu, a plaćeni početkom 2024. godine.

Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine provodilo je i aktivnosti na unaprjeđenju prostornog uređenja područja naseljenih Romima u obliku dodjele financijske potpore za prostorno uređenje područja naseljenog Romima za 2024. godinu. U cilju unaprjeđenja prostornog uređenja, ministar je, u svrhu osiguravanja financijske potpore za

izradu prostornih planova, projektne i druge tehničke dokumentacije za potrebe ishoda akata za gradnju na područjima naseljenim Romima, donio Odluku o raspisivanju javnog poziva za prostorno uređenje područja naseljenog Romima, KLASA: 350-01/24-01/142, URBROJ: 531-08-23-5 od 08. listopada 2024. Prihvatljivi podnositelji zahtjeva u svrhu dodjele financijske potpore bile su JLP(R)S koje prema Popisu stanovništva iz 2021. imaju više od 1 % pripadnika romske nacionalne manjine, pri čemu taj postotak čini najmanje 20 stanovnika pripadnika romske nacionalne manjine koji žive u toj JLP(R)S. Prihvatljive aktivnosti bile su izrada sljedeće dokumentacije:

- prostorni planovi: urbanistički planovi uređenja (UPU)
- projektno-tehnička dokumentacija: idejni projekt, glavni projekt, parcelacijski elaborat i druga tehnička dokumentacija za potrebe ishoda akata za gradnju.

Povjerenstvo za odabir projekata za dodjelu financijske potpore za prostorno uređenje područja naseljenog Romima pregledalo je pristigle ponude dostavljene elektroničkom poštom na Javni poziv za dodjelu financijske potpore koji je objavljen na mrežnim stanicama ovoga Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine:

(<https://mpgi.gov.hr/o-ministarstvu/djelokrug-50/prostorno-uredjenje-3335/natjecaji-14722/05-09-2024-javni-poziv-za-dodjelu-financijske-potpore-za-prostorno-uredjenje-podrucja-naseljenog-romima-za-2024-godinu/17840>). Ugovori o dodjeli financijske potpore za izradu prostornih planova i projektno-tehničke dokumentacije za potrebe ishoda akata za gradnju sklopljeni su sa 6 JLP(R)S: Općina Petlovac, Općina Mali Bukovec, Općina Đelekovec, Općina Legrad, Općina Peteranec i Grad Đurđevac.

U Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2024. godinu s pozicije Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, razdjel 076, glava 05, aktivnost A576199 - Prostorno uređenje područja naseljenih Romima, stavka 3631 - Tekuće pomoći unutar opće države, za aktivnosti na prostornom uređenju područja naseljenih Romima, što uključuje izradu prostornih planova i izradu projektno-tehničke dokumentacije za potrebe ishoda akata za gradnju (idejni projekt, glavni projekt, parcelacijski elaborat i druga tehnička dokumentacija), od planiranog iznosa od 79.634,00 EUR utrošena su sredstva u sveukupnom iznosu od 79.313,50 EUR (99,59 %).

Popis odobrenih projekata za unaprjeđenje prostornog uređenja područja naseljenih Romima:

- Općina Petlovac - Izrada projektno-tehničke dokumentacije za izgradnju zgrade javne namjene „Društveni dom s trgov i sportskim igralištem u Baranjskom Petrovom Selu“ - 25.960 EUR
- Općina Mali Bukovec - Izrada projektne dokumentacije za rekonstrukciju općinske zgrade Općine Mali Bukovec - 5.588,50 EUR
- Općina Đelekovec - Izrada glavnog projekta rekonstrukcije zgrade tržnice u Đelekovcu - 9.210 EUR
- Općina Legrad - Usluge projektiranja FTTH mreže za područje Općine Legrad - 25.555 EUR
- Općina Peteranec - Izrada projektne dokumentacije za dogradnju vrtića u Peterancu - 6.000 EUR

- Grad Đurđevac - Izrada projektne dokumentacije za izgradnju pješačko-biciklističke staze s odbojnicima uz cestu u Ulici Stiska i Ulici Petra Preradovića u Đurđevcu - 7.000 EUR.

Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine će i u sljedećoj godini nastaviti sa sufinanciranjem izrade prostorno-planske i projektne dokumentacije koja će doprinijeti unaprjeđenju prostornog uređenja područja naseljenih Romima, za što je planirano 79.634,00 EUR kao i 2024. godine.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj izgrađenih kuća		
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	6		
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	0		
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A761075-3822 Poboljšanje uvjeta življenja romske nacionalne manjine, Kapitalne donacije građanima i kućanstvima 1.260.867 EUR 0	0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	A761075 - Poboljšanje uvjeta življenja romske nacionalne manjine 709.606	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2025.		

Aktivnost 7.1.2. Financijska pomoć za romsku nacionalnu manjinu

Nositelj provedbe: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Povjerenstvo je tijekom 2024. godine za su/financiranje pripreme i provedbe projekata JLP(R)Sfinanciralo 4 zamolbe ukupne vrijednosti 128.658,10 EUR, kako slijedi:

- Grad Grubišno Polje, za financiranje opreme za Dom za Rome u Grubišnom Polju u iznosu od 4.367,35 EUR
- Grad Slavonski Brod, za sufinanciranje prijevoza učenika pripadnika romske nacionalne manjine od naselja Josip Rimac do Osnovne škole Huga Badalića u iznosu od 50.000,00 EUR
- Općina Petrijanec, za sufinanciranje projekta „Uređenja sportskog igrališta u Gornjem Vratnu“ u iznosu od 44.664,25 EUR
- Međimurska županija, za financiranje provedbe projekta „M žok igra ame-Dani za nas“ u iznosu od 29.626,50 EUR

Uz to, Povjerenstvo je u okviru svojih zadaća tijekom 2024. godine financiralo **15 zamolbi fizičkih osoba za su/financiranje** žurnih potreba pripadnika romske nacionalne manjine koji se nalaze u riziku od siromaštva, a dostatnu potporu nisu osigurali kroz druge relevantne institucije, ukupne vrijednosti 52.133,38 EUR (8 zahtjeva je odobreno pripadnicama romske nacionalne manjine, u ukupnom iznosu od 24.308,14 EUR), od čega je 14 zamolbi odobreno radi otklanjanje šteta uzrokovanih nenamjernim požarima, poplavama te ostalim nepredvidivim nepogodama i nesrećama na stambenim i drugim objektima, a jedna zamolba za sufinanciranje liječenja, nabave lijekova i medicinskih pomagala. U 2024. godini za te svrhe ukupno je isplaćeno 45.921,50 EUR.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj odobrenih zahtjeva	Iznos odobrenih sredstava (EUR)	
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	10-15	387.720,00	
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	19	174.579,6	
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	A513041 - NPUR 200.000,00	0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
	A513041 - NPUR 174.579,6	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2025.		

Mjera 7.2. Smanjivanje jaza u prenapučenosti Roma i opće populacije

Nema planiranih aktivnosti u ovom Akcijskom planu.

Mjera 7.3. Smanjivanje okolišnih i infrastrukturnih nejednakosti u romskim zajednicama (lokalitetima) u odnosu na zajednice u kojima živi većinsko stanovništvo

Aktivnost 7.3.1. Program za unaprjeđenje infrastrukture na područjima naseljenim pripadnicima romske nacionalne manjine

Nositelj provedbe: Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije

Cilj Programa za unaprjeđenje infrastrukture na područjima naseljenim pripadnicima romske nacionalne manjine (u daljnjem tekstu: Program) je smanjivanje okolišnih i infrastrukturnih nejednakosti u romskim zajednicama u odnosu na zajednice u kojima živi većinsko

stanovništvo. Program je predstavljao podršku u unapređenju društvene, javne, komunalne, socijalne i okolišne infrastrukture u romskim zajednicama te se njime zagovara pristup promicanja ravnopravnosti, nediskriminacije i održivog razvoja te participativnog pristupa dionika šire lokalne zajednice. Sredstva za provedbu Programa bila su osigurana u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2024. godinu i projekcijama za 2025. i 2026. godinu („Narodne novine“, broj 149/23.) u razdjelu 061, glava 05 Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, program 2902 – Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima na aktivnosti K680054 – Program za unaprjeđenje infrastrukture na područjima naseljenim pripadnicima romske nacionalne manjine u iznosu od 1.350.000,00 EUR što je povećanje za 85 % u odnosu na proračunska sredstva iz 2023. godine. Korisnici Programa u širem smislu bili su stanovnici lokalne zajednice pripadnici romske nacionalne manjine koji imaju korist od provedbenih aktivnosti Programa. Planom izvršenja proračuna te preraspodjelom sredstava iznos je smanjen na 1.282.501,00 EUR. U užem smislu korisnici Programa bile su jedinice lokalne samouprave s udjelom višim od 1 % pripadnika romske nacionalne manjine u stanovništvu prema Popisu stanovništva iz 2021. pri čemu taj postotak čini najmanje 30 stanovnika pripadnika romske nacionalne manjine koji žive u toj jedinici lokalne samouprave (gradovi: Sisak, Kutina, Đurđevac, Slavonski Brod, Beli Manastir, Belišće, Vodnjan, Čakovec, Mursko Središće, Grubišno Polje, Ludbreg te općine: Popovača, Cestica, Petrijanec, Peteranec, Hlebine, Rasinja, Darda, Petlovac, Jagodnjak, Kneževi Vinogradi, Mala Subotica, Nedelišće, Orehovica, Kotoriba, Podturen, Pribislavec, Domašinec, Donji Vidovec, Mali Bukovec, Legrad, Velika Ludina, Koprivnički Bregi, Sveti Đurđ, Donji Kraljevec, Virje, Viljevo, Podgorač). Prihvatljiva područja za provedbu Programa bila su administrativno-teritorijalna područja korisnika Programa, jedinica lokalne samouprave. Prihvatljive su bile građevine javne namjene, iz područja društvene, javne, komunalne, socijalne, okolišne i gospodarske infrastrukture, koje su bile na raspolaganju široj lokalnoj zajednici, a u okviru kojih je provedba pridonijela povećanju standarda društvene, javne, komunalne, socijalne i okolišne infrastrukture u romskim zajednicama. Tijekom 2024. godine putem Programa je realiziran 21 projekt, a ukupno je utrošen iznos od 1.076.220,07 EUR što predstavlja povećanje od 57 % utrošenih sredstava u odnosu na 2023. godinu.

Pokazatelji provedbe i pokazatelji uspješnosti provedbe	Broj provedenih projekata vezanih za ulaganja u objekte socijalne, komunalne i gospodarske infrastrukture		
Planirani ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	20		
Ostvareni ishodi za pokazatelje provedbe u 2024.	21		
IZVORI FINANCIRANJA	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)
Izvori financiranja u 2024. (proračunska pozicija i predviđeni iznos sredstava)	K680054 - Program za unapređenje infrastrukture na područjima naseljenim pripadnicima romske nacionalne manjine 1.282.051,00	0,00	0,00
UKUPNO UTROŠENA SREDSTVA PO IZVORU	Državni proračun (EUR)	EU financiranje (EUR)	Drugi izvori (EUR)

	K680054 - Program za unapređenje infrastrukture na područjima naseljenim pripadnicima romske nacionalne manjine 1.076.220,07	0,00	0,00
ROK PROVEDBE AKTIVNOSTI	IV. kvartal 2025.		

Mjera 7.4. Osiguravanje pristupa vodi namijenjenoj za ljudsku potrošnju u kućanstvu

Nema planiranih aktivnosti u ovom Akcijskom planu.

ZAKLJUČAK

Strateškim okvirom za uključivanje Roma u Republici Hrvatskoj – Nacionalnim planom, koji je u potpunosti usklađen sa Strateškim okvirom Europske unije za ravnopravnost, uključivanje i sudjelovanje Roma do 2030. godine, definirani su horizontalni i sektorski ciljevi za provedbu javne politike uključivanja Roma do 2027. godine. Dio politika je usmjeren na ključna sektorska područja – obrazovanje, zapošljavanje, zdravstvo i stanovanje, dok je u horizontalnim ciljevima fokus stavljen na borbu protiv antiromskog rasizma, smanjivanje siromaštva Roma i poticanje participacije Roma u svim segmentima javnog i društvenog života.

Akcijski plan prati strukturu Nacionalnog plana te se sastoji od 20 mjera i 58 aktivnosti koje služe za ostvarenje sedam posebnih ciljeva. Od 24 mjere Nacionalnog plana, u ovom izvještajnom razdoblju 4 mjere nisu provođene (1 mjera u horizontalnom cilju smanjivanje siromaštva i socijalne isključenosti Roma kako bi se smanjio društveno – ekonomski jaz između Roma i opće populacije, 1 mjera na području zapošljavanja i 2 mjere na području stanovanja. Za 20 mjera Akcijskog plana s planiranim aktivnostima, u ovom izvještajnom razdoblju, provedene su 42 od 58 planiranih aktivnosti, a 16 aktivnosti će se provoditi u 2025. godini.

Izvješće navodi nastavak znatnih uspjeha u područjima obrazovanja (primjerice, značajno povećanje broja djece u vrtićima, učenika koji pohađaju produženi boravak i broja studenata pripadnika romske nacionalne manjine na što je svakako utjecalo i povećanje iznosa studentskih stipendija), unaprjeđenja uvjeta stanovanja i infrastrukture (nastavak Programa za unaprjeđenje infrastrukture na područjima naseljenim pripadnicima romske nacionalne manjine i nastavak provedbe godišnjih programa za poboljšanje uvjeta življenja pripadnika romske nacionalne manjine), uvećana dostupna sredstva za pružanje primarne pravne pomoći, održivog zapošljavanja (mjere Hrvatskog zavoda za zapošljavanje prilagođene potrebama tržišta rada) te brojne aktivnosti vezane uz očuvanje povijesnog sjećanja, romske tradicije i kulture, kao i nadalje znatno uvećanog financiranja romskih organizacija civilnog društva. Posebno je istaknuta važnost početka rada CPUZ Međimurje, novoosnovane državne ustanove socijalne skrbi koji je počeo s pružanjem socijalnih usluga za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi, djecu s problemima u ponašanju i obiteljima u riziku.

Također, potrebno je istaknuti i rad Povjerenstva koje je održalo dvije sjednice, a Radna skupina Povjerenstva pet sastanaka. Povjerenstvo je nastavilo sufinancirati potrebe JLP(R)S usmjerene poboljšanju infrastrukturnih uvjeta, poticalo obrazovanje odraslih, kao i projekte organizacija civilnog društva. S ciljem jačanja javnosti i transparentnosti rada Povjerenstva, Ured je priredio i objavio Javni poziv za su/financiranje pripreme i provedbe projekata/pojedinačnih aktivnosti udruga povezanih s ostvarivanjem ciljeva Nacionalnog plana temeljem kojega je potpisano šest ugovora.

Nadalje, s obzirom na to da je Republika Hrvatska, sukladno Preporukama Vijeća EU i Strateškom okviru EU za jednakost, uključivanje i participaciju Roma, dužna detaljno izvještavati Europsku komisiju o svim relevantnim aktivnostima poduzetim za ispunjavanje Preporuka, Ured je i za 2024. godinu prikupio podatke tijela JLP(R)S s većim brojem

pripadnika romske nacionalne manjine iz kojih je vidljivo da i na tim razinama postoje znatne investicije koje doprinose unaprjeđenju ukupne integracije pripadnika romske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj te smanjivanju jaza između pripadnika romske nacionalne manjine i ostatka populacije u ključnim područjima.

No, i dalje zabrinjava nizak obuhvat učenika srednjih škola, formiranje razrednih odjela koje pohađaju samo učenici pripadnici romske nacionalne manjine te jaz između Roma i Romkinja u zapošljavanju. Stoga je i u narednom razdoblju potrebno uložiti dodatne napore na područjima obrazovne i stambene segregacije.

Za provođenje Akcijskog plana u 2024. godini na pozicijama nadležnih tijela i nositelja mjera utrošena su sredstva u ukupnom iznosu od 7.733.952,01 EUR te je zamjetno kako je razina utrošenih sredstava čak 51,16 % viša od razine utrošenih sredstava za provođenje Akcijskog plana u 2023. godini (5.116.399,66 EUR). Uz to, u ova sredstva nisu uračunate znatne investicije na lokalnoj i područnoj razini, sredstva nadležnih tijela u okviru redovitih aktivnosti i aktivnosti sufinanciranih sredstvima fondova EU za koje se ne vodi statistika u odnosu na etničku pripadnost korisnika. Također, početak provedbe projekata planiranih u okviru ESF+ iz Programa „Učinkoviti ljudski potencijali 2021. - 2027.“ očekuje se tijekom 2025. i 2026. godine kao i značajni porast udjela EU sredstava u ukupnoj provedbi Akcijskog plana u 2025. godini.

Važno je napomenuti kako su za komplementarne aktivnosti koje se provode u okviru Operativnog programa romske nacionalne manjine u 2024. utrošena sredstva u ukupnom iznosu od 7.725.165,87 EUR. Zaključno se navodi kako je za unaprjeđenje položaja pripadnika romske nacionalne manjine u 2024. godini iz državnog proračuna utrošeno 15.459.117,88 EUR.

Konačno, treba istaknuti kako opseg aktivnosti i iskorištenih sredstva državnog proračuna govore u prilog kontinuiranoj predanosti Vlade Republike Hrvatske za poduzimanje aktivnosti kojima se poboljšava položaj pripadnika romske nacionalne manjine i smanjivanje jaza koji je još uvijek zamjetan između romske zajednice i većinskog stanovništva u Republici Hrvatskoj.

PRIOLOG 1.: SAŽETAK IZVJEŠĆA JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

S obzirom da je Republika Hrvatska, sukladno Preporukama Vijeća EU i Okviru EU za jednakost, uključivanje i participaciju, dužna detaljno izvještavati Europsku komisiju o svim relevantnim aktivnostima poduzetim za ispunjavanje Preporuka, Ured je i za 2024. godinu putem Upitnika, zatražio podatke o provedbi Nacionalnog plana.

Upitnik se sastojao od sedam pitanja otvorenog tipa koja su uključivala:

- opis najvažnijih promjena i investicija na područjima obrazovanja, stanovanja, zdravlja i zapošljavanja, a s ciljem unapređenja ukupne integracije pripadnika romske nacionalne manjine;
- opis korištenja i/ili planova korištenja programa i fondova Europske unije;
- izvješće o ukupno utrošenim sredstvima za poboljšanje položaja pripadnika romske nacionalne manjine;
- opis sudjelovanja predstavnika pripadnika romske nacionalne manjine u planiranju, provedbi, praćenju i/ili evaluaciji politika koji izravno utječu na njihov status;
- izvješće o broju zaposlenih pripadnicima romske nacionalne manjine u lokalnoj administraciji i društvima kojima je JLP(R)S (su)osnivač ili (su)vlasnik;
- opis mjera i aktivnosti za koje se procjenjuje da imaju najviše potencijala u kontekstu poboljšanja položaja pripadnika romske nacionalne manjine te
- eventualne ostale komentare i preporuke.

Podaci su se prikupljali u razdoblju od 7. siječnja do 14. veljače 2025., a Upitnik je upućen 71 JLP(R)S (14 županija i Grad Zagreb, 31 grad te 25 općina). Na Upitnik su odgovorile 32 JLP(R)S (pet županija i Grad Zagreb, 16 gradova te 10 općina).

Dobiveni podaci upotpunjuju sliku provedbe, kako u JLP(R)S u kojima se provode aktivnosti općih javnih politika, a čiji se utjecaj prelijeva i na pripadnike romske nacionalne manjine, tako i u JLP(R)S u kojima se provode ciljane mjere i aktivnosti, tj. one usmjerene upravo pripadnicima romske nacionalne manjine.

Uočeno je da dio JLP(R)S upozorava da se najveći dio podataka ne prati prema etničkoj pripadnosti (primjerice Grad Zagreb, Grad Rijeka, Požeško-slavonska županija i Karlovačka županija) ili se pojedinci ne izjašnjavaju kao pripadnici romske nacionalne manjine što onemogućuje pristup pravima koja bi im pripadala na temelju nacionalne pripadnosti (Osječko-baranjska županija, Karlovac).

Zajedničko je za gotovo sva izvješća isticanje važnosti nacionalnih mjera i aktivnosti, poput programa Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ribarstva te Fonda za zaštitu okoliša, ali i vlastitih ulaganja.

Uz to, valja istaknuti kako su pojedine jedinice donijele vlastite planske dokumente za uključivanje pripadnika romske nacionalne manjine (Koprivničko-križevačka županija i Osječko-baranjska županija, Grad Zagreb).

U okviru horizontalnog cilja **borba protiv antiromskog rasizma i diskriminacije** prilozi JLP(R)S potvrđuju važnost oblika participacije utemeljenih u Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina.

Pojedine jedinice područne (regionalne) samouprave imaju zasebna radna tijela koja prati stanje i razmatra pitanja u svezi s ostvarivanjem i zaštitom ustavom, zakonom i drugim propisima zajamčenih sloboda i prava nacionalnih manjina, poput Osječko-baranjske županije koja je još 2005. godine osnovala Savjet za nacionalne manjine, a 2007. godine i Povjerenstvo za praćenje provedbe Nacionalnog programa za Rome.

Većina JLP(R)S su u svoj temeljni akt, Statut, ugradile odredbe o ostvarivanju prava nacionalnih manjina te im time osigurale mogućnost sudjelovanja u javnom životu i upravljanju lokalnim poslovima putem vijeća nacionalnih manjina i predstavnika nacionalnih manjina te financiraju njihove aktivnosti. Vijećima nacionalnih manjina omogućeno je na taj način predlagati tijelima jedinica lokalne područne (regionalne) samouprave mjere za unapređivanje položaja nacionalnih manjina.

Primjerice Međimurska županija osigurava financijska sredstva za rad vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, uključujući i sredstva za obavljanje administrativnih poslova te sredstva za provedbu određenih aktivnosti u skladu s mogućnostima proračuna. Financijska sredstva za rad Vijeća i predstavnika nacionalnih manjina osigurana su u Proračunu Međimurske županije za 2024. godinu u ukupnom iznosu od 20.000,00 EUR.

Grad Rijeka svake godine raspisuje Javni natječaj za male potpore za neprofitne organizacije (do 1.000,00 EUR) koji je otvoren od veljače do prosinca tekuće godine i kao jedno od prioritetnih područja financiranja ima predviđeno financiranje projekata/aktivnosti iz područja zaštita i promicanje prava nacionalnih manjina. U 2024. godini, u okviru predmetnog Javnog natječaja, Grad Rijeka financirao je Udrugu ROMORČIĆ iz Rijeke s iznosom od 1.000,00 EUR za aktivnost „*organizacija dočeka Djeda Božićnjaka za najmlađe predstavnike romske nacionalne manjine*“.

Osječko-baranjska županija ističe redovito financiranje projekata vezanih uz provedbu Nacionalnog plana za uključivanje Roma i projekte civilnih udruga romske nacionalne manjine (u 2024. godini 6 projekata sufinanciranih s 4.068,00 EUR), kao i za financiranje javnih potreba u kulturi (2 projekta, ukupno 600 EUR).

Važno je istaknuti i primjer Grada Petrinje gdje se po prvi puta na Javni natječaj Grada Petrinje za financiranje projekata i programa udruga iz Proračuna Grada Petrinje za 2024. godinu projektom „Humanitarni paketi za potrebite“ prijavila Romska udruga umirovljenika te je Grad Petrinja za projekt odobrio sredstva u iznosu 500,00 EUR.

Grad Crikvenica ističe da, iako od 2024. godine udruge s predstavnicima Roma više nisu aktivne, gradonačelnik održava sastanke s predstavnicima romske nacionalne manjine te im je

na taj način omogućeno praćenje i evaluacija programa koji su usmjereni potrebama romske zajednice.

Na području Grada Popovače djeluje Udruga Roma Donja Gračenica koja okuplja pripadnike romske nacionalne manjine sa čijim vodstvom Ured gradonačelnika i stručne službe Grada kontinuirano održavaju sastanke na kojima se neposredno definiraju planovi i inicijative.

Zagrebačka županija također na svojim proračunskim pozicijama za svaku tekuću godinu osigurava financijska sredstva za rashode poslovanja koja obuhvaćaju i mjesečne nagrade za rad članovima vijeća i predstavnicima te financijska sredstva za sufinanciranje programa rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Zagrebačke županije. Unutar Županijske skupštine egzistira i radno tijelo Odbor za nacionalne manjine, koji razmatra pitanja u vezi s ostvarivanjem prava nacionalnih manjina u Zagrebačkoj županiji, te potiče i predlaže Županijskoj skupštini mjere za unaprjeđivanje položaja nacionalnih manjina u Zagrebačkoj županiji.

Grad Đurđevac ističe primjer dobre prakse, a to je da od 2016. godine djeluje Udruga Roma „Sve se može kad se hoće“, a čiji cilj je uključivanje Roma u društveni i kulturni život u skladu s Nacionalnom planom te aktivno sudjeluje u planiranju, provedbi, praćenju i/ili evaluaciji politika/programa koji izravno utječu na status stanovnika romskog naselja Stiska Đurđevac.

Pojedine JLP(R)S (Grad Rijeka, Grad Petrinja i Grad Popovača) navode da, osim financiranja i ustupanja prostora vijećima romske nacionalne manjine, osiguravaju financiranje i udruga koje provode programe za poboljšanje položaja romske nacionalne manjine.

Ističe se Grad Belišće koji je za rad Vijeća romske nacionalne manjine izdvojio 24.960,90 EUR. U 2024. godini za rad kulturno umjetničke udruge RKUD „Crvena jagoda“ izdvojeno je 750,00 EUR. Također je aktivna i Udruga Roma Grada Belišća - Valpovštine kojoj je za rad dodijeljeno 500,00 EUR.

Pojedine JLP(R)S, primjerice Grad Karlovac ističe problem da na području grada Karlovca živi 28 Roma što čini 0,06 % ukupnog stanovništva grada Karlovca, ali je stvarno stanje znatno drugačije i na području grada Karlovca živi puno veći broj Roma od 28 koji se tako deklariraju.

Zbog navedenog razloga pripadnici romske nacionalne manjine ne mogu imati izabrano svoje vijeće, niti predstavnika romske nacionalne manjine u Gradu Karlovcu temeljem Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, putem kojih bi djelovali u provedbi programa za poboljšanje svog statusa u lokalnoj zajednici kao i po pitanju unapređenja svoje kvalitete života.

Grad Zagreb ističe se znatnim financijskim sredstvima koja osigurava u svom proračunu za rad i programske aktivnosti Vijeća romske nacionalne manjine Grada Zagreba te time djeluje u unapređivanju položaja zajednice Roma u društvu i podupire realizaciju projekata od koristi za zajednicu. U proračunu Grada Zagreba za 2024. godinu za navedenu namjenu osigurano je 99.400,00 EUR.

Iz proračuna Grada Zagrebu za 2024. godinu također je dodijeljeno sedam financijskih potpora udrugama za projekte od interesa za romsku zajednicu, u ukupnom iznosu 32.250,56 EUR (udrugama Savez Roma „Kali Sara“, Udruga ROM HR, Ambidekster klub, Perspektiva).

Grad Zagreb brine o uključenosti predstavnika romske nacionalne manjine u Povjerenstvima koja odlučuju o pravima koja se osiguravaju pripadnicima romske nacionalne manjine. Primjerice, članove Povjerenstva za dodjelu Stipendije Grada Zagreba čine najmanje tri člana pripadnika romske nacionalne manjine odnosno najmanje dva člana moraju biti predstavnici Vijeća romske nacionalne manjine Grada Zagreba. Za izradu i praćenje Akcijskog plana Grada Zagreba za 2025.-2027. godinu za provedbu Nacionalnog plana, osnovano je Povjerenstvo koje čini 19 članova, od kojih je šest pripadnika romske nacionalne manjine.

U okviru horizontalnog cilja ***smanjivanje siromaštva i socijalne isključenosti Roma kako bi se smanjio društveno ekonomski jaz između Roma i opće populacije*** gotovo svi prilozi JLP(R)S izvještavaju o osiguranju pristupa socijalnim uslugama. Navode da su pripadnicima romske nacionalne manjine tijekom izvještajnog razdoblja osiguravali pravo na jednokratnu novčanu naknadu, naknadu za troškove stanovanja, pomoć za troškove režija i troškove ogrijeva te financijsku naknadu za svako novorođeno dijete.

Pojedine mjere uključivale su poboljšanje uvjeta predškolskog i osnovnoškolskog obrazovanja (financiranje ekskurzija i škole u prirodi učenicima, animacija pohađanja dječjeg vrtića i programa male škole, sufinanciranje troškova školskog pribora i radnih materijala, prijevoza).

S ciljem smanjivanja siromaštva i socijalne isključenosti Roma, pojedine JLP(R)S navode da su pripadnicima romske nacionalne manjine osigurana sva prava kao i drugim stanovnicima te ne ističu posebna prava usmjerena isključivo poboljšavanju položaja romske nacionalne manjine već se pomoć najčešće veže uz ostvarivanje prava na zajamčenu minimalnu naknadu putem Hrvatskog zavoda za socijalni rad (Grad Đurđevac, Općina Peteranec, Grad Popovača).

Međimurska županija navodi i dodjele jednokratne financijske pomoći u 2024. godini pripadnicima romske nacionalne manjine u ukupnom iznosu od 7.019,44 EUR.

Županija je i primjer dobre prakse radi raspisivanja Javnog natječaja za su/financiranje programa i projekata udruga u području zaštite potrošača, zdravstvene i socijalne zaštite, brige o djeci i mladima te ljudskih prava, demokratizacije i razvoja civilnog društva, temeljem kojeg je osigurala potporu udrugama čije aktivnosti olakšavaju svakodnevni život najranjivijim skupinama – djeci s teškoćama u razvoju, osobama s invaliditetom, umirovljenicima i braniteljima. Financiran je projekt „Učimo za život“ Udruge udomitelja djece Međimurja u iznosu od 2.300,00 EUR. Izravnom dodjelom financijskih sredstava Udruzi udomitelja djece Međimurja dodijeljen je iznos od 928,00 EUR za provedbu projekta „Pokrenimo se“ za edukaciju članova Vijeća udomljene djece s područja Međimurske županije koji će putem javnih istupa u lokalnoj zajednici biti promotori ovog oblika alternativne skrbi, poticati interes novih udomitelja, govoriti o problemima i poteškoćama na koje nailaze nakon udomljavanja i završetka obrazovanja, nedostatak stambenih objekata gdje bi mogli boraviti određeno vrijeme nakon izlaska sa smještaja.

Za potrebe unaprjeđenja životnog standarda romske zajednice unutar Ulice Stiska u Đurđevcu, Grad Đurđevac je pokrenuo više projekata čijom realizacijom će se uvelike povećati sigurnost i standard stanovnika (asfaltirana prometnica i uređeno i ograđeno dječje igralište, rekonstrukcija raskrižja dvije ceste koje omeđuju romsko naselje ulicu Stiska) u vrijednosti 463.161,80 EUR. Unutar romskog naselja Stiska proveden je projekt Aglomeracije – izvedeno

je 1.172,89m cjevovoda ID315 te je na taj način izrađeno 74 kanalizacijskih i 8 vodovodnih priključaka.

Grad Ludbreg je putem Programa za unaprjeđenje infrastrukture na područjima naseljenim pripadnicima romske nacionalne manjine u 2024. godini, kojeg financira Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, započeo rekonstrukciju pristupne ceste u romskom naselju – ulica 5. studenog.

Grad Zagreb je u 2024. godini s Ministarstvom rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike i Hrvatskim zavodom za zapošljavanje, Uredom za financiranje i ugovaranje projekata Europske unije, sklopio Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava za projekte koji se financira iz Europskog socijalnog fonda plus kroz Program „Učinkoviti ljudski potencijali 2021. - 2027.“ u financijskom razdoblju 2021. - 2027., SF.3.4.11.01.0406. za projekt „Zaželi za potrebite Zagreba“. Cilj projekta je osiguravanje pružanja usluge potpore i podrške u svakodnevnom životu uz podjelu paketa higijenskih i kućanskih potrepština za 140 osoba starijih od 65 godina, tijekom razdoblja od 30 mjeseci, a čime se pridonosi njihovoj većoj socijalnoj uključenosti, prevenciji institucionalizacije te omogućavanju njihovog ostanka u vlastitom domu i prava na život u zajednici. Grad Zagreb Projekt provodi u partnerstvu s tri organizacije civilnog društva, od kojih je jedna Udruga Perspektiva čije je djelovanje usmjereno prema manjinskim zajednicama i njihovim članovima s posebnim naglaskom na romsku zajednicu u Republici Hrvatskoj.

Grad Slavonski Brod izgradio je u 2024. godini zgradu za javne društvene namjene - društveni dom u MO „Josip Rimac“. Prijevoz učenika u Osnovnoj školi Hugo Badalić u iznosu od 50.000,00 EUR financirano je od strane Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina.

Primjere aktivnosti u okviru sektorskog cilja ***učinkovit i jednak pristup Roma kvalitetnom, uključivom obrazovanju*** navode se u gotovo svim izvješćima.

U Međimurskoj županiji u školskoj godini 2023./2024. provodio se projekt „Škole jednakih mogućnosti“ čiji je cilj promicanje jednakog pristupa kvalitetnom i uključivom obrazovanju i osposobljavanju te njegova završetka, posebice kad je riječ o skupinama u nepovoljnom položaju, od ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja preko općeg i strukovnog obrazovanja i osposobljavanja do terciarnog obrazovanja, kao i obrazovanja i učenja odraslih, uključujući olakšavanje mobilnosti u svrhu učenja za sve i pristupačnosti osobama s invaliditetom.

Temeljem Suglasnosti Povjerenstva za praćenje provedbe Nacionalnog plana, u prosincu 2024., sklopljen je Ugovor o jednokratnoj financijskoj pomoći između Međimurske županije i Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske za financiranje provedbe projekta „M žok igra ame-Dani za nas“ (u nastavku: Projekt), ukupnom iznosu od 29.626,50 EUR.

Cilj Projekta je prevencija ranog napuštanja osnovnoškolskog obrazovanja učenika romske nacionalne manjine, osnaživanjem socijalnih vještina i obrazovnih kompetencija, povećavanjem obrazovne ponude koja pruža mogućnost za prosocijalno uključivanje učenika romske nacionalne manjine u cjelokupan obrazovni proces.

Većina JLP(R)S navodi pomoć u nabavi školskog pribora (Cestica, Ludbreg, Peteranec), financiranje produženog boravka (Slavonski Brod, Varaždin), sudjelovanje na izvanučioničkoj nastavi i školi plivanja (Ludbreg), osiguravanje prijevoza (Međimurska županija, Varaždin), jednokratne potpore i stipendije srednjoškolcima (Međimurska županija, Koprivnica, Peteranec, Varaždin) i studentima (Međimurska županija i Varaždin). Osobito se ističe primjer Belišća gdje Vijeće romske nacionalne manjine, uz potporu Grada Belišća, isplaćuje potporu za obrazovanje te je u 2024. godini izdvojilo 9.050,00 EUR za stipendije 14 srednjoškolaca.

Grad Rijeka prepoznaje Rome kao jednu od najranjivijih društvenih skupina u pogledu diskriminacije i socijalne isključenosti, između ostaloga i zato što ostvaruju slabiji prosječan stupanj obrazovanja. Iz tog razloga kontinuirano ulažu napore u proces integracije djece pripadnika romske nacionalne manjine u sustav odgoja i obrazovanja, kao važan korak izjednačavanja trenutnih i kasnijih mogućnosti ravnopravnog pristupa kvalitetnom obrazovanju. Djelovanje Grada, tako je usmjereno razvoju pozitivnog emocionalnog identiteta romske djece i učenika prema odgojno-obrazovnom sustavu, odnosno pružanju podrške ostvarivanju njihovog punog potencijala i posljedično, olakšavanju pristupa tržištu rada u odrasloj dobi. Grad Rijeka, kako bi potaknuo proces uspješne integracije pripadnika romske nacionalne manjine, znatne napore ulaže i u educiranje i senzibiliziranje i ostalog stanovništva, financiranjem programa poput *Građanskog odgoja i obrazovanja*, *Moja Rijeka*, ili najnovije izvannastavne *aktivnosti Zdravstveni odgoj i obrazovanje*, koja se od ove školske godine eksperimentalno provodi u šest osnovnih škola Grada Rijeke.

S ciljem što većeg obuhvata romske djece ranim i predškolskim odgojem i obrazovanjem, dječji vrtići kojima je osnivač Grad Rijeka niz godina provodili su posebnu upisnu politiku upravo za upis romske djece, a s ciljem svladavanja hrvatskog jezika prije polaska u školu te povećanjem obuhvata djece oba spola predškolskim odgojem i obrazovanjem.

Kako bi se dodatno olakšalo ravnopravno uključivanje učenika pripadnika romske nacionalne manjine u odgojno-obrazovni sustav, pojedine JLP(R)S, u osnovne škole koje su iskazale potrebu, uvode i financiraju romskog pomagača i pomoćnika u nastavi. Romski pomagači i pomoćnici s učenicima rade za vrijeme i nakon redovne nastave s ciljem osiguravanja pomoći u integraciji, svladavanju školskog gradiva, pisanju zadaća, razvoju higijenskih navika i socijalizaciji. Zajedničkim radom i trudom radnika i radnica škola, stručnih službi, ravnatelja, učitelja te posebice radom romskih pomagača i pomoćnika, primjećuju se znatni pomaci u napretku i integraciji učenika pripadnika romske nacionalne manjine.

Grad Zagreb je u svom proračunu za Stipendiju Grada Zagreba za pripadnike romske nacionalne manjine izdvojio u 2024. godini 440.242,50 EUR.

Temeljem Javnog poziva za sufinanciranje provedbe projekata udruga ugovorenih iz programa Europske unije, fondova Europske unije i inozemnih fondova za 2021., Grad Zagreb je sufinancirao provedbu projekta Saveza Roma u Republici Hrvatskoj „Kali Sara“ pod nazivom „Obrazovane Romkinje, osnažene romske zajednice!“. Opći cilj projekta je povećanje obuhvata mladih Romkinja kod dovršavanja osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja. Projekt se provodio u razdoblju od 1. veljače 2021. do 31. siječnja 2024. uz financijsku podršku Islanda, Lihtenštajna i Norveške u okviru Europskog gospodarskog prostora i Norveških grantova u iznosu od 149.999,51 EUR. Grad Zagreb je sufinancirao projekt u iznosu od 21.242,29 EUR.

Osječko-baranjska županija zamjećuje pozitivne pomake u osnovnoškolskom obrazovanju, sve više učenika koji završavaju osmi razred i upisuju srednju školu, osobito u školama koje su uspjele organizirati produženi boravak i dodatne educirane romske pomagače.

U okviru sektorskog cilja ***učinkovit i jednak pristup Roma kvalitetnom, održivom zapošljavanju*** znatan broj JLP(R)S izvještava o provedbi javnih radova.

Osječko-baranjska županija ističe i druge mjere Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, kao što su Posao+, Osposobljavanje na radnom mjestu (pomoćni kuhar), Biram Hrvatsku (samozapošljavanje na području građevine) te program „Zaželi“ (11 žena), a ističu i velik doprinos romskih udruga koje svojim djelovanjem potiču na promjenu svijesti populacije.

Dio JLP(R)S izvještava i o zaposlenosti u samoj JLP(R)S (Slavonski Brod - 1) i društvima kojima su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (su)osnivač ili (su)vlasnik (Slavonski Brod - 37, Varaždin - 4, Vodnjan - 2, Đurđevac - 11, Kneževi Vinogradi - 6, Crikvenica - 10, Ludbreg - 2). Međimurska županija je obavijestila o zaposlenima u županijskoj bolnici i 8 osnovnih škola kojima je osnivač.

Grad Rijeka i Grad Zagreb navode da se podatci o nacionalnoj pripadnosti ne traže prilikom zapošljavanja novih djelatnika u komunalnim i trgovačkim društvima u vlasništvu Grada.

Grad Crikvenica napominje kako se kontinuirano potiče poduzetnička aktivnost pripadnika romske nacionalne manjine na način da im se iznajmljuju javne površine za obavljanje trgovačke djelatnosti.

Za provedbu sektorskog cilja ***poboljšano zdravlje Roma i učinkovit, jednak pristup Roma kvalitetnim uslugama zdravstvene skrbi*** JLP(R)S izvještavaju o više inicijativa na županijskoj razini.

Osječko-baranjska županija navodi znatan broj korisnika za koje se donose rješenja o priznavanju prava na obvezno zdravstveno osiguranje.

Brodsko-posavska županija navodi da, u suradnji s Nastavnim zavodom za javno zdravstvo provodi program, javnih predavanja na temu zaraznih bolesti, cijepljenja te ostalih javno-zdravstvenih tema.

Grad Zagreb navodi da su nastavljene aktivnosti saniranja neodgovarajućih higijenskih uvjeta koji su bili utvrđeni temeljem epidemiološkog izvida Nastavnog zavoda za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“ s kraja 2023. godine te je tijekom 2024. godine četiri puta izvršena deratizacija i dezinsekcija u vrijednosti 6.270,38 EUR.

Grad Zagreb financira i provedbu programa *Edukacijom do zdravlja - unaprjeđenje zdravlja pripadnika romske nacionalne manjine*. Program se provodi s ciljem sprječavanja kroničnih nezaraznih bolesti te unaprjeđenja reproduktivnog zdravlja djevojaka i žena, pripadnica romske nacionalne manjine. Program je tijekom 2024. godine realiziran putem četiri javnozdravstvene akcije kroz koje se provode mjere promicanja zdravlja, odnosno motivacije za usvajanje i održavanje zdravih stilova života. Program je obuhvatio održavanje radionica o zdravlju; analizu anamnestičkih podataka, analizu tjelesne mase, mjerenje razine ugljičnog monoksida u izdahu, određivanje krvnog tlaka i razine šećera u krvi (GUK); savjetovanje o terapiji i

regulaciji krvnog tlaka i razine šećera u krvi, pravilnoj prehrani, informiranje o rizičnim čimbenicima za razvoj kardiovaskularnih bolesti te mamografski pregled (mobilni mamograf). Program se provodio na lokacijama na kojima u većem broju žive Romi, uz suradnju s Vijećem romske nacionalne manjine i organizacijama civilnog društva. Utrošena su sredstva u iznosu od 16.155,00 EUR.

U okviru sektorskog cilja ***učinkovit i jednak pristup Roma prikladnom, desegregiranom stanovanju i osnovnim uslugama*** JLP(R)S ističu provedbu kontinuiranih aktivnosti na poboljšavanju komunalne infrastrukture u naseljima ili dijelovima naselja u kojima pretežno stanuju pripadnici romske nacionalne manjine (Beli Manastir, Belišće, Bilje, Darda, Đurđevac, Jagodnjak, Peteranec, Petlovac, Petrinja, Rijeka, Grad Zagreb), a što uključuje i sanaciju nepropisnog odlaganja krupnog otpada te omogućavanje višeg standarda vodno-komunalne usluge, legalizaciju i parcelizaciju objekata. Također se ističe obnova ili izgradnja društvenih domova u kojima se provode programi za pripadnike romske nacionalne manjine, posebice djecu i mlade (Beli Manastir, Kneževi Vinogradi, Slavonski Brod).

Grad Petrinja izvještava o uspješnom rješavanju problema stambenog zbrinjavanja dviju romskih obitelji koje su stradale u petrinjskom potresu: jedna je obitelj smještena u odgovarajuću obiteljsku kuću u Petrinji, a druga je obitelj smještena u državni stan u Popovači.

Grad Rijeka smještava socijalno ugrožene korisnike temeljem Odluke o davanju nužnih smještaja na korištenje. Na taj način se najugroženijoj kategoriji građana omogućava stambeno zbrinjavanje po povoljnim uvjetima. Ovaj oblik smještaja trenutno koristi oko 400 osoba, samaca i obitelji i, od navedenog broja korisnika, znatan broj čine korisnici romske populacije.

Grad Karlovac osigurao je dvije kuće u kojima su tijekom 2024. godine bile smještene četiri romske obitelji kojima je Grad Karlovac podmirivao troškove najamnine.

Grad Zagreb, sukladno Odluci o socijalnoj skrbi, obiteljima s maloljetnom djecom kojima je zbog krizne situacije ugrožen život, zdravlje ili dobrobit, a koje nisu u mogućnosti same osigurati smještaj, ostvaruju pravo na smještaj u stambenim prostorima na korištenju ili u vlasništvu Grada Zagreba, osim u prihvatilištu ili prenoćištu. U objektu Hrvatskog Crvenog križa, Gradskog društva Crvenog križa Zagreb, tijekom 2024. godine osiguran je krizni smještaj za ukupno 18 pripadnika romske nacionalne manjine. U Hostelu Arena Zagreb osiguran je krizni smještaj za 7 pripadnika. Trošak smještaja snosi Grad Zagreb.

Djelatnici Grada Zagreba redovito obilaze ove obitelji te s Gradskim društvom Crvenog križa Zagreb, Hostelom Arena, Udrugom Ambidekster i Vijećem romske nacionalne manjine surađuje na iznalaženju rješenja za tekuće probleme korisnika. Za potrebe smještaja u 2024. godini utrošeno je 77.958,00 EUR.

Zagrebačka županija kontinuirano ulaže u izgradnju novih škola i sportskih dvorana, uređenje komunalne infrastrukture i vodoopskrbnog sustava. Navedeni projekti provode se s ciljem ravnomjernog razvoja svih dijelova Zagrebačke županije i namijenjeni su povećanju kvalitete života svih njenih stanovnika, a tako i pripadnika romske nacionalne manjine.

Preporuke jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave gotovo jednoglasno naznačuju da mjere i aktivnosti javnih politika na lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini

moraju biti usmjerene na integraciju pripadnika romske nacionalne manjine u društvo kako bi se poboljšao njihov položaj.

Navedeno najviše JLP(R)S vide kroz ulaganje u kvalitetno obrazovanje i učenje hrvatskog jezika od najranije dobi, produženi boravak u školi, pružanje pomoći i podrške u učenju i pisanju zadaće te stjecanje zdravih prehrambenih navika kroz osigurani topli obrok u školi. Jedino pravovremeno ulaganje u kvalitetno obrazovanje može dovesti do podizanja razine zaposlenosti kod romske manjine (Petrijanec, Đurđevac, Belišće, Kneževi Vinogradi, Popovača, Magadenovac, Jagodnjak), a time i podizanja opće kvalitete životnih uvjeta, odnosno zadovoljenje ne samo osnovnih životnih potreba.

Grad Karlovac navodi da bi se poboljšanje položaja pripadnika romske nacionalne manjine trebalo provoditi kroz različite socijalne programe i oblike pomoći kao što su subvencioniranje troškova stanovanja i drugih prava iz područja socijalne skrbi, naknade za prijevoz socijalno ugroženim osobama, novčane pomoći za novorođenu djecu, jednokratne novčane pomoći, pomoći u hrani/paketi hrane ili jedan topli obrok dnevno, poticanjem politike zapošljavanja radno i zdravstveno sposobnih Roma, sufinanciranjem pripreme i provedbe projekata neprofitnih organizacija i udruga koje bi djelovale s ciljem unapređenja kvalitete života Roma.

Također upućuju na podizanje svijesti o postojanju diskriminacije pripadnika romske nacionalne manjine u zajednici, što se mora zamijeniti otvorenošću i prihvaćanjem različitosti, održavanjem informativnih programa putem lokalnih medija, podizanjem svijesti u školama i obrazovnim institucijama kroz školske i vanškolske programe te osposobljavanjem službenika i drugih dionika da prepoznaju navedene probleme i porade na rješenjima, smanjivanju siromaštva i povećanju socijalne inkluzije pripadnika romske nacionalne manjine kako bi se smanjio jaz između Roma i ostalih stanovnika.

Međimurska županija navodi da većina pripadnika romske nacionalne manjine obitava u depriviranim romskim naseljima čija geografska izdvojenost te izostanak pristupačnosti sadržajima nužnim za ostvarenje kvalitetnog života, otežavaju cjelokupnu integraciju romske nacionalne manjine u društvenu cjelinu. Kontinuirana povećanost nezakonite gradnje u romskim naseljima predstavlja problematiku koju obuhvaća trošak proračuna JLP(R)S. Iako zakonske osnove postoje te onemogućavaju navedeno, nedovoljna učinkovita djelotvornost provedbe istih dovodi do neprekinutog širenja romskih naselja.

Ističu da je poboljšanje položaja pripadnika romske nacionalne manjine jedino moguće pristupom desegregiranom stanovanju koji je ključan za prekidanje kruga međugeneracijskog siromaštva i socijalne isključenosti, a kreiranje mjera koje pridonose desegregiranom stanovanju moguće je ostvariti isključivo na nacionalnoj razini, u suradnji s JLP(R)S. Kao jedno od mogućih rješenja stambenog pitanja predlažu razmatranje dodjele napuštenih objekata u vlasništvu Republike Hrvatske te omogućavanje dodjele državnog zemljišta za novu gradnju. Isključivo sinergijskim djelovanjem relevantnih dionika te dosljednosti u djelovanju na svim razinama ostvarivo je poboljšanje pripadnika romske nacionalne manjine.

Grad Ludbreg smatra da je sustav socijalne skrbi iznimno važan u smanjenju siromaštva romske populacije. Navode da je potrebno podići razinu kvalitete života unutar romskih obitelji s posebnim naglaskom na prava i dobrobit djece i mladih što definiraju kao „podizanje svijesti,

edukacija i osnaživanje pripadnika romske populacije, obitelji i mladih za kvalitetniji život unutar obitelji te bolju skrb o djeci i kvalitetno roditeljstvo.“

Grad Zagreb je u postupku izrade Socijalnog plana Grada Zagreba za razdoblje od 2025. do 2027. godine. Izrada Socijalnog plana sufinancirana je iz Europskog socijalnog fonda plus kroz Program „Učinkoviti ljudski potencijali 2021. - 2027.“. Kroz postupak izrade dokumenta izvršit će se procjena potreba i dostupnosti socijalnih usluga na području Grada Zagreba te područja i prioriteta za razvoj postojećih i novih socijalnih usluga za korisničke skupine u većem riziku od socijalne isključenosti, a u koju pripadaju i predstavnici romske nacionalne manjine.

Gradska skupština Grada Zagreba donijela je u prosincu 2024. Akcijski plan Grada Zagreba za 2025. - 2027. godinu za provedbu Nacionalnog plana za uključivanje Roma, za razdoblje od 2021. do 2027. Opći cilj Akcijskog plana je poboljšati položaj pripadnika romske zajednice u Zagrebu smanjivanjem jaza u svim područjima života u odnosu na ostalo stanovništvo i njihovo uključivanje u hrvatsko društvo. Sadrži sedam ciljeva (područje diskriminacije, siromaštva, socijalne isključenosti, participaciju, područje obrazovanja, zapošljavanja, zdravlja i socijalne skrbi te stanovanja) i 39 mjera unutar kojih su definirane aktivnosti za poboljšanje položaja Roma u društvu.

Novom gradskom Odlukom o najmu stanova donesenom u siječnju 2025., zbog činjenice da je prijava prebivališta romske nacionalne manjine uočena kao najveći problem u ostvarivanju prava na stambeno zbrinjavanje gradskim stanom, osim što je uvjet duljine prebivanja skraćen s deset na tri godine, omogućeno je dokazivanje prebivanja u Gradu Zagrebu ne samo Uvjerenjem o prebivalištu već i drugim dokazima.

Zaključno, nužna je kontinuirana suradnja i razmjena informacija između svih ključnih dionika od nacionalne do lokalne i županijske razine koji bi trebali sudjelovati u rješavanju svih pitanja od interesa za romsku nacionalnu manjinu i unaprjeđivanje njihovog položaja u zajednici kao i kontinuirano širenje svijesti na lokalnoj i regionalnoj razini o potrebi poduzimanja mjera i aktivnosti u cilju postizanja jednakog vrednovanja te uključivanja i sudjelovanja pripadnika romske nacionalne manjine u javni i politički život kao potpuno integriranog stanovništva Republike Hrvatske.